

Javni zavod za upravljanje dediščine in turizem Pivka

Kolodvorska cesta 51

6257 Pivka

LETNO POROČILO 2020

Pivka, februar 2021

KAZALO VSEBINE:

1.	PREDSTAVITEV ZAVODA ZA TURIZEM PIVKA.....	4
1.1.	O JAVNEM ZAVODU ZA UPRAVLJANJE DEDIŠČINE IN TURIZEM PIVKA	4
1.2.	GLAVNA PODROČJA DELOVANJA IN REGISTRIRANA DEJAVNOST ZAVODA	4
1.3.	LOKACIJE POSLOVANJA	6
1.4.	ZAPOSLENI	6
1.5.	SVET ZAVODA	7
2.	POROČILO O OBISKU V LETU 2020	8
3.	PREGLED IZVEDENIH AKTIVNOSTI V LETU 2020	11
3.1.	UPRAVLJANJE IZLETNIŠKIH TOČK IN DRUGE PONUDBE	11
	KOMUNICIRANJE IN TRŽENJE	15
3.1.1.	PARK VOJAŠKE ZGODOVINE	15
3.1.2.	EKOMUZEJ PIVŠKIH PRESIHAJOČIH JEZER	17
3.1.3.	ČISTILNA NAPRAVA ŽIVA	17
3.1.4.	KINO PIVKA	17
3.1.5.	VISIT PIVKA, TURISTIČNOINFORMACIJSKI CENTER PIVKA	17
3.1.6.	SEJMI, TURISTIČNE BORZE in OBISKI BLOGERJEV IN NOVINARJEV	20
3.2.	SODELOVANJE Z DRUGIMI (TURISTIČNIMI) PONUDNIKI	21
3.2.1.	TRIO KRAŠKIH ZNAMENITOSTI	21
3.2.2.	SODELOVANJE S SLOVENSКИMI ŽELEZNICAMI	21
3.2.3.	MUZEJI BREZ MEJA	22
3.2.4.	AVTO-MOTO ZVEZA SLOVENIJE	22
3.2.5.	ZVEZA SLOVENSКИH ŠPORTNIH DRUŠTEV V ITALIJI.....	22
3.2.6.	DESTINACIJA ZELENİ KRAS IN OSTALI REGIJSKI TURISTIČNI AKTERJI	23
3.2.7.	PAKETI ZVEZDAR, SELECT BOX IN SELECT CARD TER PRODAJA DARILNIH BONOV	23
4.	ORGANIZACIJA DOGODKOV, PRIREDITEV	25
4.1.	DOGODKI KRAJINSKEGA PARKA PIVŠKIH PRESIHAJOČIH JEZER	25
4.2.	DOGODKI ZAVODA ZA TURIZEM PIVKA V SKLOPU PROMOCIJE ZNAMKE »VISIT PIVKA«	25
4.3.	DOGAJANJE V PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE	29
4.3.1.	DOGODKI	29
		43
4.3.2.	UGODNOSTI OB OBISKU NA MUZEJSKE DNEVE IN DRUGE PRAZNIKE	47
4.3.3.	POMEMBNEJŠI PROTOKOLARNI OBISKI	51
4.3.4.	POSLOVNI DOGODKI PARTNERJEV IN DRUGI POMEMBNI PARTNERSKI OBISKI	59
4.3.5.	NOVE STALNE IN GOSTUJOČE RAZSTAVE V PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE	61
4.3.6.	NOVE MUZEJSKE PRIDOBITVE V PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE	66

4.3.7.	POMEMBNE MUZEJSKE DONACIJE PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE.....	69
5.	OBOGATENA PONUDBA PARKA VOJAŠKE ZGODOVINE	72
5.1.	MUZEJSKA TRGOVINA MAGAZIN	72
5.2.	LETNA VSTOPNICA ZA OGLED PARKA VOJAŠKE ZGODOVINE.....	72
5.3.	ROJSTNODNEVNE ZABAVE ZA OTROKE	73
5.4.	TEAMBUILDING PROGRAMI	73
5.5.	POHODNIŠTVO IN KROŽNA POT VOJAŠKE ZGODOVINE.....	74
5.6.	MREŽA POSTAJALIŠČ ZA AVTODOME PO SLOVENIJI	75
5.7.	NEDELJSKA IN PRAZNIČNA VODENJA PO PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE	75
5.8.	VODENI OGLEDI DEPOJEV DRŽAVNIH MUZEJEV	76
5.9.	INOVATIVEN PROJEKT VZDRŽEVANJA ZELENIH POVRŠIN	76
6.	SPONZORSTVO IN DONATORSTVO.....	78
7.	RAZVOJ IN KAKOVOST TURISTIČNE TER KULTURNE PONUDBE.....	79
7.1.	PODROČJE DRUŠTVENIH DEJAVNOSTI	79
7.2.	PRIPRAVA IN IZVAJANJE PROJEKTOV	79
8.	RAČUNOVODSKO POROČILO ZA LETO 2020.....	83

1. PREDSTAVITEV ZAVODA ZA TURIZEM PIVKA

1.1. O JAVNEM ZAVODU ZA UPRAVLJANJE DEDIŠČINE IN TURIZEM PIVKA

Naloga Javnega zavoda za upravljanje dediščine in turizem Pivka je upravljanje s kulturno in naravno dediščino ožjega in širšega območja, kreiranje turističnih projektov, njihovo vodenje in sodelovanje pri turističnem razvoju občine ter regije.

V skladu z ustanovitvenim odlokom zavod v imenu ustanoviteljice Občine Pivka vodi projekt Park vojaške zgodovine, upravlja s kompleksom starih pivških vojašnic, podzemnimi utrdami na Primožu, Krajinskim parkom Pivška presihajoča jezera, Ekomuzejem Pivških presihajočih jezer in javno turistično infrastrukturo v občini Pivka.

Zavod deluje tudi kot lokalna turistična organizacija, katere namen je oblikovanje celovite turistične ponudbe območja, informiranje, promocija turistične ponudbe, pospeševanje turistične dejavnosti, organiziranje kulturnih in drugih prireditev, spremljanje podatkov o turističnem prometu ter druge z razvojem turizma povezane dejavnosti.

1.2. GLAVNA PODROČJA DELOVANJA IN REGISTRIRANA DEJAVNOST ZAVODA

Odlok o ustanovitvi javnega zavoda »Zavod za turizem Pivka« (Uradni list RS, št. 54/2012 z dne 9. 7. 2010) je bil sprejet na seji Občinskega sveta Občine Pivka in objavljen v Uradnem listu RS št. 54/2010. V letu 2012 je bil po istem postopku sprejet Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi javnega zavoda »Zavod za turizem Pivka« (Uradni list RS, št. 77/2012 z dne 12. 10. 2012), dodatne spremembe so bile sprejete v letu 2013, ko je bil sprejet Odlok o spremembi in dopolnitvi Odloka o ustanovitvi javnega zavoda »Zavod za turizem Pivka« (Uradni list RS, št. 90/2013 z dne 30. 10. 2013), ter v letu 2015, ko je bil sprejet Odlok o dopolnitvi Odloka o ustanovitvi javnega zavoda »Zavod za turizem Pivka« (Uradni list RS, št. 78/2015 z dne 16. 10. 2015). V letu 2016 je Občinski svet Občine Pivka po skrajšanem postopku sprejel še spremembe Odloka o ustanovitvi Javnega zavoda za turizem Pivka (Uradni list RS, št. 54/10, 77/12, 90/13 in 78/15). 5. člen Odloka o ustanovitvi javnega zavoda »Zavod za turizem Pivka« (Uradni list RS, št. 54/2010, 77/2012, 90/2013 in 78/15) se je spremenil tako, da so vse dejavnosti označene s črko in petmestno šifro SKD, opredelila se je glavna dejavnost Zavoda: R91.020 (Dejavnost muzejev), seznam dejavnosti se je dopolnil s potencialnimi dejavnostmi, s katerimi bi se Zavod lahko v prihodnosti ukvarjal.

Zavod za upravljanje dediščine in turizem Pivka z vidika uresničevanja javnega interesa v kulturi:

- opravlja naloge s področja varstva kulturne in naravne dediščine ter upravlja z objekti, ki so bili razglašeni za javno infrastrukturo na področju kulture;
- na podlagi zbiralne politike in poslanstva muzeja evidentira, zbira, dokumentira, digitalizira in raziskuje premično ter nematerialno kulturno dediščino;
- zbirke in ostalo dokumentarno gradivo varuje in hrani v skladu s predpisi, standardi in normami muzejske stroke ter poslanstvom muzeja in jih predstavlja javnosti;
- postavlja stalne in občasne razstave ter skrbi za druge oblike predstavljanja v državi in tujini;
- pripravlja, organizira in izvaja izobraževanja, seminarje, predavanja, delavnice, okrogle mize in srečanja;
- pripravlja strokovne podlage, študije, ocene in elaborate;
- posoja muzejsko gradivo za priložnostne razstave in posebne potrebe;
- sodeluje z zainteresiranimi organizacijami, ki v okviru svoje dejavnosti ali v zvezi z njo pripravljajo zbirke, razstave in druge oblike predstavljanja dediščine;

- izdaja strokovne in znanstvene publikacije o gradivu iz svojih zbirk, sintetične monografske študije, razstavne kataloge in poljubne publikacije s svojega področja;
- izdaja zvočne, filmske in druge zapise, ki izhajajo iz poslanstva muzeja;
- strokovno sodeluje s fizičnimi in pravnimi osebami zasebnega prava, ki imajo zbirke premične dediščine ter sodeluje pri urejanju in predstavljanju zbirk;
- skrbi za izobraževanje svojih strokovnih sodelavcev in nudi pomoč pri strokovnem izobraževanju strokovnih sodelavcev drugih muzejev in ustanov;
- sodeluje pri slovenskem in mednarodnem kulturnem ter znanstvenem sodelovanju z drugimi muzeji in raziskovalnimi ter izobraževalnimi ustanovami.

Javni zavod je ustanovljen tudi za opravljanje dejavnosti spodbujanja razvoja turizma, ki jih opravlja v javnem interesu. Iz tega izhajajoče dejavnosti so:

- informacijsko-turistične dejavnosti, kar vključuje: informiranje turistov, zbiranje podatkov za potrebe informiranja obiskovalcev, ugotavljanje mnenj obiskovalcev o kakovosti turistične ponudbe, spremljanje in posredovanje predlogov in pritožb obiskovalcev v zvezi s turistično ponudbo pristojnim organom, urejanje in vzdrževanje turistične signalizacije;
- spodbujanje razvoja celovitih turističnih proizvodov turističnega območja,
- trženje celovite turistične ponudbe na ravni turističnega območja,
- razvoj in vzdrževanje skupne turistične infrastrukture,
- razvoj in vzdrževanje javnih površin, namenjenih turistom,
- organiziranje in izvajanje prireditev,
- ozaveščanje in spodbujanje lokalnega prebivalstva k pozitivnemu odnosu do turistov in turizma,
- zagotavljanje delovanja turistično-informacijskega centra,
- druge storitve, ki se v turističnem območju brezplačno nudijo turistom,
- opravljanje drugih nalog v soglasju z ustanoviteljico.

V okviru notranje organizacijske enote Park vojaške zgodovine Pivka izvaja zavod še naslednje naloge in dejavnosti:

- vodi projekt Park vojaške zgodovine,
- upravlja s kompleksom starih pivških vojašnic, podzemnimi utrdбами na Primožu in Habjanovem hribu, Ekomuzejem Pivških presihajočih jezer, javnimi večnamenskimi objekti, spomeniki lokalnega pomena ter javno turistično infrastrukturo v občini Pivka.

Naloge in pristojnosti druge organizacijske enote Krajinski park Pivška presihajoča jezera po dogovoru med Občino Pivka in Zavodom za turizem Pivka izvaja Občina Pivka.

Naloge, ki jih opravlja zavod, so v skladu z Uredbo o uvedbi in uporabi standardne klasifikacije dejavnosti (Uradni list RS, št. 2/02) definirane v 5. členu Odloka o ustanovitvi javnega zavoda »Zavod za turizem Pivka« (Uradni list RS, št. 54/2010, 77/2012 in 90/2013, 78/15 in 61/2016) ter Odloka o ustanovitvi Krajinskega parka Pivška presihajoča jezera (Uradni list RS, št. 43/2014).

1.3. LOKACIJE POSLOVANJA

JAVNI ZAVOD ZA UPRAVLJANJE DEDIŠČINE IN TURIZEM PIVKA

Kolodvorska cesta 51, 6257 Pivka

+386 (0)31 775 002

ticpivka@turizem-pivka.si

Park vojaške zgodovine

Kolodvorska cesta 51, 6257 Pivka

+386 (0)31 775 002

info@parkvojaskezgodovine.si

Turističnoinformacijski center Pivka

Kolodvorska cesta 51, 6257 Pivka

+386 (0)31 775 002

ticpivka@turizem-pivka.si

Ekumuzej Pivških presihajočih jezer

Slovenska vas 10, 6257 Pivka

+386 (0)31 775 002

pivskajezera@turizem-pivka.si

Učna pot po čistilni napravi Živa

Javorniška cesta 15, 6257 Pivka

+386 (0)31 775 002

ticpivka@turizem-pivka.si

Kino Pivka

Prečna ulica 1

6257 Pivka

+386 (0)31 775 002

kinopivka@turizem-pivka.si

1.4. ZAPOSLENI

Vodenje javnega zavoda:

1. DIREKTOR ZAVODA – mag. Janko Boštjančič

Organizacijske enote zavoda:

- A) Park vojaške zgodovine:

Delovna mesta:

2. POMOČNIK DIREKTORJA ZA PROGRAM VII/2 – Boštjan Kurent
3. VODJA KOORDINACIJE VII/2 – Andreja Požar Vadnjal
4. KOORDINATOR VII/1 – Teja Morelj
5. GLAVNI RAČUNOVODJA VII/1 – Marta Penko
6. MUZEJSKI INFORMATOR VII/1 – Valentina Smrdel

7. MUZEJSKI INFORMATOR VII/1 – Lorena Iskra (*od 30. 11. 2020 porodniški dopust*)
8. STROKOVNI DELAVEC V – Silvo Čelhar
9. ČISTILKA II – Nataša Marič
11. STROKOVNI DELAVEC V – Veronika Žele (*zaposlitev za določen čas do 31. 3. 2020*)
12. MUZEJSKI INFORMATOR VII/1 – Tamara Lumbar (*zaposlitev za določen čas od 1. 9. 2019 do 31. 1. 2020*)

1.5. SVET ZAVODA

Metka Iskra – predstavnica zainteresirane javnosti/predsednica sveta zavoda

Drago Štunf – predstavnik občinskega sveta

Jože Morel – predstavnik občinskega sveta

Marjana Grčman – predstavnica zainteresirane javnosti

Andreja Požar Vadnjal – predstavnica zaposlenih

2. POROČILO O OBISKU V LETU 2020

V letu **2020** je Park vojaške zgodovine obiskalo **25.193 obiskovalcev**. V primerjavi z letom **2019**, ko je Park vojaške zgodovine obiskalo **58.652 obiskovalcev**, je upad obiska v letu 2020 posledica epidemije COVID, ter z njo povezanih ukrepov za preprečevanje širjenja okužb. Park vojaške zgodovine je bil tako za ogled zaprt v obdobju od **13. marca – 31. aprila 2020** in v obdobju od **24. oktobra – 31. decembra 2020**.

Obisk v letu 2020 tako predstavlja **43%** obiska iz leta 2019. Na tem mestu je potrebno izpostaviti tudi to, da so v letu 2020 odpadli vsi napovedani dogodki (pohodi, predavanja) in prireditve (Festival vojaške zgodovine, Tankovski vikend in prireditev Europa Truck Trial) prav tako pa smo zaradi prepovedi združevanja beležili tudi odpoved prihodov številnih organiziranih in šolskih skupin ter rojstnodnevnih praznovanj. Prav šolske skupine pa so na podlagi izkušenj preteklih let tiste, ki svoje prihode najavljajo v mesecu aprilu in novembru. V letu 2020 smo torej v omenjenih dveh mesecih beležili znaten upad šolskih skupin v primerjavi z letom 2019, saj je muzej ponovno zares »zaživel« šele v **drugi polovici maja 2020**.

Izmed **vseh obiskovalcev (25.193)** si je **17.583** ogledalo samo zbirke in razstave (2019: 28.307 obiskovalcev), **5.741** pa tudi notranjost podmornice v spremstvu vodnika (2019: 16.062 obiskovalcev).

Ob vnovičnem odprtju muzeja v začetku maja smo nekoliko prilagodili tudi ogled notranjosti podmornice. Z namenom zagotavljanja varnosti tako obiskovalcev kot zaposlenih so vodenja po notranjosti podmornice v posameznih terminih potekala za manjše zaključene skupine obiskovalcev, ki so muzej obiskali skupaj (večinoma družine).

Skladno z padcem števila obiskovalcev se je v minulem letu zmanjšal tudi delež brezplačnih ogledov. Park vojaške zgodovine si je v letu **2020** brezplačno ogledalo **1.869 obiskovalcev**, v primerjavi z letom **2019**, ko si je Park brezplačno ogledalo **7.235 obiskovalcev**.

V kategorijo brezplačnih ogledov sodijo individualni in skupinski ogledi redno zaposlenih v Slovenski vojski, ogledi za občanov občine Pivka, novinarji in poslovni partnerji, unovčenja darilnih bonov, brezplačni ogledi ob odprtju novih muzejskih razstav in prireditve.

OBISK V LETU 2020	
PVZ	17.583
PVZ + podmornica	5.741
prireditve	/
Brezplačni ogledi	1.869
SKUPAJ	25.193

V letu 2020 je bilo skupno prodanih **23.324 plačljivih vstopnic**, medtem ko je bilo v letu 2019 prodanih **51.417 plačljivih vstopnic**. Delež plačljivih vstopnic se je tako v primerjavi z letom 2019 zmanjšal za **55%**, ob odpovedi vseh dogodkov in prireditve planiranih za leto 2020.

V sklopu doživljajske ponudbe se obiskovalci poleg ogledov notranjosti podmornice lahko preizkusijo tudi na **simulatorju letenja z letalom MIG-21**. Na njem se je v letu 2020 preizkusilo **1412 obiskovalcev**, oziroma **41%** manj kot leta 2019.

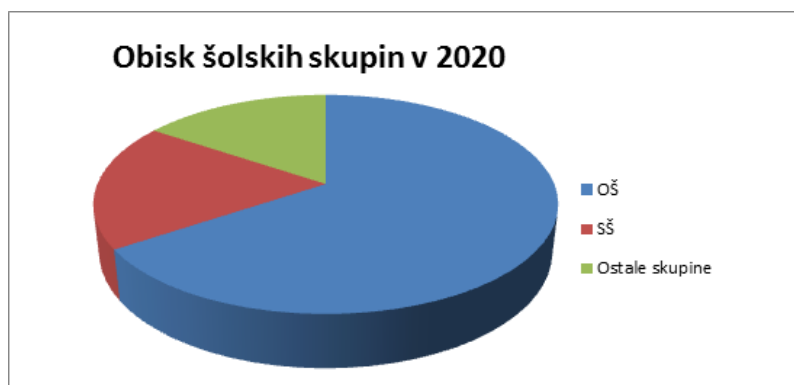
V letu 2020 je bilo izvedenih tudi **10 animiranih rojstnodnevnih praznovanj za otroke**, žal pa ni bil realiziran noben teambuilding program. Kljub najavam so namreč skupine zaradi poslabšanja epidemiološke situacije svoje prihode pozneje odpovedale.

Utrdbo Alpskega zidu na Primožu si je v letu 2020 ogledalo **309 obiskovalcev**, medtem ko si je v letu 2019 utrdbo Alpskega zidu ogledalo **573 obiskovalcev** (med njimi so prevladovali udeleženci pohodov). Kot že omenjeno so vse prireditve in tudi pohodi odpadli, za ogled utrdbe so se tako odločale zlasti šolske skupine, ki so v jesenskem času združevale ogled muzejskih zbirk in razstav z ogledi utrdbe na Primožu.

Vodenih ogledov kaverne nismo zabeležili.

Minulo leto si je muzej ogledalo **136 organiziranih skupin**, od tega **32 šolskih**, **94** pa ostalih skupin (skupine gasilcev, veteranov, upokojencev, vojakov, delovnih kolektivov, organizacij, društev, krožkov, združenj, vaških skupnosti, invalidnih organizacij, prijateljskih in družinskih izletov, agencijski izleti ter obiski drugih raznovrstnih skupin). V okviru organiziranih obiskov je bilo realiziranih tudi že prej omenjenih **10 rojstnodnevnih praznovanj za otroke**.

Med šolskimi skupinami so prevladovale **osnovnošolske skupine**. Teh je bilo v preteklem letu na ogledu **21** (v letu 2019: 59), kar predstavlja 65,6% vseh šolskih skupin. **Srednješolskih skupin** smo zabeležili **6** (v letu 2019: 26), s čimer znaša njihov delež 18,8% ter **5 ostalih skupin** (visokošolske skupine, skupine mladih v okviru društev, zvez, tabornikov, skavtov), kar predstavlja 15,6% šolskih skupin.

V letu 2020 je Park vojaške zgodovine obiskalo **9 tujih skupin**, od tega 2 narodno mešani z vodenjem v angleščini, 5 iz Italije, 1 iz Hrvaške in 1 iz ZDA. Tudi v tej kategoriji je zaznati občuten padec v primerjavi z letom 2019, ko je Park vojaške zgodovine obiskalo kar **68 tujih skupin**.

Storitev najema vodnika, je v letu 2020 doplačalo **22 skupin**. *Storitev se obračuna individualnim obiskovalcem ali manjšim skupinam, ki se odločijo za voden ogled muzeja namesto individualnega.*

Pomemben delež letnega obiska predstavljajo **tuji gostje**, ki Park vojaške zgodovine na podlagi statistike preteklih let, vedno pogosteje obiskujejo tudi v času izven osrednje turistične sezone. Korona kriza je v preteklem letu vplivala tudi na prihode tujih obiskovalcev. Če smo v letu 2019 zabeležili **10.553 prihodov** tujih obiskovalcev, kar je predstavljalo **18%** muzejskega obiska, pa je v letu 2020 slika povsem drugačna. Zabeležili smo **2443 tujih obiskovalcev**, kar predstavlja **10%** muzejskega obiska v celem letu.

Za primerjavo: v letu 2019 smo razdobju 5 mesecev krepko presegli obisk 1000 tujih obiskovalcev/mesec, medtem ko v letu 2020 obiska 1000 tujih gostov nismo presegli niti z 1 mesecem.

Med tujimi obiskovalci v Parku vojaške zgodovine so v preteklem letu prednjačili gostje iz **Nemčije** (32% tujih obiskovalcev), **Italije** (20% tujih obiskovalcev), **Hrvaške** (12% tujih obiskovalcev), **Madžarske** (5,2% tujih obiskovalcev), **Češke** (5% tujih obiskovalcev) in **Avstrije** (4,5% tujih obiskovalcev).

V primerjavi z letom 2019 se je v letu 2020 povišal delež nemških gostov, ki so na prvem mestu zamenjali italijanske goste.

Na **postajališču za avtodome** je leta 2020 prenočilo **104 uporabnikov** (2019: 410), kar predstavlja približno **25% uporabe postajališča iz leta 2019**. Med uporabniki jih je bilo največ iz **Slovenije** (43, v letu 2019: 22), sledijo uporabniki iz **Nemčije** (35, v letu 2019: 141), **Francije** (6), **Italije** (5), **Velike Britanije** (3) in **Španije** (3).

Ekomuzej Pivških presihajočih jezer si je v letu 2020 ogledalo **1.677** obiskovalcev, v letu 2019 pa **2.294** obiskovalcev. Delež letnega obiska je v primerjavi z letom poprej nižji za **27%**. Med vsemi zabeleženimi ogledi v letu 2020 je bilo **448 plačljivih** in **1229 brezplačnih ogledov** Ekomuzeja.

V sklopu **organiziranih obiskov** si je v letu 2020 Ekomuzej ogledalo **16 skupin**.

Čistilno napravo Živa si je v lanskem letu ogledala **1 skupina**.

Kino predstave si je ogledalo **1.365 gledalcev** (skupno število z brezplačnimi ogledi).

3. PREGLED IZVEDENIH AKTIVNOSTI V LETU 2020

3.1. UPRAVLJANJE IZLETNIŠKIH TOČK IN DRUGE PONUDBE

Zavod za turizem Pivka upravlja s Parkom vojaške zgodovine, podzemnimi utrdбами na Primožu, Krožno potjo vojaške zgodovine, počivališčem za avtodome, Ekomuzejem Pivških presihajočih jezer, učno potjo po čistilni napravi Živa in Kinom Pivka. V Parku vojaške zgodovine deluje tudi občinski turistično-informacijski center. Naloge in pristojnosti druge organizacijske enote zavoda, Krajinskega parka Pivška presihajoča jezera, po dogovoru med Občino Pivka in Zavodom za turizem Pivka zaenkrat še izvaja Občina Pivka.

PARK VOJAŠKE ZGODOVINE

Park vojaške zgodovine ni le največji muzejski kompleks v Republiki Sloveniji, Park je tudi edini evropski vojaški muzej, kjer najdete vse od najstarejših lokov do izjemne zbirke tankov in vojaških letal, nemško vojaško lokomotivo iz II. svetovne vojne, za vrhunec pa še podmornico, ki si jo lahko ogledate tudi odznotraj.

Park vojaške zgodovine kot sodobno muzejsko središče ponuja še mnogo več – muzejsko restavracijo, dobro založeno muzejsko trgovino, počivališče za avtodome in več prijetnih sprehajalnih in pohodnih poti.

V Parku vojaške zgodovine Pivka obiskovalce vabimo tudi na ogled podzemne **UTRDBE ALPSKEGA ZIDU NA PRIMOŽU**. Do utrdbe je urejena tematsko-učna Pot do utrdb Alpskega zidu. Ta povezuje stare vojašnice pri Pivki, nekdanji vojaški poligon na Koti 110 (613 m) in Primož (718 m), kjer je italijanska vojska v 30. letih 20. stoletja zgradila mogočno podzemno utrdbo. Topniška utrdba na Primožu je bila poveljniška utrdba zaporne skupine utrdb okrog Pivke. Ob poti je postavljenih pet večjih in pet manjših informativnih tabel o naravnih, kulturnih in zgodovinskih zanimivostih Pivške kotline. Z vodnikom se lahko sprehodite tudi v notranjost podzemne utrdbe in si ogledate 500 m podzemnih rovov in notranje prostore utrdbe.

KROŽNA POT VOJAŠKE ZGODOVINE

14 kilometrov dolga tematska učna pot se z izhodišča v Parku vojaške zgodovine, muzejskem središču z bogato zbirko vojaške zapuščine, vzpne do kaverne iz prve svetovne vojne na nekdanjem vojaškem poligonu in naprej do vrha Primoža, na katerem kraljuje nekdanj mogočna podzemna topniška utrdba Alpskega zidu z ohranjenimi podzemnimi tuneli, bojnimi položaji, skladišči streliva in bivalnimi prostori. Spustu v dolino sledi ponoven vzpon do Šilentabra, ki osupne s panoramskim razgledom nad Pivko. Nekdanj je na grebenu stal največji utrjen kompleks na Slovenskem za obrambo pred turškimi vpadi, danes pa pohodnike na vrhu pozdravi prenovljena cerkev sv. Martina. Pot se v sklepnem delu spusti do turistične vasi Narin, preden se zaključi nazaj na izhodišču v Parku vojaške zgodovine.

EKOMUZEJ PIVŠKIH PRESIHajoČIH JEZER

V Ekomuzeju Pivških presihajočih jezer v Slovenski vasi pri Pivki je na ogled postavljena sodobna predstavitev fenomena Pivških presihajočih jezer. Vsebina razstave je razdeljena v dva med seboj povezana dela. V pritličju je poudarek na geoloških, krasoslovnih in hidroloških značilnostih doline Pivke, vključno s predstavitvijo vseh sedemnajstih presihajočih jezer. Prikazana sta tudi vpliv kraškega sveta na življenje domačinov in njihovo prilagajanje na občasno preobilje vode ter sušna obdobja. V zgornjih prostorih je poudarek na pestrosti živega sveta v dolini Pivke, v različnih ekosistemih: v jamah, gozdu, grmičevju ter suhih in mokrotnih kraških travnikih. Tudi v tem delu se etnološke vsebine prepletajo z naravoslovnimi.

UČNA POT NA ČISTILNI NAPRAVI ŽIVA

Na območju Krajinskega parka Pivška presihajoča jezera deluje čistilna naprava Živa, nepogrešljiva infrastruktura za potrebe ohranjanja čiste vode, še posebej na občutljivem kraškem terenu, ki ima zelo slabe samočistilne sposobnosti.

Učna čistilna naprava Živa je namenjena organiziranim in vnaprej napovedanim skupinam, v prvi vrsti šolajočim se otrokom in mladini, zanimiva pa je tudi za druge skupine obiskovalcev. V okviru vodenega ogleda se obiskovalci seznani s postopki biološkega čiščenja odpadnih voda, obišejo interpretacijsko sobo, ki je namenjena ozaveščanju o pomembnosti varstva vodnih virov, in si ogledajo krajši film o čistilni napravi.

KINO PIVKA

Kino Pivka se nahaja v Krpanovem domu v Pivki, dvorana pa sprejme 252 obiskovalcev. V dvorani sta nameščena vrhunsko JBL ozvočenje in projekcijsko platno dimenzij 9 m x 5 m, ki ga je mogoče dvigniti ter je tako drugo največje navijalno platno v Sloveniji. Kino Pivka ima tudi nov BARCO DCP projektor z Dolby 3D projekcijskim sistemom, poleg tega pa je mogoče z njim predvajati še DVD, Blu-ray in ostale medijske vsebine.

Občina Pivka je v letu 2020 v dvorano namestila nove komfortne sedeže, uredila prezračevanje z rekuperacijo, na odru vgradila talno gretje, zamenjala celotno osvetlitev dvorane, namestila video nadzorni sistem, dobavila nove odrske reflektorje, nova pridobitev pa je tudi specialna akustična školjka za nastope pevskih zborov. Ob vhodu v dvorano sta na levi in desni strani novi kabini za tehnika, za potrebe nadzora ozvočenja in odrskih reflektorjev. Dvorana je primerna za gledališke, kulturne in glasbene prireditve, predavanja ter različne druge predstavitve.

TURISTIČNOINFORMACIJSKI CENTER PIVKA in »VISIT PIVKA«

TIC Pivka oz. Turističnoinformacijski center Pivka je namenjen domačinom, okoliškim prebivalcem in obiskovalcem od drugod. Deluje v Parku vojaške zgodovine z namenom zbiranja in posredovanja turističnih informacij iz bližnje okolice kot tudi z območja celotne Slovenije.

V TIC-u je na voljo veliko brezplačnih publikacij o Pivki, okoliških krajih, Ljubljani in Sloveniji, na policah pa so razvrščeni tudi raznovrstni turistični zemljevidi.

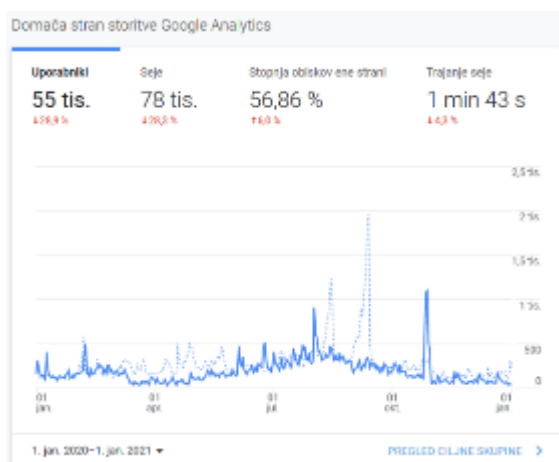
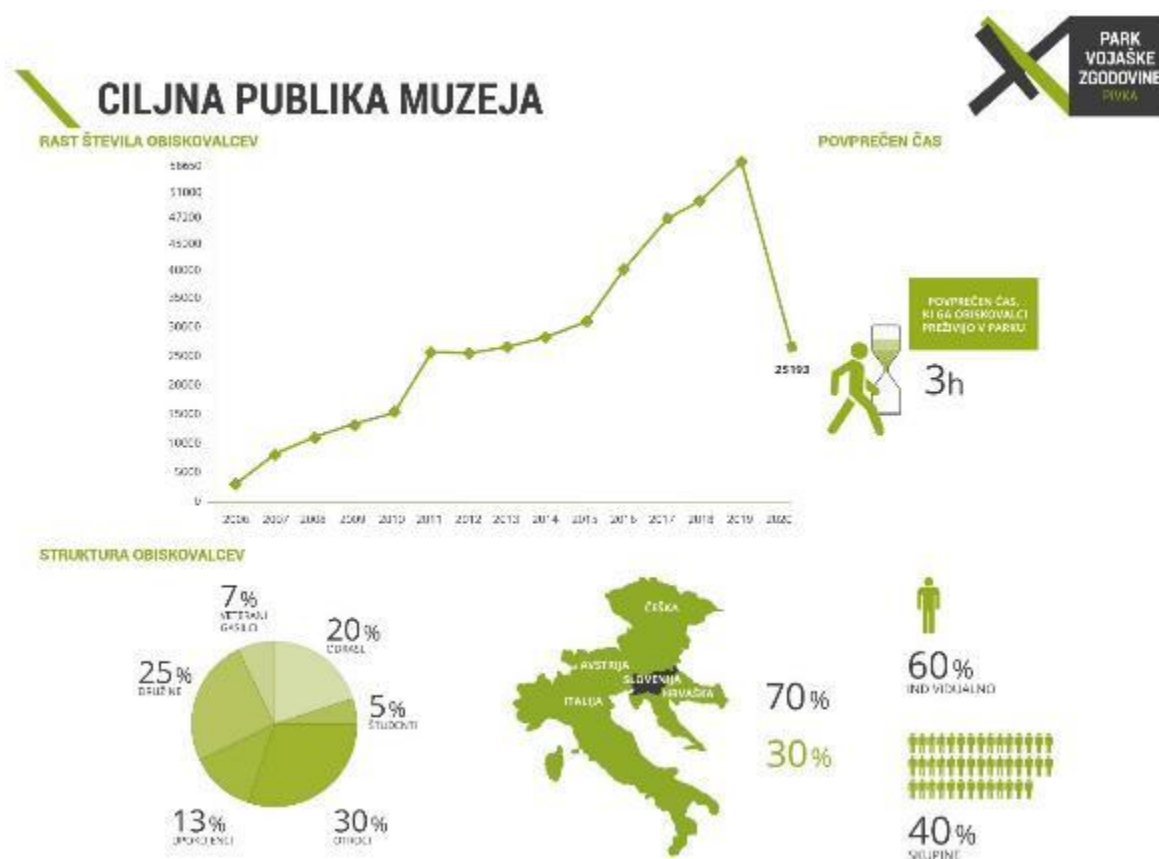
V muzejski trgovini so na voljo tudi razni domači izdelki s Pivškega.

KOMUNICIRANJE IN TRŽENJE

3.1.1. PARK VOJAŠKE ZGODOVINE

V letu 2020 je tudi v muzejsko dejavnost močno posegla epidemija koronavirusa, ki je zaustavila turistične tokove in predručila zastavljene načrte nadaljnjega razvoja. Park vojaške zgodovine je prizadelo zaprtje muzeja, spomladanski in jesenski izpad obiska organiziranih skupin, še posebej šolskih, in odpoved sklopa tradicionalnih muzejskih dogodkov, ki s pestrim dogajanjem vsako leto pritegnejo veliko število obiskovalcev ter predstavljajo pomembno promocijsko sredstvo.

Park s ciljnim javnostmi komunicira po različnih kanalih: preko spletne strani, socialnih omrežij (Facebook, Twitter, YouTube, TripAdvisor, G+, Instagram, Tik Tok) in različnih medijev. V zadnjih letih dajemo večji poudarek spletnemu oglaševanju, kar se je izkazalo kot učinkovito orodje. Izjemno rast sledilcev zaznavamo zlasti na Instagramu in Facebooku. Promocijski video Parka (<https://www.youtube.com/watch?v=aRsJEl-vHhc&t=11s>), izdan v več jezikovnih različicah, smo oglaševali tudi na našem YouTube kanalu.

Slika 1: Število ogledov spletne strani Parka vojaške zgodovine – primerjava 2019/2020

Dogajanje v Parku je običajno medijsko dobro pokrito in generira večje število objav v regionalnih in nacionalnih medijih. Redno so članki o nas objavljeni v *Pivškem listu*, *Primorsko-notranjskih novicah*, *Primorskih novicah* ipd. V letu 2020 smo organizirali tri novinarske konference, redno pa pošiljamo tudi izjave za javnost. Medijsko je bilo lani najbolj odmevno financiranje muzeja s strani države in predstavitev rezultatov arheološke raziskave razbitin padlega Spitfireja.

Nekaj objav je objavljenih na povezavi: <http://parkvojaskezgodovine.si/mediji-o-nas/>.

V začetku leta 2020 smo postali partner Avto-moto zveze Slovenije, ki združuje že več kot 80.000 članov. V zameno za reklamiranje po njihovih kanalih Park članom nudi 15-odstotni popust za osnovni ogled razstav in zbirk.

Park vojaške zgodovine je v letu 2020 distribuiral več različnih tiskovin informativnega značaja v nakladi več kot 70.000 izvodov, ki so bile namenjene opisu Parka in okoliških znamenitosti. Tiskovine smo distribuiral na različne točke (Petrolovi bencinski servisi, sobodajalci in hoteli v regiji ter širši okolici, TIC-i in turistične znamenitosti, železniške postaje, določene frekventne točke na Hrvaškem in v Italiji), kjer se potencialni obiskovalci lahko seznani s turistično ponudbo Parka.

Sejemska dejavnost je bila v letu 2020 zaradi koronavirusa zelo okrnjena. V januarju smo se še predstavili na sejmu Natour Alpe Adrija, ostali sejmi in borze pa so v Sloveniji odpadli. Predstavili smo se še na nekaj sejmi v Italiji v okviru predstavitve regije Zeleni kras.

Oglaševanje je v letu 2020 temeljilo zlasti na domačem trgu, od tujih trgov pa smo se osredotočili na italijanski trg. S podjetjem Lovely Trips smo se dogovorili za promocijo preko socialnih omrežij, blogov, prisotni pa so bili tudi na par sejmi. Izvedli smo tudi študijsko turo za turistične agente in predstavnike medijev.

Oglaševali smo tudi v različnih domačih revijah (*Avtodom*, *Gasilec*, *Top TRIPS&TIPS*, *Lipov list*, *Slovenska vojska*) in na slovenskih radiih (Capris, Hit, Radio 1, Radio 94, Aktual, Robin, Štajerski val, Krka...).

Vključeni smo bili v turistični projekt IstraCard, s katerim na obali promovirajo obalno zaledje.

Oglaševali smo v brezplačnih zemljevidih in trgankah Ljubljane, Slovenske obale in Slovenije, saj se delijo na zelo frekventnih mestih, kot so gostilne, hoteli, kampi, letališče ...

Dodatnih jumbo panojev v letu 2020 nismo najeli, oglaševali smo zgolj na naših obstoječih panojih v Pivki in Lipici. V Pivki imamo postavljene tudi tri večje fasadne grafike.

V letu 2020 smo posebno pozornost v trženju posvetili šolam in bližajočem se praznovanju 30-letnice samostojnosti RS. Nagovarjali smo jih s poslanimi dopisi, katerim smo priložili tudi dva brezplačna darilna bona za ogled PVZ in katalog za šolske skupine – Vabljeni na Pivško, v katerem smo predstavili tudi druge turistične zanimivosti v občini.

Ob zavedanju, da je za ponoven zagon turizma v regiji ključno medsebojno povezovanje, je Park vojaške zgodovine še okrepil sodelovanje z osrednjima turističnima ponudnikoma s kraškega območja – Parkom Škocjanske jame in Kobilarno Lipica – pod okriljem blagovne znamke *Trio kraških znamenitosti*. Poleg skupnih promocijskih materialov smo v lanskem letu še povečali ugodnosti za obiskovalce (iz 15% na 25% popust).

3.1.2. EKOMUZEJ PIVŠKIH PRESIHAJOČIH JEZER

Vsebine in dogodki v Ekomuzeju Pivških presihajočih jezer so predstavljeni na spletni strani www.pivskajezera.si. Na spletu redno skrbimo za informiranje o dogodkih in delovanju Ekomuzeja tudi preko profilov, ustvarjenih na družbenih omrežjih, Facebooku in Instagramu. O izvedenih dogodkih poročamo tudi v tiskanih medijih, predvsem v občinskem glasilu *Pivški list*.

Dogodke v Ekomuzeju in ostale vsebine spremljajo tudi mediji. V letu 2020 so bili objavljeni prispevki v tiskanih medijih (*Primorske novice*, *Pivški list*, *Notranjske novice* idr.), na radiu (Radio 94, Radio Capris, Radio Slovenija, Radio SI) in v TV oddajah (oddaja Tednik (RTV SLO), Primorska kronika, NA LEPŠE, Slovenska kronika, Dnevnik, Oddaja Svet (KANAL A)). Zavod za turizem Pivka je v letu 2020 distribuiral več različnih tiskovin informativnega značaja v nakladi več kot 30.000 izvodov, ki so bile namenjene opisu Pivških presihajočih jezer. Tiskovine smo distribuiral na različne točke (Petrolovi bencinski servisi, sobodajalci in hoteli v regiji ter širši okolici, TIC-i in turistične znamenitosti, železniške postaje, določene frekventne točke na Hrvaškem in v Italiji), kjer se potencialni obiskovalci lahko seznani s turistično ponudbo.

Čez celo leto imamo zakupljena tudi 2 jumbo panoja – enega v Pivki in enega na parkirišču Parka vojaške zgodovine.

3.1.3. ČISTILNA NAPRAVA ŽIVA

Za čistilno napravo še ni ustvarjene spletne strani, povezavo najdete na podstrani Parka vojaške zgodovine – TIC PIVKA

(<http://parkvojaskezgodovine.si/tic-pivka/znamenitosti-in-zanimivosti/ucna-cistilna-naprava-ziva-v-pivki/>).

Postavljena je tudi stran na Facebooku, ki pa počasi pridobiva vsebino in sledilce.

3.1.4. KINO PIVKA

Promocijo za kino predstave Kina Pivka izvajamo preko profilov, ustvarjenih na družbenih omrežjih, Facebooku in Instagramu. Napovedniki predstav so objavljeni tudi na spletni strani Občine Pivka in na lokalnem Radiu 94.

3.1.5. VISIT PIVKA, TURISTIČNOINFORMACIJSKI CENTER PIVKA

Zavod izvaja tudi dejavnost turističnoinformacijskega centra občine Pivka. Aktivnosti potekajo v treh osnovnih smereh:

- A) informiranje obiskovalcev TIC-a v Parku vojaške zgodovine,
- B) raznos promocijskega materiala ter nastopi na sejmi in turističnih prireditvah po Sloveniji in v tujini,
- C) internetna promocija, radijski in časopisni oglasi.

TIC v Parku vojaške zgodovine je prepoznan kot najbolj obiskan TIC v celi regiji, kar dokazuje količina razdeljenega materiala. Obiskovalci dobijo celovito informacijo o turistični ponudbi v občini Pivka, primorsko-notranjski regiji ter o celi Sloveniji. Tako redno zaposleni kot študenti, ki delajo v TIC-u, se redno udeležujejo izobraževanj za delavce TIC-ev, ki jih organizira RRA Zeleni kras, ter se seznanjajo z novostmi v ponudbi turističnih ponudnikov občine Pivka. Odprtost TIC-a v Parku vojaške zgodovine je 1.900 ur letno, in sicer je odprt vse dni v letu (izjema božič in novo leto).

Ad B)

Zavod v okviru sodelovanja s TIC-i širom Slovenije raznaša oz. pošilja promocijski material tako Parka vojaške zgodovine in Ekomuzeja kakor tudi vseh drugih zainteresiranih ponudnikov v občini Pivka širom Slovenije. V okviru te aktivnosti se pivški prospekti razširijo vse od Prekmurja do Pirana. Promocijski materiali se distribuirajo tudi v okviru sejmov in turističnih prireditev širom Slovenije ter tujine. Za nastop na tujih trgih smo v zadnjih letih razvili pogodben odnos s partnerji (npr. Lovely Trips, Internos d.o.o., Zveza slovenskih športnih društev v Italiji, Flyer distribution HR idr.). Aktivnost zajema tudi zbiranje materiala in fotografij, pripravo marketinških materialov in besedil, kreiranje oglasov, plakatov in tisk materialov (npr. 15.000 izvodov zemljevidov Pivke, več kot 30.000 izvodov zgibank Ekomuzeja, 3.000 prospektov akcije *Raziskujte z nami!*, 2.000 katalogov za skupine Vabljeni na Pivško ipd.).

Ad C)

Zavod upravlja tudi Facebook in Instagram profil »Visit Pivka«, na spletni strani Parka vojaške zgodovine pa ureja podstran Obiščite Pivko. Za Občino Pivka izvaja tudi digitalno oglaševanje dogodkov, ki jih le-ta organizira. V zadnjih letih tudi sicer dajemo večji poudarek spletnemu oglaševanju, saj se je izkazalo kot zelo učinkovito marketinško orodje. Za potrebe pridobivanja fotografij za objave na družbenih omrežjih smo se povezali z lokalnimi ljubiteljskimi in profesionalnimi fotografi, ki nam brezplačno odstopajo fotografije za uporabo.

V lanskem letu smo v sodelovanju z lokalnimi turističnimi ponudniki za glavno turistično sezono ponovno pripravili pester nabor turističnih vsebin v promocijski akciji »**Raziskujte z nami!**«, v sklopu katere so obiskovalci Pivškega in Zelenega krasa lahko izbirali med vodenimi pohodniškimi izleti, kolesarskimi turami ter vodenimi obiski lokalnih kmetij in osrednjih turističnih točk v občini.

Redno oglašujemo v različnih domačih in tujih revijah (*Avtodom, Gasilec, Top TRIPS&TIPS, Lipov list, Slovenska vojska, Dobra ideja*) in na slovenskih radiih (Capris, Hit, Radio 1, Radio 94, Aktual, Radio Veseljak, Val 202, Ognjišče ...).

Opazili smo tudi porast obiska domačih in tujih blogerjev ter novinarjev, ki objavljajo številne prispevke, tako o samem Parku vojaške zgodovine kot tudi ostalih znamenitostih občine Pivka.

Posebno pozornost v trženju posvečamo šolam. Nagovarjamo jih s poslanimi dopisi, zanje organiziramo srečanja na Pivškem in jih obiskujemo na šolah.

	Rekreacija Kulturna dediščina Doživetje Naravna dediščina Degustacija
INFORMACIJE IN REZERVACIJE Turistično-informacijski center Pivka, Kolodvorska cesta 51, 6257 Pivka Tel.: +386 (0)31 775 0602; e-pošta: ticpivka@tunzem.pivka.si 	DOBRODOŠLI NA PIVŠKEM Ponudba za šolske skupine

3.1.6. SEJMI, TURISTIČNE BORZE in OBISKI BLOGERJEV IN NOVINARJEV

29. 1.–1. 2. 2020	Sejem Natour Alpe-Adria, Ljubljana
22. 6. 2020	Madžarski novinarji (študijska tura po Zelenem krasu preko RRA Zeleni kras)
1. 7. 2020	Slovenski novinarji (študijska tura po Zelenem krasu preko RRA Zeleni kras)
31. 7. 2020	Italijanski novinarji (študijska tura po Zelenem krasu preko RRA Zeleni kras)
2. 8. 2020	Italijanski novinarji (preko Gorazda Skrta – Lovely trips)
12. 9.–20. 9. 2020	Sejem Il Salone del Camper – Parma, Italija (preko Gorazda Skrta – Lovely trips)
14.10. –16. 10. 2020	TTG Rimoni, Italija (preko Gorazda Skrta – Lovely trips)

Slika 2: Sejem Natour Alpe-Adria

3.2. SODELOVANJE Z DRUGIMI (TURISTIČNIMI) PONUDNIKI

3.2.1. TRIO KRAŠKIH ZNAMENITOSTI

Park vojaške zgodovine se kot ena izmed večjih in bolje obiskanih turističnih točk v tem delu Slovenije že 5 let povezuje s preostalima dvema večjima znamenitostma na krasu, Parkom Škocjanske jame in Kobilarno Lipica.

Med pomembnejšimi aktivnostmi sodelovanja med partnerji je zagotovitev popustov za obiskovalce ob obisku dveh ali več točk. Obiskovalci tako ob obisku ene izmed treh destinacij prejmejo kupone, s katerimi lahko na drugih dveh točkah uveljavljajo popust. V letu 2020 smo ta popust povečali iz 15% na 25%. Ponatisnili smo tudi skupen zemljevid v nakladi 70.000 kom. Skupaj nastopamo v marketinških akcijah in se predstavljamo na sejnih v Sloveniji in tujini.

Med pomembnejše aktivnosti vsekakor sodijo izvedbe strokovnih ekskurzij in ogledov preostalih dveh znamenitosti za informatorje, vodnike in prodajno službo, vendar teh lani zaradi omejitev v zbiranju pred sezono nismo organizirali.

Dobro se je prijela tudi skupna darilna kartica Selectcard, vrednostna kartica, ki je unovčljiva pri katerem koli od treh ponudnikov. Kartica se prodaja na vseh pomembnih maloprodajnih mestih, kot so Spar, Mercator, Tuš, 1001 Dar, DZS, Mladinska knjiga, Big Bang, Office&More, Pošta Slovenije ter tudi na Petrolovih in OMV črpalkah (<http://www.selectbox.si/prodajna-mesta/>).

3.2.2. SODELOVANJE S SLOVENSKIMI ŽELEZNICAMI

Slovenske železnice, Občina Pivka in Javni zavod za upravljanje dediščine in turizem Pivka imajo sklenjen sporazum o sodelovanju pri turističnem razvoju največjega muzejskega kompleksa v Sloveniji, Parka vojaške zgodovine v Pivki, ter drugih turističnih zanimivosti v občini Pivka, hkrati pa tudi o oblikovanju skupnih storitev v javnem potniškem prometu. Za obiskovalce smo tudi v letu 2020 s Slovenskimi železnicami pripravili ugodno skupno ponudbo, ki zajema potovanje v Pivko z vlakom in obisk Parka vojaške zgodovine tako za individualne obiskovalce in družine kot tudi za šolske skupine.

3.2.3. MUZEJI BREZ MEJA

Park vojaške zgodovine sodeluje v akciji Muzeji brez meja, v katero je vključenih več kot 20 muzejev iz Slovenije, Italije in Hrvaške.

V okviru skupnega partnerstva sodelujočih muzejev je že od leta 2017 dalje vsem obiskovalcem omogočena čezmejna ugodnost: v roku 20 dni od obiska enega od sodelujočih partnerskih muzejev lahko obiskovalci pri obisku katerekoli druge partnerske ustanove izkoristijo 50-odstotni popust pod pogojem, da gre za ustanovo iz ene izmed dveh sosednjih držav. Več o akciji si lahko preberete na www.muzejibrezmeja.eu.

Slika 3: Podpisniki sporazuma Muzeji brez meja

3.2.4. AVTO-MOTO ZVEZA SLOVENIJE

Z letom 2020 smo postali partner Avto-moto zveze Slovenije, ki združuje več kot 80.000 članov. V zameno za reklamiranje po njihovih kanalih Park članom nudi 15-odstotni popust za osnovni ogled razstav in zbirk. O ugodnosti, ki jo zagotavljamo članom AMZS-ja, obveščamo po komunikacijskih kanalih, kot so e-novice, *Motorevija*, v prilogah računom, na družbenih omrežjih Facebook, Twitter in Instagram ter na spletni strani www.amzs.si.

3.2.5. ZVEZA SLOVENSКИH ŠPORTNIH DRUŠTEV V ITALIJI

Zavod za turizem Pivka je že v letu 2017 z Združenjem slovenskih športnih društev v Italiji sklenil dogovor o poslovnem partnerskem sodelovanju, s katerim smo še okrepili povezanost s slovensko narodno skupnostjo v Italiji in spodbudili medsebojno spoznavanje. Na podlagi sklenjenega partnerstva lahko učinkoviteje predstavljamo

ponudbo Parka vojaške zgodovine čez mejo in krepimo povezovanje s Slovenci v Italiji, poleg tega pa tovrstno sodelovanje ustvarja tudi zavest, da šport ni zgolj tekmovalni dogodek, ampak tudi sredstvo širjenja intelektualnih obzorij.

V okviru dogovora smo v Parku vojaške zgodovine podarili brezplačne vstopnice tekmovalcem enega izmed športnih dogodkov, ki jih prireja združenje, ter čez leto na obisku gostili udeležence izletov v organizaciji ZSŠDI-ja. Dogovor o partnerskem sodelovanju Parka vojaške zgodovine in ZSŠDI-ja predvideva tudi stalen popust pri nakupu muzejskih vstopnic za člane ZSŠDI-ja in njihove družine ter dodatno promocijo Parka vojaške zgodovine.

3.2.6. DESTINACIJA ZELENI KRAS IN OSTALI REGIJSKI TURISTIČNI AKTERJI

Dobro sodelovanje imamo vzpostavljeno tudi z Regionalno destinacijsko organizacijo RDO Zeleni kras. Redno se sestajamo na koordinacijskih sestankih, skupaj se udeležujemo sejmov in turističnih borz, sodelujemo pri pripravi marketinških akcij v Sloveniji in tujini, veseli pa smo zlasti obiskov tujih blogerjev, novinarjev in agentov, ki nam jih pomagajo privabiti v regijo.

Ker je RDO Zeleni kras registrirana tudi za opravljanje agencijske dejavnosti, v sodelovanju z njimi pripravljamo tudi skupne ponudbe za skupine.

Dobro sodelujemo tudi s Turizmom Postojna, TIC-em Ilirska Bistrica, Muzejem Krasa, Gradom Prestranek in drugimi. Skupaj nastopamo na sejmihi, pripravljamo skupne ponudbe za zaključene skupine in si pomagamo pri raznosu promocijskega materiala po Sloveniji, Italiji in Hrvaški.

Kot je bilo že omenjeno, smo lani že drugo leto zapored zagnali promocijsko akcijo Raziskujte z nami!, ki je z delom ponudbe presegala občinske meje.

3.2.7. PAKETI ZVEZDAR, SELECT BOX IN SELECT CARD TER PRODAJA DARILNIH BONOV

V Parku vojaške zgodovine vzporedno z vse večjo prepoznavnostjo na nacionalni ravni zaznavamo tudi povečano povpraševanje obiskovalcev po možnosti podaritve vstopnic za ogled Parka vojaške zgodovine kot darila. S tem namenom smo tudi v letu 2020 nadaljevali sodelovanje z več partnerji s področja oblikovanja in prodaje tematskih darilnih paketov in darilnih kartic, ki so ponudbo Parka vojaške zgodovine vključili v svoj prodajni darilni program. Kot zelo uspešno se je izkazalo sodelovanje s podjetjem Zvezdar d.o.o., ki se na tržišču predstavlja z različnimi tematskimi darilnimi paketi, v katere je zajet darilni bon za obisk destinacije po izbiri iz priloženega kataloga turističnih točk. Bon za obisk Parka vojaške zgodovine je v okviru sodelovanja s

podjetjem Zvezdar vključen v več tematskih darilnih paketov, pri čemer je v paket všteti ogled Parka vojaške zgodovine in voden ogled notranjosti podmornice za celo družino. Družinski ogled Parka vojaške zgodovine in notranjosti podmornice je še vedno tudi del ponudbe darilnih paketov Selectbox.

Skupaj s Kobilarno Lipica in Parkom Škocjanske jame imamo v prodaji skupno darilno kartico SelectCard. Vsi trije turistični ponudniki smo v darilno ponudbo vključeni v okviru skupnega darilnega paketa Trio kraških znamenitosti, ki je na voljo na številnih prodajnih mestih širom Slovenije. Darilna kartica Trio kraških znamenitosti je odlična ideja za darilo, saj prejemniku nudi možnost unovčenja vrednosti na kartici za ogled ene izmed treh destinacij.

Tudi v letu 2020 je bila kljub koronakrizi dobro sprejeta akcija Podari darilni bon Parka vojaške zgodovine. Skupno je bilo v letu 2020 prodanih 28 družinskih darilnih bonov (2019: 37) in 137 individualnih (2019: 111).

The image shows a green and white gift voucher for the Park of Military History. It features three circular inset photos: an aerial view of the park's buildings, a submarine with the number 913, and various military tanks and vehicles on display. The text 'DARILNI BON' is prominently displayed in large green letters. Below it, there are fields for 'Velja do' (valid until) and 'Št. bona' (voucher number). At the bottom, there are checkboxes for 'oseba' (individual) and 'družina' (family), and two options for the voucher's use: 'za ogled razstav in zbirk' (for viewing exhibitions and collections) and 'za ogled razstav in zbirk in notranjosti podmornice' (for viewing exhibitions, collections, and the interior of the submarine). The contact information for the park is provided at the bottom right.

☐ oseba - ☐ družina

☐ za ogled razstav in zbirk

☐ za ogled razstav in zbirk in notranjosti podmornice

DARILNI BON

Velja do _____ Št. bona: _____

PARK VOJAŠKE ZGODOVINE PIVKA
Kolodvorska cesta 51, 6257 Pivka, M: +386 (0)31 775 002
E: info@parkvojaskezgodovine.si, W: www.parkvojaskezgodovine.si

Bon ni izplačljiv v gotovini. Za ogled notranjosti podmornice se je potrebno predhodno najaviti na telefonski številki +386 (0)31 775 002.

4. ORGANIZACIJA DOGODKOV, PRIREDITEV

4.1. DOGODKI KRAJINSKEGA PARKA PIVŠKIH PRESIHAJOČIH JEZER

Naloge in pristojnosti organizacijske enote Krajinski park Pivška presihajoča jezera po sporazumu med Občino Pivka in Zavodom za turizem Pivka zaenkrat še izvaja Občina Pivka.

Tako je tudi organizacija prireditev potekala preko Občine Pivka, uslužbenci zavoda pa so pri pripravi nudili ustrezno promocijsko, rezervacijsko, logistično in prodajno pomoč.

4.2. DOGODKI ZAVODA ZA TURIZEM PIVKA V SKLOPU PROMOCIJE ZNAMKE »VISIT PIVKA«

31. 1. 2020	Koncert Etno bande Poseben gušt
27. 5. 2020	Srečanje lokalnih turističnih ponudnikov
1. 7.–31. 8. 2020	Poletni turistični produkt <i>Raziskujte z nami!</i>
17. 10. 2020	Vodena kolesarska tura po <i>Poti gradov</i>

Etno banda Poseben gušt navdušila z interpretacijo poezije Iztoka Mlakarja

Zavod za turizem Pivka je konec januarja kulturno dogajanje v regiji popestril z izvedbo koncerta Etno bande Poseben gušt, ki ga je pripravil v sodelovanju z Občino Pivka. Kvartet vrhunskih glasbenikov z Dolenjske svoje poslušalce že vrsto let razveseljuje z interpretacijo pesmi legendarnega kantavtorja Iztoka Mlakarja, pri čemer publiki z vsakim nastopom poustvarijo avtentično izkušnjo njegove poezije. Med svojim prvim koncertnim gostovanjem v Pivki so v slikovit svet Mlakarjeve glasbe polno dvorano Krpanovega doma popeljali člani zasedbe Aleš Plut, Tomaž Šuln, Marko Šušteršič in Tomaž Zorko. Uveljavljeni avtorji so med dvournim glasbenim doživetjem tudi tokrat navdušili z originalno imitacijo Mlakarjevega prepoznavnega pripovednega melosa, odlično interpretacijo njegove tipično kraške poezije in toplim razpoloženjem, ki preveva njegove koncerte. Ob umirjeni spremljavi tolkal, tamburina, harmonike in kontrabasa so prepričljivi vokali Etno bande Poseben gušt lokalni publiki in številnim gostom od drugod med prijetnim druženjem predali Mlakarjevo sporočilo o strpnosti, razumevanju in ljubezni, o katerih prepeva v svojih pesmih s kančkom humorja in hudomušnosti.

Tradicionalno srečanje pivških turističnih ponudnikov

Javni zavod za upravljanje dediščine in turizem Pivka je pred pričetkom osrednje turistične sezone 2020 organiziral tradicionalno letno srečanje lokalnih turističnih ponudnikov, v sklopu katerega so se že tretje leto zapored sestali turistični delavci iz občine Pivka.

Tokratni posvet lokalnih ponudnikov je v luči aktualnih razmer ob izbruhu epidemije novega koronavirusa zaznamovala razprava o koronakrizi, glede katere so si bili udeleženci enotni, da bo drastično zasukala potek prihajajoče turistične sezone. Širši pogled na razmere na globalnem turističnem trgu, posebej pa še na dogajanje v sosednji Italiji, je udeležencem predstavil Gorazd Skrt, dober poznavalec turizma, zlasti italijanskega, saj že dobro desetletje dela v Milanu. Italijanskega gosta je sprva spoznaval kot direktor predstavništva Slovenske turistične organizacije v Italiji, poslovno pot pa od leta 2016 nadaljuje kot direktor podjetja Lovely Trips, ki s privatnimi partnerji in destinacijami sodeluje pri promociji slovenskega turizma v Italiji.

Kljub težkim razmeram in množičnim odpovedim rezervacij je srečanje izzvenelo v duhu optimizma in pričakovanju skorajšnjega izboljšanja razmer.

Poletje na Pivškem v znamenju vodenih ogledov lokalnih turističnih točk

Zavod za turizem Pivka je kot krovna organizacija za razvoj turizma in celostne ponudbe na Pivškem minulo poletje za obiskovalce ponovno pripravil pester nabor turističnih vsebin, s katerimi je obogatil turistični utrip občine in pomembno doprinesel k pestrosti lokalnega dogajanja. V sodelovanju s pivškimi turističnimi ponudniki je tako na vrhuncu sezone med 1. julijem in 31. avgustom 2020 znova zaživel lokalni turistični produkt *Raziskujte z nami!*, ki je obiskovalce ob izvedbi pohodniških izletov, kolesarskih tur, vodenih obiskov lokalnih kmetij in osrednjih turističnih točk v regiji že drugo leto zapored seznanjal z bogato turistično ponudbo Pivke. Skupna akcija lokalnih ponudnikov pod okriljem Zavoda za turizem Pivka je bila tudi tokrat zasnovana v obliki tedenskega razporeda aktivnosti in vodenih ogledov, na podlagi katerega so lahko obiskovalci učinkoviteje načrtovali turistične ogleds in odkrili več zanimivih točk na Pivškem. Ljubitelji narave in

aktivnega preživljanja prostega časa so se lahko podali na voden pohod do priljubljenih pohodniških točk – Primoža, Vremščice in Sv. Trojice, se sprehodili do Petelinjskega jezera, se podali na opazovanje medveda v naravo ali pa Pivško raziskovali s kolesom na vodenih kolesarskih turah. Ljubitelji muzejev in kulture so si lahko v sklopu vodenih obiskov ogledali tudi osrednje turistične točke – Park vojaške zgodovine, Ekomuzej Pivških presihajočih jezer ali Hišo kulture v Pivki, organiziranih pa je bilo tudi več ogledov domačij in okoliških vasi. Vodeni ogledi in aktivnosti iz ponudbe so nagovarjali tako tuje goste, ki Pivko povečini spoznavajo v tranzitu, kot domače goste, ki so zaradi aktualnih razmer ob epidemiji novega koronavirusa v minuli sezoni predstavljali glavnino vseh obiskovalcev. Zasnova in izvedba tovrstnih paketov sta plod zglednega sodelovanja z lokalnimi ponudniki z namenom krepitev lokalne turistične ponudbe in podaljševanja njihovega postanka na Pivškem.

Akcija *Raziskujte z nami!* je bila v poletni sezoni 2020 dopolnjena s serijo raznovrstnih dogodkov, ki so obiskovalcem še bolj približali naravno in kulturno ponudbo Pivke ter njene okolice.

Vodena kolesarska tura po *Poti gradov*

Občina Pivka je skupaj s sodelavci Zavoda za turizem Pivka v okviru čezmejnega strateškega projekta Interreg Italia-Slovenija MerlinCV v soboto, 17. oktobra 2020, pripravila vodeno kolesarsko turo po tematsko zasnovani *Poti gradov*, s katero je ljubiteljem kolesarskih izletov z drugačne perspektive približala bogato grajsko dediščino tega območja. Glede na aktualne razmere je bila tura izpeljana ob strogem upoštevanju preventivnih ukrepov za preprečevanje širjenja novega koronavirusa.

Otvoritvena tura po novi tematski kolesarski poti na Pivškem je udeležence v prijetnem vzdušju vodila po sledih dvorcev in gradov pivškega podeželja. Kolesarski potep so z izhodišča v Parku vojaške zgodovine v spremstvu dveh izkušenih kolesarskih vodnikov iz podjetja Bike Slovenia začeli v smeri proti kamnoseški vasi Kal do nekdanje graščine Ravne. Izlet so nadaljevali po ravnini skozi vasi Šmihel in Narin ter osrednjo etapo ture sklenili z vzponom na vrh grebena Šilentabra, kjer je nekdanje stal grad, ki je v srednjem veku skupaj s protiturškim taborom predstavljal največji utrjen sistem na Slovenskem. V zadnjem delu ture se je pot s Šilentabra spustila do Radohove vasi in se skozi Pivko zaključila nazaj na izhodišču v Parku vojaške zgodovine.

Voden kolesarski izlet po približno 16-kilometrskem odseku Poti gradov je navdušenim udeležencem predstavil le del raznolikih vsebin ob razgibani kolesarski trasi, ki se po enotnem začetnem delu na Šilentabru razcepi na tri krake in prestopi na Ilirskobistriško; prvi vodi mimo gradu Kalc, znanem predvsem po svojem lastniku, pesniku in politiku Miroslavu Vilharju, do vasi Bač; drugi do vasi Podtabor, kjer je nekoč stal Podtaborski grad; in tretji do Ratečevega Brda. Kolesarji in pohodniki lahko ob potepu po novi tematski poti njene različne smeri raziskujejo poljubno in v več etapah, pri čemer samostojno ali z vodnikom odkrivajo zgodbe iz zapuščine dvorcev in gradov, ki predstavljajo pomemben element kulturne dediščine na Pivškem ter v bližnji okolici.

Pot gradov je bila zasnovana kot tematski turistični produkt v sklopu projekta Interreg Italia-Slovenija 2014-2020 MerlinCV, sofinanciranega iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Namen projekta je z inovativnimi, integriranimi, tematskimi in v trajnostni turizmu usmerjenimi turističnimi produkti na slovensko-italijanskem čezmejnem območju prispevati k večji prepoznavnosti turistične regije. Občina Pivka se je kot eden od osmih projektnih partnerjev zastavljenim aktivnostim pridružila z razdelanim načrtom valorizacije in revitalizacije dediščine gradov na Pivškem in v bližnji okolici. Projektne aktivnosti bodo pomembno okrepile turistični razvoj občine ter doprinesle k njeni prepoznavnosti med domačo in tujo javnostjo.

4.3. DOGAJANJE V PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE

4.3.1. DOGODKI

5. 2. 2020	Predstavitev knjige dr. Jožeta Celina <i>Številka 66229</i>
8. 2. 2020	Muzejski program ob slovenskem kulturnem prazniku
21. 2. 2020	Delavnica za otroke med zimskimi šolskimi počitnicami
23. 2. 2020	Pohod na Primož z vodenim ogledom notranjosti utrdbe Alpskega zidu med zimskimi šolskimi počitnicami
25. 2. 2020	Predstavitev rezultatov arheološke raziskave razbitin britanskega lovskega letala Supermarine Spitfire MJ116
12. 5. 2020	Novinarska konferenca o skupni blagovni znamki Parka vojaške zgodovine, Parka Škocjanske jame in Kobilarne Lipica <i>Trio kraških znamenitosti</i>
20. 6. 2020	Poletna muzejska noč
25. 6.–28. 6. 2020	Muzejski program v sklopu obeleževanja dneva državnosti <i>Praznujte z nami</i>
17. 7. 2020	Preživetje v naravi za otroke
23. 7. 2020	Sprejetje sklepa Vlade Republike Slovenije o ureditvi državnega sofinanciranja Parka vojaške zgodovine
7. 8. 2020	Podpis sporazuma o sodelovanju z ITF Ustanovo za krepitev človekove varnosti in formalni prevzem učnih pripomočkov za spoznavanje minsko-eksplozivnih sredstev
12. 8. 2020	Odprtje gostujoče razstave Veleposlaništva Ljudske republike Kitajske v Sloveniji <i>Za življenja in varnost ljudi</i>
14. 8. 2020	Preživetje v naravi za otroke
17.–23. 8. 2020	Vseslovenska akcija Skupnosti muzejev Slovenije <i>Naprej v preteklost</i>
8. 9. 2020	Slovesen podpis pogodbe med Ministrstvom za obrambo Republike Slovenije in Parkom vojaške zgodovine o sofinanciranju delovanja muzeja
9. 9. 2020	Mednarodna konferenca »Zlomljeno krilo/Broken Wing 2020«
15. 9. 2020	Novinarska konferenca ob zaključku operacije »Promocija reje drobnice kot turistični produkt«
18. 9. 2020	Slovesen podpis pogodbe med Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije in Parkom vojaške zgodovine o sofinanciranju delovanja muzeja
2. 10. 2020	Slovesen podpis pogodbe med Ministrstvom za notranje zadeve Republike Slovenije in Parkom vojaške zgodovine o sofinanciranju delovanja muzeja
11. 11. 2020	Spletni strokovni posvet »Stoletnica Rapalske pogodbe«
9. 10. 2020	Spletni strokovni posvet »Stoletnica smrti feldmaršala Borojevića«
21. 12. 2020	Zagon projekta »Zbrali smo pogum«

Dr. Jože Celin v Parku vojaške zgodovine predstavil svoj knjižni prvenec *Številka 66229*

V Parku vojaške zgodovine smo v pričetku februarja muzejski večer posvetili predstavitvi knjige *Številka 66229*, izšle leta 2019 pri Mohorjevi družbi. Njen avtor Jože Celin, doktor

znanosti s področja poslovnih ved, sicer pa direktor območne enote Zavarovalnice Triglav v Postojni, je v svojem literarnem prvencu ubesedil zgodbo svojega očeta Jožeta Stanislava - Pepeta (1923–2008), ki je na lastni koži izkusil nečlovečnost vojne vihre v nemirnem dvajsetem stoletju. Literarizirana pripoved o težkih življenjskih preizkušnjah mladega fanta s primorskega konca je nastala na podlagi dnevninskih zapisov, pisem, dokumentov in drugega gradiva, na katere je avtor po naključju naletel v zadnjih letih očetovega življenja. Vsebino dokumentov je podrobneje proučil šele po očetovi smrti, kar mu je v povezavi z drobci očetovih pričevanj in spomini njegovih najbližjih odstrlo vpogled v eno najtežjih obdobij, o katerem je bilo očetu za časa življenja preveč boleče pripovedovati. Roman uvodoma v osnovnih obrisih oriše očetovo otroštvo v rodni Kočaniji na Primorskem v obdobju med vojnami, ki sta ga zaznamovala vsakodnevno trdo delo na kmetiji in gozdarjenje v snežniških gozdovih. Mladost glavnega junaka je ob izbruhu vojne hitro presekala mobilizacija v italijansko vojsko, čemur je po italijanski kapitulaciji sledilo kruto obdobje ujetništva v nemškem taborišču. Pretresljivo pripoved sklene opis očetovega dolgega popotovanja nazaj v rodne kraje. Udeležence muzejskega večera, ki so se zbrali v velikem številu, so v okviru predstavitve knjige še zlasti presunili prebrani citati iz knjige, s katerimi je avtor ponazoril težko življenjsko pot svojega očeta.

Zimske počitniške pustolovščine v Parku vojaške zgodovine

Muzejsko izkušnjo najmlajših obiskovalcev Parka vojaške zgodovine je med zimskimi šolskimi počitnicami obogatil pester počitniški program, v okviru katerega so se na interaktiven način seznanili z muzejskimi zbirkami in razstavami. Mlade nadobudneže so še zlasti navdušile tokratne otroške delavnice, med katerimi so na sprehodu po poti namigov in ugank odkrivali skrivnosti atraktivnih eksponatov ter dragocenih muzejskih predmetov, ki pripovedujejo zanimive zgodbe iz naše zgodovine. Na poti do cilja so se morali otroci za uspešen zaključek misije preizkusiti tudi v številnih zabavnih aktivnostih, ki so zaradi izobilja sončnih žarkov in prijetnih temperatur deloma potekale na prostem, na travniku v bližini muzejskega kompleksa. Po udeležbi najbolj obiskano muzejsko

delavnico doslej je zaokrožil obisk notranjosti podmornice, kjer so se udeleženci v spremstvu muzejskega animatorja seznanili s skrivnostnim delom in življenjem podmorničarjev pod morsko gladino, pred zaključkom pa so si za popotnico izdelali še majhen spominek, s katerim se bodo doma spominjali prijetne pustolovščine v Parku vojaške zgodovine.

Zanimive počitniške vsebine smo v Parku vojaške zgodovine pripravili tudi za obiskovalce, ki poučen izlet radi sklenejo z rekreativnim pohodom in športnim dnevom v naravi. Za ljubitelje pohodništva je bil na osrednji počitniški vikend kot del dodatne ponudbe med zimskimi počitnicami organiziran voden pohod do podzemne utrdbe Alpskega zidu na Primožu, kjer so si ob poučni vodnikovi razlagi ogledali podzemne tunele z ohranjenimi bojnimi položaji, skladišči streliva in bivalnimi prostori. Večina udeležencev si je ob povratku ogledala tudi muzejske zbirke in razstave Parka.

Predstavitev rezultatov arheološke raziskave razbitin padlega Spitfireja MJ116

Predstavniki strokovne javnosti in medijev so se konec februarja v Parku vojaške zgodovine udeležili predstavitve rezultatov arheološke raziskave britanskega lovskega letala Supermarine Spitfire MJ116, katerega razbitine so razstavljene v Parku.

Enosedelni lovec Spitfire MJ116 je kot del skupine letal 73. eskadrilje zračnih sil Združenega kraljestva 18. septembra 1944 poletel z letališča Canne pri južnoitalijanski Foggii nad Ljubljano s ciljem obstreljevanja vojaškega letališča v Polju in železniške proge v Zalogu. Letalo, ki ga je pilotiral vodnik Peter J. Clark, je bilo zadeto v ostrem odzivu nemške protiletalske obrambe. Nepoškodovanemu pilotu je uspelo še pravočasno odskočiti in varno pristati na obrobju Ljubljane, medtem ko je spitfire strmoglavil in se z leti pogreznil v barjanska tla.

Arheološki raziskovalni konzorcij za Ljubljano je v letu 2019, ob 75-letnici sestrelitve spitfireja, po naročilu Muzeja in galerij mesta Ljubljane na podlagi predhodne arheološke raziskave uspešno izpeljal prvi del dviga ostankov letala. V drugem delu raziskave je arheološka ekipa iz tal izvlekla še letalski motor, slavni Rolls-Royceov Merlin 63, in sicer iz globine več kot 7 metrov, kar je najgloblja z arheološkimi raziskavami dosežena ostalina na Ljubljanskem barju.

Arheološka akcija je bila prava prelomnica – šlo je za prvo sistematično izkopavanje tovrstnih ostankov vojaških konfliktov preteklega stoletja na Slovenskem, pri čemer predstavljajo razbitine letala najbolj ohranjene ostanke od več kot 200 letal, ki so med vojno padla na slovensko ozemlje. Poseben poudarek je bil na dogodku dan predstavitvi očiščenega in konzerviranega letalskega motorja, ki je, razen poškodb ob strmoglavljenju, odlično ohranjen. Ob predstavitvi rezultatov raziskave je bil prvič na ogled tudi kratki dokumentarni film SPITFIRE JE VEČ KOT LETALO, JE IKONA, v katerem je režiser in snemalec Marko Kočevnar strnil posnetke zahtevnega arheološkega podviga.

O pomenu projekta arheološke raziskave padlega spitfireja in muzejskega prikaza njegovih razbitin v Parku vojaške zgodovine je spregovorila državna sekretarka na Ministrstvu za kulturo mag. Petra Culetto, zbrane pa je nagovoril tudi namestnik britanske veleposlanice v Sloveniji Paul Jančar, ki je poudaril pomen ohranjanja zgodovinskega spomina kot temelj dobrega sodelovanja med Republiko Slovenijo in Združenim kraljestvom. Potek raziskave in njene rezultate je v krajšem predavanju predstavil dr. Andrej Gaspari, predstojnik Oddelka za arheologijo na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani in glavni protagonist tega projekta.

Trio kraških znamenitosti z novimi ugodnostmi za obiskovalce

V začetku maja 2020 so minila natanko štiri leta od podpisa sporazuma o sodelovanju med Parkom vojaške zgodovine, Kobilarno Lipica in Parkom Škocjanske jame kot tremi osrednjimi turističnimi ponudniki s kraškega območja s ciljem povečanja števila obiskovalcev in povezovanja turistične ponudbe v nove skupne produkte.

Ob obletnici podpisa sporazuma smo v Parku vojaške zgodovine pripravili novinarsko konferenco, kjer smo sodelujoči partnerji javnosti predstavili dosedanje ugodnosti v okviru blagovne znamke *Trio kraških znamenitosti*, predvsem pa načrte za nadgradnjo sodelovanja v prihodnje. Kriza, ki jo je povzročila pandemija koronavirusa, je namreč močno prizadela slovenski turizem in ni zaobšla niti Lipice, Škocjanskih jam in Pivke, s čimer so potrebe po sodelovanju postale še bolj aktualne. Med vidnejšimi dogovori izstopa zlasti dvig popusta na ceno vstopnice pri enem izmed partnerjev ob predložitvi

manj kot tri mesece stare vstopnice drugega partnerja iz prvotnih 15 % na 25 % v letu 2020, v želji približati regijsko ponudbo domačemu obiskovalcu.

Novinarske konference so se kot gostje udeležili župan Občine Pivka Robert Smrdelj, predstavnica Slovenske turistične organizacije Karmen Novarlič in predsednik Turistične zveze Slovenije Pavle Hevka. Vsi trije so poudarili, da je takšno sodelovanje primer dobre prakse v slovenskem prostoru in pomemben prispevek k reševanju turističnega gospodarstva.

Najmlajši v Parku vojaške zgodovine spoznavali osnove preživetja v naravi

V Parku vojaške zgodovine smo v okviru tradicionalne poletne akcije *Raziskujte z nami!* v letu 2020 pripravili tudi pester počitniški program za najmlajše, ki so ga tokrat še zlasti zaznamovale delavnice preživetja v naravi. Najnovejša dopolnitev otroške doživljajske ponudbe je bila med mladimi deležna izjemnega odziva, zaradi česar je bil poleg dveh predvidenih terminov konec avgusta za preživetje razpisan in razprodan še dodaten termin.

Izkušeni animatorji so program preživetja v naravi zasnovali kot zabaven tečaj na prostem, v katerem so otroci ob praktičnih demonstracijah in vajah spoznali koristne napotke za bivanje na prostem ter se učili rokovanja z ustreznimi pripomočki in orodjem. V sklopu zanimivih aktivnosti na terenu so se udeleženci preživetja seznanili z osnovami orientacije in prve pomoči ter tehnikami za pripravo tabornega ognja. Poleg tega so odkrili tudi, kako si postaviti preproste bivake, kako narediti zavetje v primeru dežja, kako pravilno filtrirati vodo, predvsem pa, kako pomembni so tudi pri bivanju v naravi odgovorno ravnanje, zbranost in sodelovanje s soudeleženci.

Vse bolj priljubljeni pedagoški programi Parka vojaške zgodovine so tako z vsako novo izvedbo neizpodbiten opomnik, da je muzej več kot le prostor statičnega prikaza zgodovine, ampak mesto nepozabnih doživetij in novih izkušenj.

S sprejetjem sklepa Vlade Republike Slovenije narejen prvi korak k ureditvi državnega sofinanciranja Parka vojaške zgodovine

Park vojaške zgodovine je poleg razvejane turistične dejavnosti vseskozi opravljal tudi javno službo hranjenja in prezentiranja vojaškozgodovinske dediščine, razvil bogat izobraževalni program ter se aktivno povezoval z drugimi muzejskimi in podobnimi institucijami doma in v tujini. Praktično od vsega začetka se je vodstvo Parka zato trudilo, da bi z državo vzpostavil konstruktiven dialog in doseglo sofinanciranje javne službe, ki jo opravlja. Prizadevanja so se intenzivirala z izvedbo kohezijske operacije Celovita ureditev kompleksa Park vojaške zgodovine leta 2015, v okviru katere je bil zgrajen nov paviljon, obnovljeni nekateri stari objekti in dopolnjena infrastruktura. Korak najprej je bil tudi vpis Parka v razvid muzejev v maju 2019. Na pobudo predsednika Državnega sveta RS Alojza Kovšce se je vlada februarja letos opredelila do tega vprašanja in izrazila namero, da čim hitreje uredi financiranje Parka vojaške zgodovine. Z veliko krizo turistične dejavnosti, ki jo je povzročila epidemija koronavirusa je dosednji model delovanja Parka dokončno izkazal koz neustrezen, saj Park vojaške zgodovine opravlja preveč pomembno dejavnost in upravlja s preveč pomembnimi zbirkami, da bi bil prepuščen zgolj razmeram na trgu. Vodstvo Parka se je zato že v aprilu obrnilo na Vlado RS s pozivom, da pristopi k reševanju statusa Parka vojaške zgodovine in uredi njegovo financiranje. Koordinacijo aktivnosti za

ureditev razmerja med Parkom vojaške zgodovine in državo je prevzel minister za obrambo Matej Tonin, ki je z veliko mero vztrajnosti zadevo prignal do cilja.

Status Parka je Vlada Republike Slovenije obravnavala na seji 23. julija 2020, kjer je sprejela sklep za ureditev sofinanciranja Parka vojaške zgodovine. Denar bodo zagotovila Ministrstvo za obrambo (70.000 evrov), Ministrstvo za kulturo (50.000 evrov) ter po 20.000 evrov na leto Ministrstvo za notranje zadeve, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo ter Ministrstvo za zunanje zadeve. Programsko financiranje preko več resorjev izhaja iz dejstva, da aktivnosti in pomen Parka vojaške zgodovine presegajo naloge klasičnih muzejev ter so izrazito medresorske. Med glavnimi kulturnimi dejavnostmi Parka so hranjenje in prezentiranje muzejske zbirke, javna muzejska služba, obdelovanje najrazličnejših vojaškozgodovinskih tem ter njihovo predstavljanje javnosti. Z muzejskimi zbirkami in razstavami se Park že od samega začetka aktivno vključuje tudi v pedagoški proces. S sodelovanjem Slovenske vojske na vseh dogodkih v organizaciji Parka slednji pomembno prispeva k promociji Slovenske vojske in vojaških poklicev. Z gospodarskega vidika pa Park vojaške zgodovine dopolnjuje turistično ponudbo na nacionalnem nivoju, saj je s svojimi razstavami in zbirkami brez konkurence tako v slovenskem prostoru kot soseščini. Dopolnjevanje ponudbe naravne in kulturne dediščine se odraža v prepoznavnosti Slovenije, daljšanju bivanja gostov pri nas in ne nazadnje tudi preživljanju prostega časa slovenskih državljanov, kar je v luči trenutne situacije z epidemijo COVID-19 še posebej pomembno. Muzej zelo pogosto obiskujejo tudi visoke tuje delegacije, veleposlaniki in drugi predstavniki tujih držav, pri čemer igra Park vlogo nacionalnega vojaškega muzeja, ki je eden od atributov državnosti. Medresorski, vsenacionalni pomen Parka pa je tudi v ohranjanju zgodovinskega spomina na slovensko osamosvojitve ter vojno leta 1991, ki je tudi tema osrednje razstave. Pomemben del programskih sredstev bo zato posvečen prav aktivnostim v zvezi z bližajočo se 30-letnico samostojnosti Republike Slovenije.

Podpis sporazuma o sodelovanju z ITF Ustanovo za krepitev človekove varnosti

Park vojaške zgodovine sta v začetku avgusta obiskala predstavnika ITF Ustanove za krepitev človekove varnosti. ITF je leta 1998 ustanovila Vlada Republike Slovenije kot mednarodno ustanovo – fundacijo za razminiranje in pomoč žrtvam min.

Direktor Tomaž Lovrenčič in projektni vodja Blaž Mihelič sta v pogovoru z direktorjem Parka vojaške zgodovine Jankom Boštjančičem predstavila delovanje te mednarodne

institucije s sedežem v Sloveniji, ki izvaja projekte v več kot 30 državah širom sveta. Osnovno poslanstvo ITF-ja je zmanjševanje groženj, ki jih predstavljajo protipehotne mine in drugi eksplozivni ostanki vojne. Organizacija deluje na področjih razminiranja, izobraževanja o nevarnostih min, nudenja pomoči žrtvam min, uničevanja presežkov min in streliva ipd. Pogovor med predstavniki obeh institucij je tekel predvsem v smeri možnosti sodelovanja pri osveščanju javnosti o nevarnosti min in drugih eksplozivnih sredstev, strašljivih dimenzijah tega pojava na konfliktnih območjih ter nujnosti zagotavljanja pomoči žrtvam min.

Ob koncu obiska sta oba direktorja podpisala donatorsko pogodbo, s katero je Park vojaške zgodovine s strani ITF-ja pridobil več učnih pripomočkov za spoznavanje minsko-eksplozivnih sredstev ter nekaj eksponatov, ki so bili predmet deaktiviranja in predstavljajo pomembno vojaškozgodovinsko dediščino.

Odprtje gostujoče razstave kitajskega veleposlaništva *Za življenja in varnost ljudi*

V sredini avgusta je v Parku vojaške zgodovine potekala manjša slovesnost ob 92. obletnici ustanovitve Kitajske ljudske armade, ki so se je kot častni gostje udeležili veleposlanik Ljudske republike Kitajske v Sloveniji Njegova ekselencja Wang Shunqing, predsednik Odbora za obrambo Državnega zbora Republike Slovenije Samo Bevk, podžupanja Občine Pivka Jana Gržinič in kitajski vojaški ataše višji polkovnik Zhang Yinsheng in direktor Parka Janko Boštjančič. V slavnostnem nagovoru se je veleposlanik zahvalil Republiki Sloveniji za pomoč, ki jo je nudila Kitajski ob izbruhu novega koronavirusa, in poudaril pomen dobrega sodelovanja med državama tudi v prihodnje. Podžupanja Jana Gržinič je visoke goste in druge navzoče pozdravila v imenu lokalne skupnosti ter izpostavila veliko vlogo Parka vojaške zgodovine, ki močno presega lokalni pomen in je vse bolj uveljavljen tudi v mednarodnem okolju. Dobre odnose med državama je izpostavil tudi predsednik Odbora za obrambo Samo Bevk ter pohvalil skupno prizadevanje pri zagotavljanju globalne varnosti in boja proti terorizmu.

Ob tej priložnosti je kitajsko veleposlaništvo v Parku vojaške zgodovine postavilo manjšo razstavo z naslovom *Za življenja in varnost ljudi*, ki preko fotografij in pa tudi skozi oči umetnikov prikazuje vlogo kitajske armade pri boju z boleznijo covid-19.

Slovesen podpis pogodbe o sofinanciranju delovanja Parka vojaške zgodovine z Ministrstvom za obrambo

V Parku vojaške zgodovine sta v torek, 8. septembra 2020, minister za obrambo mag. Matej Tonin in direktor Parka mag. Janko Boštjančič slovesno podpisala pogodbo med Ministrstvom za obrambo Republike Slovenije in Parkom vojaške zgodovine o sofinanciranju delovanja muzeja.

Sklenjena pogodba temelji na sklepu Vlade Republike Slovenije z dne 23. julija 2020 glede ureditve državnega sofinanciranja Parka vojaške zgodovine v letih 2020 in 2021, s katerim je v skladu z njegovim izrazitim medresorskim značajem določila šest ministrstev za zagotovitev potrebnih sredstev v višini 200.000 EUR letno, in sicer Ministrstvo za obrambo, Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za notranje zadeve, Ministrstvo za izobraževanje,

znanost in šport, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo ter Ministrstvo za zunanje zadeve.

Podpis pogodbe je pomenil prvi konkreten izvedbeni akt v nizu posamičnih dogovorov med pristojnimi ministrstvi in Parkom, ki je zagotovil ne samo preživetje Parka vojaške zgodovine v koronakrizi, ampak tudi njegov nadaljnji razvoj. Na področju muzejskih vsebin in širjenja muzejske ponudbe prejeta programska sredstva tako Parku omogočajo dostojno obeležitev 30-letnice samostojnosti Republike Slovenije v letu 2021, v sklopu katere se prenavlja in dopolnjuje razstava *Pot v samostojnost*, načrtovanih pa je tudi več tematskih dogodkov.

Direktor Parka mag. Janko Boštjančič je ob podpisu pogodbe iskreno pozdravil odločitev vlade glede ureditve državnega sofinanciranja Parka vojaške zgodovine, s katero je tudi formalno potrdila nacionalni pomen njegove dejavnosti. Ob tem je izrazil iskreno zahvalo ministru za obrambo mag. Mateju Toninu za veliko mero vztrajnosti pri koordinaciji aktivnosti med Parkom vojaške zgodovine in državo. Minister za obrambo mag. Matej Tonin je ob tej priložnosti Parku vojaške zgodovine izrazil vse priznanje za izjemno uspešno delo na področju predstavljanja vojaškozgodovinske dediščine in nacionalne zgodovine ter izpostavil velik pomen Parka pri promociji vojaškega poklica.

Park gostil udeležence mednarodne konference »Zlomljeno krilo«

Park vojaške zgodovine je v sredo, 9. septembra 2020, gostil mednarodno konferenco »Zlomljeno krilo/Broken Wing 2020«, ki so se je udeležili domači in zaradi koronakrize zgolj nekaj tujih strokovnjakov s področja obravnave in preiskovanja letalskih nesreč. Zbrane na uvodnem dogodku tradicionalnega tridnevnega srečanja sta ob pričetku nagovorila vodja Službe za preiskave letalskih nesreč in incidentov vojaških zrakoplovov RS polkovnik Mihael Klavžar kot glavni organizator konference in direktor Parka vojaške zgodovine mag. Janko Boštjančič.

Glavni poudarek na dopoldanskem delu konference je bil dan predstavitvi izsledkov arheološke raziskave ostankov letala Spitfire F.IX MJ116, ki so bili v letu 2019, ob 75-letnici padca letala na Ljubljansko barje, izkopani in razstavljeni v Parku vojaške zgodovine. Arheološko raziskavo in njene izsledke je predstavil njen vodja dr. Andrej Gaspari, predstojnik Oddelka za arheologijo na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Poglobljenemu predavanju je sledil voden ogled razbitin letala v paviljonu B Parka vojaške zgodovine, pri čemer je največ zanimanja vzbudil motor letala Spitfire, legendarni Rolls-Royceov Merlin 63.

Dopoldanski sklop konference so udeleženci po kosilu nadaljevali z ogledom razstav in zbirk Parka, ob katerem so se podrobneje seznanili še s preostalimi muzejskimi vsebinami s področja letalstva. Pri tem jih je poleg letalske zbirke Parka še zlasti pritegnila razstava *Do pekla in nazaj*, ki zajema celovit prikaz zgodbe padlih ameriških letal na slovenskem ozemlju med drugo svetovno vojno.

Novinarska konferenca ob zaključku operacije »Promocija reje drobnice kot turistični produkt«

V Parku vojaške zgodovine smo v sredini septembra pripravili novinarsko konferenco ob zaključku operacije »Promocija reje drobnice kot turistični produkt«, ki predstavlja inovativen projekt vzdrževanja zelenih površin v muzejskem turističnem kompleksu. V okviru operacije je bil na okvirno 2,5 ha zelenih površin Parka vzpostavljen pašnik za

drobnico z vso potrebno opremo (napajališča, krmišča, staja), kamor je bila naseljena čreda dvajsetih koz lokalnega rejca drobnice. Osnovni cilj projekta je bila zagotovitev sonaravnega načina vzdrževanja zelenih površin Parka vojaške zgodovine. Glede na njihovo široko razprostranjenost in velik obseg so se v projektu kot rezultat znatno znižali tudi s tem povezani vzdrževalni stroški, hkrati pa se je povečala atraktivnost Parka vojaške zgodovine kot turistične točke, saj so živali vnesle v muzejski kompleks toplino in domačnost.

Projekt ima tudi pomemben promocijski učinek. Reja drobnice, ki je bila stoletja dolgo glavna gospodarska dejavnost na Pivki, je začela že sredi 19. stoletja nazadovati in je bila sčasoma skoraj pozabljena. Šele v zadnjih desetletjih je doživela ponovno oživitev, zato je umestitev pašnika v osrednjo turistično točko občine Pivka pomembna tako s promocijskega vidika glede reje drobnice v lokalnem okolju kot tudi v smislu krepitve prepoznavnosti mleka drobnice in ostalih mlečnih pridelkov lokalnih rejcev drobnice.

V operaciji sta sodelovala dva partnerja, in sicer Zavod za turizem Pivka kot vodilni partner in Grega Česnik z Ekološke kmetije Česnik kot projektni partner. Projekt je bil izbran na 3. javnem pozivu za izbor operacij za uresničevanje ciljev Strategije lokalnega razvoja LAS med Snežnikom in Nanosom za programsko obdobje 2014–2020, sofinanciranih iz sredstev Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja. Vrednost operacije je znašala 18.754,32 EUR z DDV-jem (znesek sofinanciranja je bil 13.765,99 EUR).

Projektne aktivnosti so se iztekle avgusta 2020. Aleš Zidar, strokovni vodja Lokalne akcijske skupine med Snežnikom in Nanosom, je na novinarski konferenci ob zaključku projekta pohvalil prizadevanja Parka vojaške zgodovine po povezovanju z lokalnimi ponudniki in ohranjanju lokalne tradicije, kar potrjuje tudi več uspešno izvedenih muzejskih projektov pod okriljem LAS-a med Snežnikom in Nanosom.

Ministrica za izobraževanje v Parku vojaške zgodovine s podpisom pogodbe formalno potrdila sofinanciranje delovanja muzeja

V Parku vojaške zgodovine sta v petek, 18. septembra 2020, pogodbo o sofinanciranju delovanja Parka vojaške zgodovine podpisala ministrica za izobraževanje, znanost in šport prof. dr. Simona Kustec in direktor Parka mag. Janko Boštjančič. S slovesnim podpisom dogovora je bila formalizirana druga v sklopu pogodb, sklenjenih na podlagi sklepa Vlade Republike Slovenije z dne 23. julija 2020, ki je glede na nacionalni pomen Parka vojaške zgodovine ter njegov izrazit medresorski značaj k vzpostavitvi sodelovanja s Parkom in medresorskega sofinanciranja njegovega delovanja zavezal šest pristojnih ministrstev, in sicer Ministrstvo za obrambo, Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvo za notranje zadeve, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo ter Ministrstvo za zunanje zadeve.

Park vojaške zgodovine se aktivno vključuje v pedagoško-izobraževalni proces, saj ga pogosto obiskujejo šolske skupine iz osnovnih in srednjih šol, v Parku pa potekajo tudi razna izobraževanja ter znanstvene konference. Formaliziranje odnosa z Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport je bilo zato pomembna prelomnica, ki je za Park pomenila dodatno vzpodbudo za nadaljnje delo in mu zagotovila potrebna sredstva za razvoj novih pedagoških programov. Poseben poudarek je pri tem dan obeležitvi 30-letnice samostojnosti Republike Slovenije, ker je prav ohranjanje zgodovinskega spomina na osamosvojitve in vojno '91 osnovno poslanstvo Parka vojaške zgodovine. Prav na tem področju je Park pomemben partner ministrstva, pri čemer z nosilno razstavo *Pot v samostojnost* bogati in dopolnjuje šolski pedagoški proces.

Ministrica je v krajšem nagovoru ob slovesnem podpisu pogodbe iskreno čestitala Parku vojaške zgodovine za izjemno uspešno delo na področju muzejske obravnave ključnih trenutkov iz slovenske nacionalne zgodovine. Park vojaške zgodovine je po njenih besedah svojevrstna muzejska učilnica na prostem, ki šolarje na zanimiv in interaktiven način pouči o prelomnem obdobju nastanka slovenske države, poleg tega pa tudi pomembno učno orodje državljanske vzgoje. Ob tej priložnosti je izrazila ponos, da bo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport odslej v partnerskem odnosu in bodo lahko skupaj razvijali nove programe in bogatili izobraževalni proces.

Park vojaške zgodovine s slovesnim podpisom pogodbe formaliziral sodelovanje z Ministrstvom za notranje zadeve

V Parku vojaške zgodovine sta v petek, 2. oktobra 2020, pogodbo o sofinanciranju delovanja Parka vojaške zgodovine podpisala minister za notranje zadeve Aleš Hojs in direktor Parka Janko Boštjančič. S slovesnim podpisom dogovora je bila formalizirana še ena v sklopu pogodb, sklenjenih na podlagi sklepa Vlade Republike Slovenije z dne 23. julija 2020, ki je glede na nacionalni pomen Parka vojaške zgodovine ter njegov izrazit medresorski značaj k vzpostavitvi sodelovanja s Parkom in medresorskega sofinanciranja njegovega delovanja zavezal šest pristojnih ministrstev, in sicer Ministrstvo za obrambo, Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvo za notranje zadeve, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo ter Ministrstvo za zunanje zadeve.

Direktor Parka je ob podpisu izpostavil dejstvo, da je razstava *Pot v samostojnost*, ki je bila kot osrednja muzejska razstava postavljena v letu 2015, dobro obiskana in obiskovalcem zanimiva, saj obsega celovit prikaz slovenskega osamosvajanja, a je pri tem vloga takratne milice v vojni za obrambo samostojnosti nekoliko premalo izpostavljena. Izrazil je zadovoljstvo, da bodo s podpisom pogodbe zagotovljena sredstva za dopolnitev razstave in hkrati vzpostavljeno sodelovanje med Parkom vojaške zgodovine in Muzejem slovenske policije.

Minister za notranje zadeve Aleš Hojs je v slovesnem nagovoru ob podpisu pogodbe Parku vojaške zgodovine čestital za izjemno prizadevnost in strokovnost pri muzejski predstavitvi slovenskega osamosvajanja kot ključnega mejnika v naši nacionalni zgodovini. Pri obrambi novonastale samostojne slovenske države je bila po njegovih besedah poleg vojaških sil odločilna tudi vloga takratne slovenske milice, zato je izkazal iskreno veselje, da bo s prejetimi sredstvi Parku ob prihajajoči 30-letnici slovenske samostojnosti omogočen dostojen muzejski prikaz tega dela v zgodbi slovenske osamosvojitve.

Ob slovesnem podpisu pogodbe je minister Hojs skupaj z direktorico Muzeja slovenske policije Darinko Kolar Osvald in vršilcem dolžnosti generalnega direktorja policije Andrejem Juričem Parku vojaške zgodovine simbolno predal tudi glasbeni inštrument – tubo, na katero so igrali godbeniki policijskega orkestra ob razglasitvi samostojnosti Republike Slovenije na slovesnosti na Trgu republike v Ljubljani 26. junija 1991. Vodja Muzeja slovenske policije Darinka Kolar Osvald je ob tej priložnosti zbranim predstavila zgodbo tega dragocenega inštrumenta, ki odslej kot muzejski eksponat v Parku vojaške zgodovine obiskovalce spominja na prelomne dogodke v nacionalni zgodovini. Vsem zaslužnim je čestitala tudi podžupanja Občine Pivka Jana Gržinič in kot predstavnica lokalne skupnosti izrazila veliko zadovoljstvo nad tem, da bo s prejetimi sredstvi omogočeno ne samo golo preživetje Parka, ampak tudi njegov nadaljnji razvoj.

Spletni strokovni posvet »Stoletnica Rapalske pogodbe«

Na predvečer 100. obletnice Rapalske pogodbe, ki je bila podpisana 12. novembra 1920, je Park vojaške zgodovine skupaj z Zgodovinskim društvom Rapalska meja, Zgodovinskim inštitutom Milka Kosa ZRC SAZU in Oddelkom za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Mariboru pripravil spletni strokovni posvet »Stoletnica Rapalske pogodbe«. Podpis Rapalske pogodbe predstavlja namreč enega najusodnejših mejnikov v slovenski nacionalni zgodovini, saj je z določitvijo meje med Kraljevino SHS in Kraljevino Italijo slednji pripadla kar tretjina slovenskega nacionalnega ozemlja in od matice odtrgala kar četrtino Slovencev.

Udeležence strokovnega posveta je najprej pozdravil predsednik Državnega sveta Republike Slovenije g. Alojz Kovšca. Nagovor predsednika drugega doma slovenskega parlamenta je nekoliko ublažil dejstvo, da za razliko od stoletnic požiga Narodnega doma v juliju in koroškega plebiscita v oktobru letos stoletnica podpisa Rapalske pogodbe ni doživela nobene vidnejše obeležitve na nacionalni ravni.

Pozdravom organizatorjev posveta sta sledili dve predavanji. Prof. dr. Andrej Rahten, sodelavec Zgodovinskega inštituta Milka Kosa ZRC SAZU in predavatelj na Filozofski fakulteti v Mariboru, je v predavanju z naslovom »Slovenci in versajski sistem« osvetlil potek pariške mirovne konference leta 1919 in boj za meje nove južnoslovanske države. Prof. dr. Gorazd Bajc s Filozofske fakultete v Mariboru pa je s predavanjem »Rapalska pogodba – pogled zgodovinarja« razložil vprašanje slovenske zahodne meje po koncu 1. svetovne vojne in pogajanja v mestu Rapallo.

Strokovni posvet, katerega posnetek je dostopen na Youtube kanalu Parka vojaške zgodovine (<https://youtu.be/guueujN05As>), je moderiral zgodovinar dr. Renato Podbersič.

Spletni strokovni posvet "Stoletnica smrti feldmaršala Boroeviča"

V sredo, 9. decembra 2020, je Park vojaške zgodovine v sodelovanju z Zgodovinskim inštitutom Milka Kosa ZRC SAZU in Muzejem novejšje zgodovine Slovenije pripravil spletni strokovni posvet ob stoletnici smrti avstro-ogrskega feldmaršala, poveljnika V. armade in

junaka soške fronte, Svetozarja Boroevića de Bojna (1856–1920), vojskovodje, ki je kakor le malokateri zaznamoval zgodovino našega prostora. »Soški lev«, častni občan več kot sto slovenskih občin, je z izjemno vojaško kariero postal edini nemški feldmaršal avstro-ogrske armade, a je že poldrugo leto po koncu prve svetovne vojne umrl obubožan, zapuščen in pozabljen.

Udeležence strokovnega posveta je najprej pozdravil minister za obrambo Republike Slovenije mag. Matej Tonin. Sledila pa so štiri krajša predavanja. Dr. Renato Podbersič, zgodovinar in sodelavec Študijskega centra za narodno spravo, ki je posvet tudi moderiral, je predstavil življenje Svetozarja Boroevića in orisal njegovo vojaško kariero. Dr. Gregor Antoličič, zgodovinar in sodelavec Zgodovinskega inštituta Milka Kosa je predstavil Boroevićevo pot od bojev na Karpatih do poveljevanja V. armadi na Jugozahodni fronti. Dr. Marko Štepec, zgodovinar, muzejski svetnik in kustos v Muzeju novejšje zgodovine Slovenije pa je skozi fotografije predstavil zgodovinski spomin na feldmaršala Boroevića na Slovenskem. Predavanja je sklenila dr. Petra Svolfšak, zgodovinarica, znanstvena svetnica, predstojnica Zgodovinskega inštituta Milka Kosa na ZRC SAZU in predavateljica na Fakulteti za humanistiko Univerze v Novi Gorici s predstavitev današnjega pogleda na Boroevićevo življenje in delo 100 let po njegovi smrti.

Zagon projekta »Zbrali smo pogum«

30-letnica samostojnosti naše države v primerjavi s sto ali celo več stoletno zgodovino večine držav v naši sosesčini res ni veliko. A po drugi strani je bilo teh trideset let obdobje, ko smo se zaradi pestrega zgodovinskega dogajanja (vstop v Evropsko unijo, vključitev v zvezo NATO...) pogosto pozabili ozreti nazaj in se spomniti na nastanek naše države, potek osamosvajanja, pa tudi vzroke zanj in njegove posledice. Posebej to velja za mlade, ki ob tempu današnjega življenja in globalizacijskih trendih pogosto pozabljajo, da so se nam pred vsega tridesetimi leti uresničile sanje in je Republika Slovenija postala samostojna država.

V Parku vojaške zgodovine, Arhivu Republike Slovenije in Zavodu Republike Slovenije za šolstvo smo zato združili moči in skupaj pripravili pedagoško zgodovinski projekt, s katerim želimo učencem in dijakom približati zgodovinsko temo osamosvajanja naše države, ki je v šolah velikokrat zanemarjena.

V okviru projekta pripravljamo spletno razstavo, tri krajše izobraževalne filme ter e-učno gradivo za šolarje in učitelje. Vse omenjeno se deli na tri sklope vezane na tri ključna obdobja iz zgodovine osamosvajanja, in sicer: čas plebiscita za samostojno in neodvisno Slovenijo, obdobje osamosvajanja s sprejetjem osamosvojitvenih aktov in razglasitve samostojnosti ter čas vojne za obrambo samostojnosti in suverenosti. Prvi del projekta je na spletu dostopen že od decembra, saj smo z njim 23. 12. 2020 na 30-letnico plebiscita, na katerem se je velika večina Slovencev odločila za samostojno in neodvisno državo, začeli praznovanje jubilejnega leta. V pomladnih mesecih leta 2021 bo pripravljen drugi del, v sklopu katerega bodo predstavljeni bistveni dogodki osamosvojitve Slovenije z vrhuncem 26. junija 1991, ko je bila v Ljubljani, na trgu pred stavbo takratne skupščine, razglašena samostojna država. Končno poglavje pa bo oris vojne za Slovenijo z odhodom zadnjega vojaka JLA iz Slovenije. Navedeno gradivo bo v celoti dostopno na spletni strani www.zbralismopogum.si.

Logotip projekta in z njim povezana grafična podoba razstave je sestavljen iz tridesetih lipovih listov razvrščenih v krog. Lipov list je eden ključnih grafičnih simbolov obdobja osamosvajanja, simbol slovenstva in eden od elementov, ki so gradili našo nacionalno identiteto. Postavitev v krog, ki ga listi sklepajo nakazuje enotnost in demokratičnost, saj gre za enakomerno razporejene elemente orientirane okoli istega središča – cilja in retrospektivno – začetka. Koncentrična kompozicija deluje enotno, jasno in pogumno. Izbor barv v podobi spletne razstave pa se navezuje na barvno paleto komunikacijskih gradiv iz obdobja osamosvajanja.

Celoten projekt je poimenovan »**ZBRALI SMO POGUM**«. Jugoslavijo so konec osemdesetih let, ob brezupnem gospodarskem stanju in gromozanski inflaciji, pretresale nacionalne in družbene napetosti. Ob hkratnem sesutju sovjetskega komunističnega imperija se je pojavila enkratna zgodovinska priložnost. Kar smo v tistih dneh potrebovali je bil prav pogum – najprej posameznikov, ki se niso zbal stopiti naprej in za seboj potegniti celotnega naroda, ki se je z vero v boljšo prihodnost odločil za samostojno in neodvisno demokratično državo ter jo ubranil v vojni, ki je sledila. Rdeča nit celotnega projekta je zato prav pogum, ki smo ga pokazali v času osamosvajanja in dokazali v času zmagovite vojne.

Na spletni strani www.zbralismopogum.si je na voljo kratek igrano-dokumentarni film o plebiscitu, v katerem učence in dijakke nagovori tudi predsednik republike Borut Pahor. Ogled filma naj bi mladim, ki so v teh dneh zaradi pouka na daljavo prikovani za svoje elektronske naprave, predstavljal nekakšen uradni začetek jubilejnega leta in jih, ob izostanku šolskih proslav, uvedel v praznovanje 30-letnice samostojnosti.

4.3.2. UGODNOSTI OB OBISKU NA MUZEJSKE DNEVE IN DRUGE PRAZNIKE

TERMIN	DOGODEK
8. 2. 2020	Slovenski kulturni praznik
14. 2. 2020	Valentinovo
18. 5. 2020	Mednarodni muzejski dan
20. 6. 2020	Poletna muzejska noč
25. 6. 2020	Dan državnosti – <i>Praznujmo skupaj</i>
17.–23. 8. 2020	Muzejski teden <i>Naprej v preteklost</i>

Slovenski kulturni praznik k obisku pritegnil številne obiskovalce

V Parku vojaške zgodovine je tudi minulo leto slovenski kulturni praznik minil v znamenju ugodnejšega obiska in pestrega muzejskega programa. Obiskovalci so se lahko ob 20-odstotnem popustu pri nakupu vstopnice po muzeju sprehodili individualno, pri čemer so ogled prilagodili svojemu zanimanju, za najbolj vedoželjne pa je bilo organizirano tudi praznično vodenje po osrednji muzejski zbirki v paviljonih A, B in C. Poseben poudarek je bil pri tem dan predstavitvi obdobja slovenskega osamosvajanja, ki ga celostno in z različnih vidikov obravnava nosilna muzejska razstava *Pot v samostojnost*. Obiskovalce je močno pritegnila tudi podmornica P-913 Zeta, saj so bili vsi razpoložljivi termini za vodene ogledde njene notranjosti vnaprej zasedeni s predhodnimi rezervacijami.

Ugodnost ob dnevu zaljubljenih

Med obiskovalci Parka vojaške zgodovine je bila v zadnjih letih dobro sprejeta tudi ugodnost ob dnevu zaljubljenih. Na valentinovo, 14. februarja 2020, smo v Parku vojaške zgodovine ponovno pripravili akcijo za vse pare, v sklopu katere sta kot « eno » ob obisku plačala le ceno vstopnice za eno osebo in si na tak način muzejske zbirke in razstave ogledala s 50-odstotnim popustom.

Na Mednarodni muzejski dan v Park vojaške zgodovine

V Parku vojaške zgodovine smo v letu 2020 Mednarodni muzejski dan obeležili s posebno ugodnostjo za obiskovalce. Ob svetovnem prazniku muzejev v ponedeljek, 18. maja 2020, smo vsem muzejskim obiskovalcem omogočili ogled zbirk in razstav po znižani ceni, in sicer s 25-odstotnim popustom pri nakupu vstopnice, s čimer so se lahko še ugodneje seznanili z dragocenimi muzejskimi vsebinami.

Poletna muzejska noč v Parku vojaške zgodovine

Slovenski muzeji in galerije so tudi v letu 2020 ob pričetku osrednje turistične sezone pripravili že tradicionalen skupni promocijski projekt *Poletna muzejska noč*, s katerim skušajo obiskovalcem vsako leto z raznovrstnimi programi in pestrim dogajanjem približati muzejske vsebine s področja kulturne dediščine, umetnosti, kulture in zgodovine ter predstaviti novosti iz svoje ponudbe.

Dogodku se je kot že vrsto let doslej pridružil tudi Park vojaške zgodovine in v soboto, 20. junija 2020, med 18. in 24. uro obiskovalcem brezplačno odprl svoja vrata. Poleg prostega vstopa za ogled muzejskih zbirk in razstav so si lahko obiskovalci brezplačno ogledali tudi notranjost podmornice in se v spremstvu vodnika seznanili s skrivnostnim življenjem in delom podmorničarjev pod morsko gladino.

V sklopu dogajanja *Poletne muzejske noči* so bila organizirana splošna muzejska vodenja po paviljonih A, B in C ter specializirana vodenja po razstavah *Življenje za c(es)arja – vojni ujetniki carske Rusije v prvi svetovni vojni na slovenskem ozemlju*, *Do pekla in nazaj – zgodba padlih ameriških letal med drugo svetovno vojno na območju Slovenije*, po priložnostni razstavi ob razbitinah letala Supermarine Spitfire F.IX MJ116, padlega v septembru 1944 ob Ižanski cesti v Ljubljani, ter po garažah in depoju vozniških eksponatov Parka vojaške zgodovine. Pestro dogajanje je tudi tokrat k obisku pritegnilo veliko število obiskovalcev, ki so ogled sklenili v sproščenem vzdušju prijetnega zgodnjepoletnega večera.

»PRAZNUJMO SKUPAJ« - podaljšan praznični vikend ob dnevu državnosti

V Parku vojaške zgodovine smo na podaljšan praznični vikend med 25. in 28. junijem 2020 pripravili tematski muzejski program »Praznujmo skupaj«, ki je z izbranimi vsebinami obiskovalcem omogočil kvalitetno preživljanje prostega časa za vso družino.

Muzejsko izkušnjo obiskovalcev so vse štiri dni pomembno obogatila poglobljena vodenja po različnih muzejskih razstavah, pri čemer je bil poseben poudarek dan vodenemu ogledu nosilne muzejske razstave o slovenskem osamosvajanju *Pot v samostojnost*. Kot del tematskega programa so bile organizirane tudi projekcije filmov, povezanih z osamosvojitvijo Slovenije, med raznovrstnimi aktivnostmi pa so potekale še otroške delavnice, voden pohod na Primož z ogledom podzemne utrdbe Alpskega zidu ter tokrat prvič, kot nov turistični produkt, voden ogled garaž in depoja vozniških eksponatov Parka vojaške zgodovine. Pestro dogajanje so dopolnili pripadniki Slovenske vojske, ki so v sklopu promocije vojaškega poklica obiskovalcem na zanimiv način predstavili značilnosti

svojega dela. Program »Praznujmo skupaj« je bil odlično sprejet, kar dokazujeta velik obisk kot tudi navdušenje obiskovalcev.

Park vojaške zgodovine del skupne muzejske akcije *Naprej v preteklost*

Park vojaške zgodovine se je ob poletnem zatišju epidemičnega vala pridružil novi promocijski akciji Skupnosti muzejev Slovenije *Naprej v preteklost*. V vseslovenskem muzejskem projektu je sodelovalo 54 muzejev in galerij, ki so z namenom promocije kulturne dediščine in aktualnih vsebin za obiskovalce v tednu med 17. in 23. avgustom 2020 pripravili serijo raznovrstnih muzejskih dogodkov ter pester spletni program.

V Parku vojaške zgodovine je muzejsko izkušnjo obiskovalcev ob tej priložnosti obogatil niz individualiziranih vodenj po zbirkah in razstavah, pri čemer je bil v luči bližajoče se 30-letnice samostojnosti slovenske države poseben poudarek namenjen poglobljenemu spoznavanju nosilne razstave *Pot v samostojnost*. Utrip poznoavgustovskega muzejskega tedna je popestrilo tudi več organiziranih pohodov po priljubljeni pohodniški poti na hrib Primož, kjer so udeleženci v spremstvu vodnika obiskali notranjost skrivnostne podzemne utrdbe Alpskega zidu ter se ob sprehodu skozi ohranjen sistem rovov in notranjih prostorov seznanili z zgodovinskim kontekstom njenega nastanka.

Promocijska muzejska akcija *Naprej v preteklost*, s katero so organizatorji opozorili na nujnost ohranjanja dediščine naših prednikov in velik pomen poznavanja preteklosti v skrbi za lepšo prihodnost, je bila tudi v Parku vojaške zgodovine deležna velikega odziva obiskovalcev in pozitivnih povratnih informacij strokovne javnosti, ki je glede na težke razmere zaradi koronakrize pozdravila prizadevanja muzejev po povezovanju in skupnem predstavljanju.

4.3.3. POMEMBNEJŠI PROTOKOLARNI OBISKI

25. 2. 2020	Državna sekretarka na Ministrstvu za kulturo Republike Slovenije mag. Petra Culetto ob predstavitvi rezultatov arheološke raziskave razbitin britanskega lovskega letala Supermarine Spitfire MJ116
25. 2. 2020	Namestnik britanske veleposlanice v Sloveniji Paul Jančar ob predstavitvi rezultatov arheološke raziskave razbitin britanskega lovskega letala Supermarine Spitfire MJ116
10. 3. 2020	Obisk delegacije Nacionalne garde Kolorada
22. 4. 2020	Minister za obrambo Republike Slovenije mag. Matej Tonin
22. 4. 2020	Vršilec dolžnosti generalnega direktorja Direktorata za obrambne zadeve Andrej Kavár
22. 4. 2020	Poslanec Državnega zbora Republike Slovenije Andrej Černigoj
12. 5. 2020	Predstavnica Slovenske turistične organizacije Karmen Novarlič ob udeležbi na novinarski konferenci o skupni blagovni znamki Parka vojaške zgodovine, Parka Škocjanske jame in Kobilarne Lipica <i>Trio kraških znamenitosti</i>
12. 5. 2020	Predsednik Turistične zveze Slovenije Pavle Hevka ob udeležbi na novinarski konferenci o skupni blagovni znamki Parka vojaške zgodovine, Parka Škocjanske jame in Kobilarne Lipica <i>Trio kraških znamenitosti</i>
12. 5. 2020	Direktor Javnega zavoda Park Škocjanske jame Stojan Ščuka v sklopu promocije skupne blagovne znamke <i>Trio kraških znamenitosti</i> na novinarski konferenci
12. 5. 2020	Direktor družbe Holding Kobilarne Lipica Matej Oset v sklopu promocije skupne blagovne znamke <i>Trio kraških znamenitosti</i> na novinarski konferenci
21. 5. 2020	Minister za kulturo Republike Slovenije dr. Vasko Simoniti
21. 5. 2020	Minister, pristojen za razvoj, strateške projekte in kohezijo, Zvone Černač
21. 5. 2020	Državna sekretarka v Službi Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko mag. Monika Kirbiš Rojs
5. 6. 2020	Načelnik Generalštaba Slovenske vojske brigadir Robert Glavaš
11. 6. 2020	Prvi predsednik slovenske vlade in eden od ključnih akterjev dogajanja ob slovenski osamosvojitvi Lojze Peterle
17. 6. 2020	Veleposlanica Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske v Sloveniji Nj. Eksc. Sophie Honey
19. 6. 2020	Veleposlanik Zvezne republike Nemčije Nj. Eksc. Klaus Riedel
7. 8. 2020	Direktor ITF Ustanove za krepitev človekove varnosti Tomaž Lovrenčič in projektni vodja Blaž Mihelič ob podpisu sporazuma o sodelovanju in predaji učnih pripomočkov za spoznavanje minsko-eksplozivnih sredstev
12. 8. 2020	Veleposlanik Ljudske republike Kitajske v Sloveniji Nj. Eksc. Wang Shunqing ob odprtju priložnostne razstave kitajskega veleposlaništva <i>Za življenja in varnost ljudi</i>
12. 8. 2020	Predsednik Odbora za obrambo Državnega zbora Republike Slovenije Samo Bevk ob odprtju priložnostne razstave kitajskega veleposlaništva <i>Za življenja in varnost ljudi</i>

12. 8. 2020	Vojaški ataše Veleposlaništva Ljudske republike Kitajske v Sloveniji višji polkovnik Zhang Yinsheng ob odprtju priložnostne razstave kitajskega veleposlaništva <i>Za življenja in varnost ljudi</i>
8. 9. 2020	Minister za obrambo Republike Slovenije mag. Matej Tonin ob podpisu pogodbe med Ministrstvom za obrambo Republike Slovenije in Parkom vojaške zgodovine o sofinanciranju delovanja muzeja
9. 9. 2020	Vodja Službe za preiskave letalskih nesreč in incidentov vojaških zrakoplovov RS polkovnik Mihael Klavžar v sklopu konference »Zlomljeno krilo/Broken Wing«
11. 9. 2020	Predsednik Zveze veteranov vojne za Slovenijo generalmajor Ladislav Lipič v sklopu srečanja praporščakov in zastavonoš ZVVS
18. 9. 2020	Ministrica za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije prof. dr. Simona Kustec ob podpisu pogodbe med Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije in Parkom vojaške zgodovine o sofinanciranju delovanja muzeja
22. 9. 2020	Predsednik Gasilske zveze Slovenije Janko Cerkenik ob obisku vodstva Gasilske zveze Slovenije
22. 9. 2020	Poveljnik Gasilske zveze Slovenije Franci Petek ob obisku vodstva Gasilske zveze Slovenije
2. 10. 2020	Minister za notranje zadeve Republike Slovenije Aleš Hojs ob podpisu pogodbe med Ministrstvom za notranje zadeve Republike Slovenije in Parkom vojaške zgodovine o sofinanciranju delovanja muzeja
2. 10. 2020	Vršilec dolžnosti generalnega direktorja policije Andrej Jurič ob podpisu pogodbe med Ministrstvom za notranje zadeve Republike Slovenije in Parkom vojaške zgodovine o sofinanciranju delovanja muzeja
11. 10. 2020	Ministrica dr. Helena Jaklitsch v Parku vojaške zgodovine

V Parku na obisku predstavniki Nacionalne garde Kolorada

Park vojaške zgodovine je 11. marca 2020 v okviru uradnega obiska v Republiki Sloveniji obiskala delegacija Nacionalne garde Kolorada. Mednarodno delegacijo sta na spoznavnem srečanju sprejela direktor Parka Janko Boštjančič in kustos Vojaškega muzeja Slovenske vojske Matjaž Ravbar. Direktor Boštjančič je gostom orisal projekt razvoja Parka vojaške zgodovine v sodobno muzejsko-turistično središče in predstavil aktualno muzejsko ponudbo z naborom raznovrstnih vsebin, ki so razstavljene v Parku. Skupina je obisk sklenila z ogledom muzejskih zbirk in razstav. Pri tem sta jih poleg dragocenih primerkov vojaške tehnične dediščine še posebej pritegnila podmornica P-913 Zeta in simulator letenja z letalom Mig-21. Delegacija je posebej pohvalila tudi zasnovo razstave *Pot v samostojnost*, ki po njihovih besedah ponuja pregleden in celovit vpogled v zgodovinski kontekst slovenskega osamosvajanja.

Obisk vojaških predstavnikov iz Kolorada je rezultat večletnega zglednega sodelovanja, v sklopu katerega je Park vojaške zgodovine že večkrat obiskal poveljnik in visoki častniki Nacionalne garde Kolorada.

Park vojaške zgodovine obiskal minister za obrambo mag. Matej Tonin

Park vojaške zgodovine je 22. aprila 2020 v okviru obiska v primorsko-notranjski regiji obiskal minister za obrambo Republike Slovenije mag. Matej Tonin skupaj z novim v. d. generalnega direktorja Direktorata za obrambne zadeve Andrejem Kavarjem in poslancem Državnega zbora Republike Slovenije Andrejem Černigojem.

Goste sta sprejela direktor Parka vojaške zgodovine mag. Janko Boštjančič in župan Občine Pivka Robert Smrdelj, ki sta ministra seznanila, kako se Park spopada s krizo, ki je posledica epidemije. Problem Parka vojaške zgodovine je namreč prav v tem, da se je v veliki meri preživljal sam z vstopninami, raznimi dogodki in muzejsko trgovino, zato ga je popolna zaustavitev turistične dejavnosti še posebej močno prizadela. Minister Tonin je poudaril, da igra Park vojaške zgodovine v nacionalnem merilu zelo pomembno vlogo in da je mogoče prav ta kriza priložnost, da se dokončno uredi odnos med Parkom vojaške zgodovine in državo. Izpostavil je tudi pomembno vlogo Parka vojaške zgodovine pri ohranjanju zgodovinskega spomina na osamosvojitveno dogajanje ter veliko

odgovornost, ki mu je v zvezi s tem zaupana ob obeleževanju 30-letnice samostojnosti v letu 2021.

Delovni obisk ministrov dr. Simonitija in g. Černača

Park vojaške zgodovine sta 21. maja 2020 v okviru delovnega obiska v občini Pivka obiskala minister za kulturo dr. Vasko Simoniti in minister, pristojen za razvoj, strateške projekte in kohezijo, Zvone Černač v spremstvu državne sekretarke mag. Monike Kirbiš Rojs.

Ministra sta se pod vodstvom direktorja Janka Boštjančiča najprej sprehodila skozi razstave in zbirke, čemur je sledila predstavitev načrtov nadaljnjega razvoja, posebej glede na težave, ki jih je povzročil upad turistične dejavnosti zaradi koronakrize.

Visoki gostje so se z direktorjem, županom Občine Pivka Robertom Smrdeljem ter podžupanoma Jano Gržinič in Borisom Rebcem pogovarjali tudi o načrtih za obeleževanje 30-letnice samostojnosti v letu 2021 ter o sistemski ureditvi odnosa med državo in Parkom vojaške zgodovine kot največjim muzejskim kompleksom pri nas.

V Parku vojaške zgodovine pred 30-letnico slovenske samostojnosti v gosteh g. Lojze Peterle

Dne 11. junija 2020 je Park vojaške zgodovine obiskal prvi predsednik slovenske vlade in eden od ključnih akterjev dogajanja ob slovenski osamosvojitvi pred tridesetimi leti g. Lojze Peterle. Ob ogledu razstav in zbirk sta se z direktorjem Jankom Boštjančičem pogovarjala o zakulisju prelomnih dogodkov nacionalne zgodovine. Janko Boštjančič je visokemu gostu tudi predstavil načrte Parka vojaške zgodovine za obeležitev 30-letnice samostojnosti Republike Slovenije v letu 2021.

G. Peterle, ki je Park obiskal že nekajkrat, ni skrival navdušenja nad hitrim in uspešnim razvojem Parka v zadnjih letih ter obsegom in kvaliteto njegove muzejske ponudbe.

Park vojaške zgodovine obiskala britanska veleposlanica v Sloveniji

Park vojaške zgodovine je 17. junija 2020 obiskala veleposlanica Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske v Sloveniji Nj. Eksc. Sophie Honey. Ob ogledu razstav in zbirk Parka je pogovor tekel zlasti o vojaškozgodovinskih povezavah med Veliko Britanijo in Slovenijo ter o vlogi Parka vojaške zgodovine pri ohranjanju s tem povezane dediščine in zgodovinskega spomina sploh.

Še posebno zanimanje je veleposlanica pokazala za ostanke letala Spitfire MJ116, ki so bili v avgustu in oktobru 2019 izkopani na lžanski cesti v Ljubljani. Direktor Janko Boštjančič ji je tudi predstavil idejo postavitve razstave, ki bi poleg predstavitve zgodbe letala Spitfire MJ116 in njegovega pilota Petra J. Clarka zajemala še celovit prikaz delovanja britanskega Kraljevega vojnega letalstva (Royal Air Force) na slovenskem nebu med drugo svetovno vojno ter usodo padlih letal.

Nemški veleposlanik na obisku Parka vojaške zgodovine

Dne 19. junija 2020 je Park vojaške zgodovine obiskal veleposlanik Zvezne republike Nemčije Nj. Eksc. Klaus Riedel s soprogo Brigitto. Veleposlanik je konec junija zaključil svoj mandat v Republiki Sloveniji, pri čemer je bil obisk v Pivki njegova zadnja uradna ekskurzija v naši državi. Visoka gosta sta si z velikim zanimanjem ogledala razstave in zbirke Parka, v pogovoru z vodstvom Parka pa so bile izpostavljene predvsem možnosti povezovanja z muzeji in drugimi vojškozgodovinskimi institucijami v Nemčiji.

Obisk vodstva Gasilske zveze Slovenije

Park vojaške zgodovine je 22. septembra 2020 obiskalo vodstvo Gasilske zveze Slovenije na čelu s predsednikom Jankom Cerkvenikom in poveljnikom Francijem Petkom. Direktor Janko Boštjančič je gostom orisal dosednji razvoj Parka vojaške zgodovine in načrte nadaljnjega razvoja, zlasti še z ozirom na možnosti koriščenja evropskih kohezijskih sredstev ter širitve vsebin Parka tudi na področje gasilstva in drugih varnostnih struktur. V zahvalo za dobro sodelovanje je Gasilska zveza Slovenije Parku podelila spominsko medaljo ob 150-letnici gasilstva na Slovenskem.

Obisk ministrice dr. Helene Jaklitsch

V petek 11. decembra 2020 je Park vojaške zgodovine obiskala ministrica dr. Helena Jaklitsch. Tema pogovorov z vodstvom muzeja je bila predvsem sodelovanja med Uradom Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu in Parkom vojaške zgodovine, ministrica pa si je v okviru obiska tudi ogledala razstave in zbirke Parka.

V prvem delu je direktor Parka predstavil dosednji razvoj Parka in razvojne načrte za prihodnost. Posebna pozornost je bila pri tem namenjena pripravam Parka na obeleževanje 30- letnice samostojnosti RS v letu 2021. Direktor je tako ministrici predstavil načrt prenove razstave Pot v samostojnost, kot glavne razstave Parka vojaške zgodovine. Ker so k osamosvojitvi prispevali tudi naši rojaki po svetu in v zamejstvu ter pomembno vplivali na oblikovanje ideje o samostojnosti, sodelovali pri obveščanju v času osamosvajanja, po koncu pa ključno prispevali k mednarodnemu priznanju naše države, sta z ministrico govorila o možnostih vključitve tudi tega, pogosto pozabljenega, dela naše osamosvojitve v prenovljeno razstavo.

V drugem delu se je ministrica sprehodila skozi stalne in občasne razstave Parka ter si ogledala sam potek del na prenovi razstave Pot v samostojnost.

4.3.4. POSLOVNI DOGODKI PARTNERJEV IN DRUGI POMEMBNI PARTNERSKI OBISKI

21. 1. 2020	Srečanje partnerjev projekta WALKofPEACE
27. 2. 2020	Kolektiv vodnikov Tehniškega muzeja Slovenije
11. 9. 2020	Srečanje praporščakov in zastavonoš Zveze veteranov vojne za Slovenijo

Srečanje partnerjev projekta WALKofPEACE v Parku vojaške zgodovine

V Parku vojaške zgodovine smo v torek, 21. januarja 2020, gostili tretje partnersko srečanje sodelujočih v strateškem projektu WALKofPEACE, ki v okviru Interregovih programov čezmejnega sodelovanja med Slovenijo in Italijo spodbuja trajnostni razvoj dediščine prve svetovne vojne med Alpami in Jadranom. Pri triletnem projektu v teku od novembra 2018 sodeluje deset projektnih partnerjev iz območij z močno izraženo prisotnostjo ostalin prve svetovne vojne. Razvoj projekta kot vodilni partner usmerja Posoški razvojni center. Na slovenski strani poleg Parka vojaške zgodovine v okviru projekta sodelujejo še ustanova Fundacija Poti miru v Posočju, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti ter Mestna občina Nova Gorica. Z italijanske strani pa so se projektu priključili dežela Benečija (Regione del Veneto) in organizacije Gal Venezia Orientale, PromoTurismoFVG ter Regijski organ za kulturno dediščino avtonomne dežele Furlanija – Julijska krajina v občini Ragnona (ERPAC – Ente regionale per il patrimonio culturale della Regione Autonoma Friuli Venezia Giulia in Comune di Ragnona). Projekt WALKofPEACE s ciljem ohranjanja, proučevanja ter promocije snovne in nesnovne dediščine prve svetovne vojne za vključena programska območja predvideva nadgradnjo turistične ponudbe, zasnovane na sodobni interpretaciji vojnih ostalin iz prve svetovne vojne ob nekdanji jugozahodni fronti med avstro-ogrsko monarhijo in Italijo ter tematskih poteh pod krovno destinacijsko znamko *Poti miru*.

Zavod za turizem Pivka je v okviru projekta že pričel z izvajanjem raziskovalnih aktivnosti, na podlagi katerih bo pripravljena obsežna študija o transportu med prvo svetovno vojno. Študija se bo osredotočila na različne oblike transporta na soški fronti, kar bo služilo kot osnova za postavitev nove muzejske razstave v Parku vojaške zgodovine. Kot del projektnih aktivnosti bo do zaključka projekta v letu 2021 na temo transporta med prvo svetovno vojno organiziran tudi simpozij, kjer bodo predstavljeni izsledki študije. Ob zaključku projekta bo organizirana še strokovna študijska ekskurzija, namenjena seznanjanju s tematiko prevoza in logistike v prvi svetovni vojni.

V Parku vojaške zgodovine je partnerje projekta sprejel direktor mag. Janko Boštjančič. V predstavitvenem nagovoru je zbranim orisal razvojno pot Parka v današnji obseg, aktualno muzejsko ponudbo in načrte za nadaljnji razvoj muzejskega kompleksa. Pri tem je izpostavil, da je intenzivnemu razvoju Parka v zadnjem desetletju botrovalo zlasti aktivno črpanje evropskih finančnih sredstev, zahvaljujoč katerim je bilo uspešno izvedenih več projektov širitve muzejskih zbirk in obnove muzejske infrastrukture. V nadaljevanju so sodelujoči predstavili izvedene projektne aktivnosti in se dogovorili glede načrtov za tekoče leto.

Partnersko srečanje so zaključili z ogledom zbirk in razstav, pri čemer so se seznanili z najbolj atraktivnimi muzejskimi primerki ter najnovejšimi razstavami, z zanimanjem pa so obiskali tudi notranjost podmornice in se tako pobliže seznanili z bogato tradicijo podmorničarstva. Ob tej priložnosti so Parku vojaške zgodovine izrazili vse pohvale za

dosedanje dosežke in obsežno delo na področju predstavljanja vojaškozgodovinske in tehnične dediščine.

Park vojaške zgodovine gostil srečanje praporščakov ZVVS

Park vojaške zgodovine je v petek, 11. septembra 2020, prvič gostil tradicionalno letno srečanje praporščakov in zastavonoš Zveze veteranov vojne za Slovenijo. Zbora se vsako leto udeležijo praporščaki in zastavonoše območnih veteranskih združenj in posameznih pokrajinskih odborov iz vse Slovenije, ki ob tej priložnosti v okviru strokovnega usposabljanja obnovijo standardne postopke nastopanja z zastavami in prapori na raznih prireditvah ter slovesnostih. Udeležence letošnjega, že 4. srečanja so v Parku vojaške zgodovine sprejeli direktor Parka mag. Janko Boštjančič, župan Občine Pivka Robert Smrdelj in predsednik ZVVS generalmajor Ladislav Lipič. Direktor Boštjančič je v uvodnem nagovoru vsem zbranim izrekel prisrčno dobrodošlico ter izrazil veselje in ponos, da se letošnje tradicionalno srečanje odvija ravno v Parku vojaške zgodovine. Vsakoletni dogodek praporščakov in zastavonoš je bil tokrat še posebej slavnosten, saj je minil v znamenju obeležitve 30-letnice ustanovitve Manevrske strukture narodne zaščite.

4.3.5. NOVE STALNE IN GOSTUJOČE RAZSTAVE V PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE

nov. 2018 (na ogled tudi v 2020)	Občasna razstava <i>Življenje za c(es)arja – vojni ujetniki carske Rusije v prvi svetovni vojni na slovenskem ozemlju</i>
mar. 2019 (na ogled tudi v 2020)	Gostujoča razstava Dolenjskega muzeja Novo mesto <i>Zdravljeni v zavetju gozda – partizanske bolnice v Kočevskem rogu</i>
dec. 2019–feb. 2020	Gostujoča razstava <i>Pisateljska četa</i>
avg. 2020	Gostujoča razstava Veleposlaništva Ljudske republike Kitajske v Sloveniji <i>Za življenje in varnost ljudi</i>
avg. 2020	Gostujoča razstava kipcev osrednjih osebnosti prve svetovne vojne avtorja Alojza Premrova

Občasna razstava *Življenje za c(es)arja – vojni ujetniki carske Rusije v prvi svetovni vojni na slovenskem ozemlju*

Obiskovalci Parka vojaške zgodovine so si lahko tudi v minulem letu ogledali občasno razstavo *ŽIVLJENJE ZA C(ES)ARJA – vojni ujetniki carske Rusije v prvi svetovni vojni na slovenskem ozemlju*, ki je bila podaljšana zaradi velikega zanimanja obiskovalcev. Razstavo je v začetku novembra 2018 slovesno odprl predsednik Republike Slovenije Borut Pahor, s čimer je bila ob stoletnici konca prve svetovne vojne v celovit muzejski prikaz prvič zajeta pomembna, a skoraj prezrta zgodovinska tema. Med prvo svetovno vojno je bilo namreč na naše nacionalno ozemlje pripeljanih več deset tisoč vojnih ujetnikov armade carske Rusije, kjer so kot delovna sila za vojaške potrebe v zaledju soške fronte ali pa kot delavci na poljih, v gozdovih, delavnicah, tovarnah in rudnikih prelivali znoj širom naše domovine in mnogi tu tudi izgubili svoje življenje.

Razstava prinaša bogat nabor fotografij, videomateriala in zapisov iz tistega obdobja, ki obiskovalcem približajo izseke iz ujetniškega življenja zajetih vojakov v zgodovinskem kontekstu prve svetovne vojne. Pri tem se ne nanaša na samo bojevanje, ampak na usodo ujetnikov, njihovo trpljenje in napore, za katere niso prejeli nobenega priznanja in zahvale, čeprav takrat zgrajeno infrastrukturo v veliki meri še vedno uporabljamo. Pomembno težo razstavi dajejo tudi originalni izdelki ruskih vojnih ujetnikov, ki so jih izdelovali v prostem času.

Osrednji simbol trpljenja ruskih ujetnikov na slovenskem ozemlju med prvo svetovno vojno je Ruska kapelica pod Vršičem, zato je kot srčika razstave predstavljena odlična maketa kapelice, ki jo je z izjemno natančnostjo v merilu 1 : 10 izdelal g. Franci Pogačar in dejansko z vsemi detajli predstavlja pomanjšavo originala.

Avtor razstave je Janko Boštjančič, direktor Parka vojaške zgodovine, kot partnerja pa sta pri nastajanju razstave sodelovala tudi Center za preventivno arheologijo kot enota Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije in Zgodovinsko društvo Kidričevo. Posebna zahvala gre tudi vsem zbirateljem, ki so za potrebe muzejske postavitve v razstavi odstopili izdelke ruskih vojnih ujetnikov.

Gostujoča razstava *Zdravljeni v zavetju gozda – partizanske bolnice v Kočevskem rogu*

V Parku vojaške zgodovine je bilo v leto 2020 podaljšano tudi gostovanje razstave Dolenjskega muzeja Novo mesto *Zdravljeni v zavetju gozda: partizanske bolnice v Kočevskem rogu*, ki je bila odprta marca 2019. Razstava prinaša vpogled v ustroj partizanskega zdravstva med drugo svetovno vojno, v okviru katerega podrobneje obravnava tematiko partizanskih bolnic. Partizansko zdravstvo v Kočevskem rogu je predstavljalo ne samo višek partizanskega zdravstva med drugo svetovno vojno pri nas, ampak tudi vrh organizirane skrbi za ranjence med evropskimi odporničskimi gibanji druge svetovne vojne. Slikovno in dokumentarno gradivo bogati tudi več kot 130 dragocenih predmetov iz obsežne zdravstvene zbirke Dolenjskega muzeja Novo mesto. Avtor razstave Matej Rifelj, profesor zgodovine in višji kustos Dolenjskega muzeja Novo mesto, je v muzejskem prikazu orisal razvoj partizanskih bolnic skupaj z vsemi izzivi, ki jih je prinašalo njihovo vzpostavljanje v težko dostopnih območjih. Posebej se je osredotočil tudi na prikaz vsakodnevne utripa v bolnicah in njihovo humanitarno dejavnost.

Gostujoča razstava *Pisateljska četa*

V Parku vojaške zgodovine je med decembrom 2019 in februarjem 2020 gostovala razstava Ruskega centra znanosti in kulture *Pisateljska četa*. Razstava je na zanimiv način združila kulturno in vojaško zgodovino ter pokazala na prepletenost dogajanja, do katerega je prišlo ob totalni vojni, kakršna je bila druga svetovna vojna. Sovjetski pisatelji ob tem niso mogli stati križem rok. Med vojno so bili pripravljeni odložiti peresa in se oprijeti orožja, a je kmalu postalo jasno, da domovina prav tako kakor njihovo kri potrebuje tudi njihovo črnilo. Potrebni so bili kot vojni dopisniki, ki so znali s kvalitetnimi poročili s fronte obveščati sodržavljane in soborce o stanju na frontah ter hkrati dvigati borbenega duha in preganjati malodušje ter pesimizem.

Razstava je obravnavala nabor sovjetskih pisateljev, članov t. i. Pisateljske čete, ki so bili po izbruhu druge svetovne vojne po sili razmer primorani opustiti literarno ustvarjanje in postati vojni dopisniki. Predstavljeni so bili delo in usode sovjetskih pisateljev, pesnikov, umetnikov in fotografov, ki so svojo domovino branili tako s peresom kot orožjem. V času vojne je prebivalstvo v Sovjetski zvezi o aktualnih dogodkih na fronti in v zaledju obveščalo nekaj ducat časopisov. Tisoče poročil, zapiskov in plakatov je tvorilo razvejan informacijski sistem. Razstava je bila svojevrsten poklon tvorcem tega sistema, ki so se upirali nacistični propagandi, zapuščali svoje domove in tvegali svoja življenja v bitkah povsod, kjer je divjala vojna vihra. Skozi njihove oči so lahko obiskovalci dobili uvid v to tragično, a tudi junaško zgodovinsko poglavje.

Gostujoča razstava kipcev vojakov in vojskovodij prve svetovne vojne avtorja Alojza Premrova

Naboru gostujočih vsebin, ki stalno muzejsko postavitve v Parku vojaške zgodovine redno dopolnjujejo z aktualnim prikazom najrazličnejših tematik, se je ob koncu minulega

poletja pridružila še ena zanimiva razstava. V najnovejši muzejski instalaciji je predstavljena serija unikatnih miniaturnih kipcev, v kateri je avtor Alojz Premrov z likovnega vidika prikazal dramatično zgodovinsko dogajanje prve svetovne vojne.

Zbirka prinaša pregled osrednjih osebnosti in predstavnikov vseh vojskujočih se strani iz tistega časa. Pri tem so poleg upodobitve atentata Gavrila Principa na avstro-ogrskega prestolonaslednika Franca Ferdinanda v Sarajevu kot povoda za pričetek spopadov v razstavo vključene tudi figure ključnih državnikov, vojskovodij in častnikov ter ne nazadnje pripadnikov različnih rodov vojske, ki so pomembno doprinesli h končnemu izidu vojne. Serija je zasnovana kot nabor unikatnih keramičnih plastik, izdelanih iz bele gline in pobarvanih s podglazurnimi barvami, zato imajo enako velikost, spreminja se samo stilizacija uniform. Avtor je pri njihovi poslikavi upošteval zgodovinsko avtentičnost in s pretanjenim čutom za detajle upodobil različne tipe uniform ter druge prepoznavne značilnosti. Razmere na bojiščih prve svetovne vojne so namreč zahtevale uporabne kroje in maskirno barvo uniform. To je bil začetek moderne dobe v vojaški modi, ko sta postala pomembna praktičnost in enoten videz vojakov.

Alojz Premrov je bil rojen leta 1940 v Kranju. Po poklicu je arhitekt, a se poleg svoje stroke vseskozi ukvarja tudi z likovno dejavnostjo, slikarstvom, kiparstvom in oblikovanjem. V Parku vojaške zgodovine se je s svojo zbirko predstavil že drugič. Leta 2012 je gostoval z razstavo *Vojaki na ozemlju Slovenije od 1. do 21. stoletja*, ki je s 390 figurami vojakov prikazovala pregled razvoja vojaških uniform in opreme skozi stoletja. Idejo za figurativni prikaz udeležencev prve svetovne vojne je dobil leta 2018, ob obeleževanjih 100-letnice konca prve svetovne vojne, in kmalu zatem pričel z oblikovanjem nove tematske serije figur. Razstavljena zbirka v Parku vojaške zgodovine obiskovalcem z novega vidika približa to prelomno obdobje iz naše zgodovine.

Gostujoča razstava kitajskega veleposlaništva *Za življenja in varnost ljudi*

V Parku vojaške zgodovine je bila v sredo, 12. avgusta 2020, z manjšo slovesnostjo odprta gostujoča razstava Veleposlaništva Ljudske republike Kitajske z naslovom *Za življenja in varnost ljudi*, ki s presunljivimi fotografijami in pa tudi skozi oči umetnikov prikazuje vlogo kitajske armade pri boju z boleznijo covid-19. Priložnostna razstava, pripravljena ob 92. obletnici ustanovitve Kitajske ljudske armade, prinaša vpogled v velike napore kitajske vojske po zajeitvi epidemije novega koronavirusa in preprečevanju njegovega širjenja iz epicentra v Vuhanu na druga območja. V fotografskem delu razstave so predstavljene zlasti aktivnosti vojaških zdravniških ekip na čelu z vojaškimi zdravniki in medicinskim osebjem med epidemičnim valom na Kitajskem, pri čemer ujeti prizori nazorno ponazarjajo težke pogoje dela, v katerih so fizično in psihično izčrpani garali na robu kadrovskih in prostorskih zmožnosti. Razstavo zaokroža projekcija slik, skic in drugih upodobitev sodobnih kitajskih umetnikov, ki predstavljajo svojevrsten poklon vsem zdravniškim ekipam in drugim zaslužnim v boju z boleznijo covid-19.

4.3.6. NOVE MUZEJSKE PRIDOBITVE V PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE

sept. 2020	Zaključek projekta obnove in sestavljanja helikopterja Mil Mi-8
okt. 2020	Park vojaške zgodovine bogatejši za samostoječ razstavni sistem
dec. 2020	Sistem Roland 2 kot eksponat v Parku vojaške zgodovine

Helikopter Mil Mi-8 odslej navdušuje v celoviti podobi

Letalsko zbirko Parka vojaške zgodovine je konec leta 2019 pomembno dopolnila pridobitev vojaškega helikopterja Mil Mi-8, ki je v Park prispel v sklopu mednarodne izmenjave eksponatov med Vojaškim muzejem Slovenske vojske in Muzejem Poljske vojske (Muzeum Wojska Polskiego). Helikopter je bil zaradi svojih izjemnih dimenzij pred prevozom deloma razstavljen, pri čemer je bilo z njega odstranjenih več ključnih elementov in sestavnih delov. Po logistično zahtevnem prevozu s Poljske, ki ga je sponzorsko izvedlo podjetje CEM-TIR, je bila nova muzejska pridobitev umeščena na zunanjo razstavno ploščad Parka vojaške zgodovine.

Kompleksen postopek ponovnega sestavljanja in urejanja eksponata je bil predviden za pomlad 2020, a je, tako kot vrsto drugih, tudi te načrte preprečil izbruh epidemije. Postopek nameščanja manjkajočih elementov se je tako pričel šele poleti v izvedbi izkušenih pripadnikov 153. letalsko-tehnične eskadrilje Slovenske vojske (153. LETEHESK), ki so se res izkazali z izjemnim tehničnim znanjem, profesionalnostjo in iznajdljivostjo. Muzejski tehnični ekipo Parka je pomembno pomagal tudi mag. Matjaž Ravbar iz Vojaškega muzeja Slovenske vojske.

Helikopter Mil Mi-8 se ponaša z izjemnimi dimenzijami, saj meri v dolžino skupaj z rotorjem več kot 25 metrov in dosega dobrih 5 metrov višine. Med operativno rabo je navduševal tudi zaradi svojih zmogljivosti, v okviru katerih je lahko pri letu razvil hitrost do 250 km/h in letel na višinah do 4.500 metrov. Odlična zasnova helikopterja, zasnovanega v Sovjetski zvezi v 60. letih prejšnjega stoletja za jurišno-transportne namene, je v naslednjih desetletjih botrovala množični proizvodnji, ki še vedno traja.

Helikopterje tega tipa je uporabljalo več kot 50 držav, v nekaterih so še vedno del aktivne sestave. Jugoslavija je prve primerke prejela konec 60. let 20. stoletja, skupno jih je bilo v uporabi 93. Med vojno za Slovenijo je Teritorialna obramba sestrelila enega in poškodovala dva taka helikopterja jugoslovanskega vojaškega letalstva.

Park vojaške zgodovine bogatejši za samostoječ razstavni sistem

Park vojaške zgodovine je v začetku novembra od Urada Vlade Republike Slovenije za komuniciranje (UKOM) prevzel samostoječ razstavni sistem, sestavljen iz desetih kubusov. UKOM je z razstavnim sistemom vse od leta 2014 z razstavama *I feel Slovenia. I feel 25.* in *I feel Slovenia. I feel culture.* predstavljal našo državo in našo kulturno dediščino po evropskih prestolnicah in večjih mestih (Bruselj, London, Praga, Varšava, Dresden ...).

Park vojaške zgodovine se je v iskanju rešitve, kako oživiti in izrabiti veliko ravno streho muzejskega paviljona A, obrnil na UKOM s prošnjo, da bi mu predal že amortiziran razstavni sistem, in na Uradu so prošnji Parka hitro ugodili.

Že takoj ob postavitvi sistema na strehi paviljona se je izkazalo, da se odlično prilega lokaciji, saj deluje kot naročen. Konstrukcija bo tako že v naslednjem letu, ob 30-letnici samostojnosti Republike Slovenije, uporabljena za serijo razstav, posvečenih jubileju naše države.

Sistem Roland 2 kot eksponat v Parku vojaške zgodovine

Ena od novosti lanskega leta je tudi še en izmed »XXL« eksponatov, ki bogati ponudbo Parka vojaške zgodovine. V skladu z dogovorom z Vojaškim muzejem Slovenske vojske je bil v Pivko pripeljan sistem raketne protizračne obrambe Roland 2. Gre za sistem izjemnih dimenzij, saj v dolžino meri kar 10 metrov, skupna masa pa presega 26 ton.

Sistem je bil v Slovensko vojsko uveden leta 2001 in je ostal v uporabi še dobro desetletje. Namenjen je zaščiti zračnega prostora do višine 3500 m, sestavljajo ga trije člani posadke – poveljnik, operater in voznik. Celotni bojni komplet obsega deset raket, dve v laserju in osem v rezervi. Kontejnerski del je nudil polno radiološko, kemijsko in biološko zaščito.

Nov eksponat v Parku vojaške zgodovine je plod dobrega sodelovanja z Ministrstvom za obrambo RS, Slovensko vojsko in Vojaškim muzejem Slovenske vojske ter bo postal del muzejske predstavitve razvoja Slovenske vojske.

4.3.7. POMEMBNE MUZEJSKE DONACIJE PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE

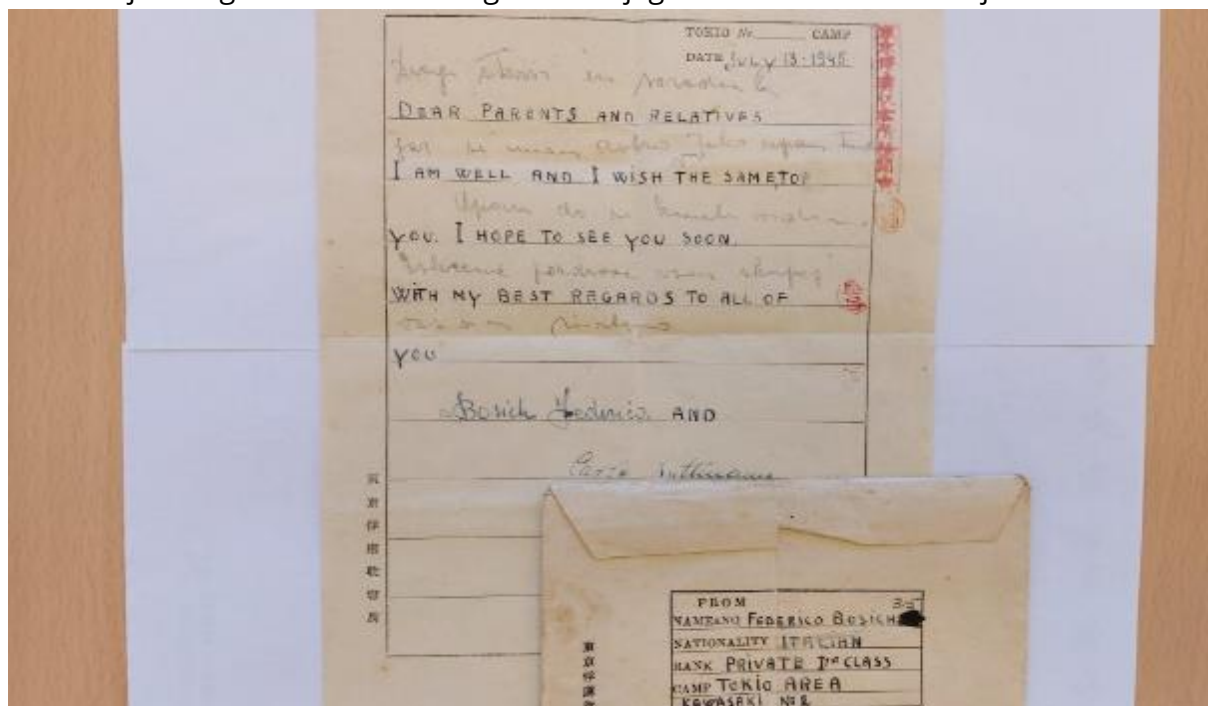
jun. 2020	Osebna zapuščina Mirka Božiča
jun. 2020	Osebna zapuščina Milovana Bernika
okt. 2020	Usnjena pilotska kapa Kraljevega vojnega letalstva (RAF) pilota letala Supermarine Spitfire MJ116 vodnika Petra J. Clarka

Pomembna muzejska donacija Parku pred pozabo ohranila še eno življenjsko zgodbo

Poleg upravljanja dragocene zbirke vojaške tehnične zapuščine je pomembno poslanstvo Parka vojaške zgodovine tudi prizadevanje za ohranitev življenjskih zgodb slovenskih fantov in mož, ki jih je kruta usoda v vojnih vihrah vodila iz domačega okolja in jim pogosto namenila prav neverjetne odisejane.

Ena takih je življenjska zgodba Mirka Božiča iz Idrije (roj. 1919), ki je bil marca 1939 vpoklican v italijansko vojno mornarico. Čez eno leto, marca 1940, je bil z ladjo prepeljan na Kitajsko v Tien-tsin, kjer je leta 1901 po koncu boksarske vstaje Kraljevina Italija, tako kot druge takratne velesile, dobila del mesta v koncesijo. Prva tri leta Mirkove vojaške službe na Daljnem vzhodu so zaradi zavezništva med Italijo in Japonsko minila brez večjih pretresov. Mirko je bil kot glasbenik – klarinetist dodeljen tamkajšnjemu vojaškemu orkestru kraljeve mornarice. Septembra 1943 pa so se stvari povsem spremenile in Mirko Božič je končal v japonskem vojnem ujetništvu, saj ni hotel priseči novi italijanski t. i. Salojski republiki. Prvi del ujetništva je preživel v taboriščih za vojne ujetnike na Kitajskem, v začetku junija 1945 pa so jih prepeljali na Japonsko, kjer je kot ujetnik delal v tovarnah v Tokiu in Jokohami. Konec avgusta je vojne ujetnike osvobodila ameriška vojska in Mirko se je s skupino italijanskih ujetnikov prek Filipinov in Havajev vrnil v Italijo ter 21. februarja 1946 domov v Idrijo.

Mirkova neverjetna življenjska zgodba je odlično dokumentirana s svežnjem dokumentov in 270 fotografijami. Da ne bi njegova vojna izkušnja utonila v pozabo, je poskrbel Mirkov sin Bojan Božič, ki je skrbno urejeno dokumentacijo in fotografije junija predal v hrambo Parku vojaške zgodovine in s tem zgodbo svojega očeta odstrl tudi širši javnosti.

Parku vojaške zgodovine podarjena dragocena osebna zapuščina Milovana Bernika

Park vojaške zgodovine se je v začetku junija razveselil še ene pomembne muzejske donacije. Pavel Bernik je v imenu družine svojega strica Milovana Bernika (njegovga zeta Andreja Mlinarja in vnukinje Maje Mlinar) Parku izročil stričevo zapuščino. Milovan Bernik (roj. 1910) je bil častnik in pilot hidroletala jugoslovanske kraljeve mornarice. Sploh je življenjska zgodba Milovana Bernika prava ilustracija krutega dvajsetega stoletja, saj je okusil tako italijanska kot nemška in nazadnje še jugoslovanska taborišča oziroma zapore. Za Park vojaške zgodovine ima donacija še dodatno vrednost, saj je bil Milovan Bernik rojen v Hrastju pri Št. Petru na Krasu (današnji Pivki) v neposredni bližini stare pivške vojašnice, kjer danes domuje muzej. V Parku bo tako enkrat v bodoče ta življenjska zgodba predstavljena ob boku izjemne življenjske zgodbe Franca Želeta, rojenega leta 1896 (prav tako iz Hrastja), ki ima v Parku že stalno razstavo *Zgodba našega soseda*.

Parku donacija izjemne zgodovinske vrednosti

Park vojaške zgodovine je konec oktobra nepričakovano prejel donacijo izjemne zgodovinske vrednosti – usnjeno pilotsko kapo Kraljevega vojnega letalstva (RAF) tipa C iz obdobja druge svetovne vojne. Ekspонат predstavlja izjemno najdbo že brez podrobnejšega poznavanja njegovega zgodovinskega konteksta, v luči strokovno potrjenega dejstva, da je kapa pripadala vodniku RAF-a Petru J. Clarku, pa gre za senzacionalno odkritje. Peter J. Clark je bil namreč pilot letala Supermarine Spitfire MJ116, padlega ob Ižanski cesti v Ljubljani 18. septembra 1944, katerega razbitine so bile izkopane v obsežni arheološki akciji v avgustu in oktobru 2019.

Izkop ostankov letala je ob 75-letnici njegove sestrelitve na podlagi predhodne arheološke raziskave izvedel Arheološki raziskovalni konzorcij za Ljubljano po naročilu Muzeja in galerij mesta Ljubljane. Krona uspeha arheološke ekipe pod vodstvom dr. Andreja Gasparija je bil izkop odlično ohranjenega letalskega motorja, slavnega Rolls-Royceovega Merlina 63.

Izkopane razbitine so bile prepeljane v Park vojaške zgodovine in po konservatorsko-restavratorski obdelavi umeščene v muzejsko postavitev, kjer vzbujajo veliko zanimanje obiskovalcev.

Zgodbo razbitin letala tako sedaj po neverjetnem spletu naključij dopolnjuje tudi osebni predmet vodnika Petra J. Clarka, ki je ob sestrelitvi letala uspešno izskočil, bil zajet in konec vojne dočakal v nemškem ujetniškem taborišču. Peter J. Clark je umrl v Angliji leta 2015, samo štiri leta pred izkopom razbitin svojega letala.

Izjemna najdba, ki jo je dolga leta hranil g. Marjan Cimprič, je bila iz zgodovinske pozabe iztrgana po zaslugi Aleša Bediča, saj mu je uspelo z veliko prizadevnostjo najti dragoceni eksponat in posredovati pri njeni predaji muzeju.

5. OBOGATENA PONUDBA PARKA VOJAŠKE ZGODOVINE

5.1. MUZEJSKA TRGOVINA MAGAZIN

Že od leta 2017 pod okriljem Zavoda za turizem Pivka deluje tudi muzejska trgovina Magazin. Muzejska trgovina Magazin je opremljena v videzu vojaških skladišč, po katerih nosi ime, in hkrati z novo in izboljšano podobo obiskovalcem Parka vojaške zgodovine ter drugim gostom kompleksa ponuja na izbiro še večjo in še bolj pestro ponudbo raznovrstnih artiklov. Obiskovalci lahko v Magazinu kupijo vse od novih in rabljenih vojaških oblačil ter pokrival do vojaškozgodovinske in domoznanske literature, nožev, daljnogledov, svetilk, setov za preživetje in druge opreme ter spominkov in igrač za najmlajše. Del muzejske trgovine je namenjen tudi prodaji lokalnih izdelkov.

5.2. LETNA VSTOPNICA ZA OGLED PARKA VOJAŠKE ZGODOVINE

Park vojaške zgodovine obišče iz leta v leto več novih obiskovalcev, medtem ko dopolnjene muzejske vsebine in odmevne pridobitve k vnovičnemu ogledu vse pogostejše pritegnejo tudi tiste obiskovalce, ki so si muzej predhodno že ogledali. Za čim bolj pozitivno izkušnjo za obiskovalce vsako leto pripravimo tudi več raznovrstnih akcij in popustov.

Posebno ugodnost smo v Parku vojaške zgodovine želeli ponuditi tudi tistim obiskovalcem, ki se odločajo za ponovni obisk ali pa se redno in večkrat letno vračajo na ogled. S tem namenom imamo v muzejski ponudbi že od leta 2019 letne vstopnice za obisk Parka vojaške zgodovine.

Letna vstopnica kot del akcijske ponudbe za redne obiskovalce zagotavlja posameznim imetnikom ali družinam neomejeno število vstopov v muzej v tekočem letu. Redni obiskovalci si lahko tako še ugodneje ogledajo muzejske zbirke in razstave, se med prvimi seznanijo z najnovejšimi pridobitvami ter se poglobljeno posvetijo predstavljenim vsebinam, ki jih še posebej zanimajo. Poleg tega si lahko imetniki ob vsakem muzejskem obisku po znižani ceni ogledajo tudi notranjost podmornice ali se preizkusijo na

simulatorju letenja z letalom MiG-21, s posebnim popustom pa se lahko udeležijo tudi plačljivih dogodkov in pohodov, ki jih pripravljamo v Parku vojaške zgodovine.

5.3. ROJSTNODNEVNE ZABAVE ZA OTROKE

Otroci se v sklopu muzejske rojstnodnevne animacije podajo na nepozabno pustolovščino, kjer se pomerijo v raznovrstnih zabavnih in spretnostnih vajah, seznanijo s poučnimi napotki za preživetje na prostem ter spoznajo vse od osnov stezosledstva pa do načinov orientacije in tehnik za pripravo tabornega ognja. V ponudbi imamo tudi notranjo različico programa, saj je povpraševanja po tovrstni ponudbi največ v zimskem delu sezone.

V lanskem letu smo organizirali 10 rojstnodnevnih zabav.

5.4. TEAMBUILDING PROGRAMI

Za obiskovalce imamo pripravljene tri teambuilding programe, od lažjega 3-urnega orientacijskega pohoda z elementi teambuilding aktivnosti pa do zahtevnega 6-urnega družabno-aktivnega teambuilding programa.

Programe izvajamo v sodelovanju z zunanjimi strokovnjaki s tega področja.

Cene se gibljejo od 19,90 EUR do 69,90 EUR/udeleženca.

5.5. POHODNIŠTVO IN KROŽNA POT VOJAŠKE ZGODOVINE

Med pomembnejšimi cilji Parka je tudi obogatitev turistične ponudbe z vzpostavitvijo prepoznavne tematske poti v neposredni bližini muzejskega kompleksa. Okrog 15 kilometrov dolga Krožna pot vojaške zgodovine povezuje Park vojaške zgodovine, podzemno utrdbo Alpskega zidu na Primožu, Šilentabor nad Zagorjem in vas Narin. Zaradi vedno večjega zanimanja javnosti je naš cilj oživiti že obstoječi turistični produkt – varno in urejeno tematsko-rekreacijsko pot tako za zainteresirano lokalno skupnost kot za turiste in druge uporabnike tovrstne turistične ponudbe. V ta namen vsako leto izvedemo čistilno akcijo poti. Prav tako več sredstev namenimo promociji omenjenega produkta, med drugim letno organiziramo dva pohoda, in sicer Spomladanski in Jesenski pohod po Krožni poti vojaške zgodovine, za katera si prizadevamo, da bi postala tradicionalna. V letu 2020 smo bili žal primorani pohoda odpovedati.

Spomnimo... V letu 2019 je bila pot v okviru vseslovenskega tekmovanja Moja dežela – lepa in gostoljubna uvrščena v kategorijo najboljših tematskih pohodnih poti po Sloveniji, kjer je po ocenjevanju strokovne komisije zasedla tretje mesto.

5.6. MREŽA POSTAJALIŠČ ZA AVTODOME PO SLOVENIJI

Slovenske občine, ki jih družijo zavest, da so popotniki z avtodomi dragoceni gostje, ki si želijo raziskovati in doživeti Slovenijo od blizu, se že od leta 2014 povezujejo v projektu Mreža postajališč za avtodome po Sloveniji. Glavni cilji projekta so v sodelovanju s strokovnjaki vzpostaviti mrežo postajališč za avtodome s standardizirano opremo ter ustaviti in zadržati popotnike z avtodomi v Sloveniji, da bi spoznali turistično-kulinarične lepote naše dežele od blizu, peš ali s kolesom, pa tudi skupno predstavljanje mreže in vanjo vključenih občin ter enotno nastopanje na evropski turistični borzi.

5.7. NEDELJSKA IN PRAZNIČNA VODENJA PO PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE

Obiskovalci Parka vojaške zgodovine se lahko udeležijo tudi nedeljskih in prazničnih vodenih ogledov po muzejskih zbirkah in razstavah. Tovrstna vodenja so organizirana ob nedeljah in praznikih ob 10.30 dopoldne, namenjena pa so predvsem individualnim obiskovalcem, ki želijo v spremstvu vodnika bolj poglobljeno spoznati z muzejsko tematiko. Obiskovalci se v slabih dveh urah vodenega ogleda seznanijo z vsemi

muzejskimi zbirkami in razstavami, pri čemer je poseben poudarek namenjen največji in najbolj prepoznavni razstavi Parka *Pot v samostojnost*.

V lanskem letu je del teh vodenj odpadlo zaradi prepovedi združevanja.

5.8. VODENI OGLEDI DEPOJEV DRŽAVNIH MUZEJEV

Poletnemu muzejskemu utripu so dala še poseben pečat tudi vodenja po depojih državnih muzejev, saj so slednji sicer obiskovalcem na ogled v omejenem obsegu in le ob predhodnem dogovoru oziroma v sklopu večjih dogodkov. Organizirani ogledi depojskega objekta v spremstvu izkušenih vodnikov so z izvedbo vodenj v slovenskem in angleškem jeziku k obisku pritegnili številne domače in tuje obiskovalce. Med svojim postankom v Parku vojaške zgodovine so si z zanimanjem ogledali predstavljene dragocene depojske zbirke, med katerimi so jih še posebej navdušili najstarejši, najtežji in največji računalnik v Sloveniji, legendarni stoli iz kolekcije Rex, prvi slovenski prenosni televizor v nekdanji Jugoslaviji, prvi slovenski roboti, naprava za varjenje optičnih vlaken, Marlesova kuhinja Cocktail variant, kakršnih je bilo izdelanih več kot pol milijona, in obilica drugih zanimivih predmetov. Depojska vodenja so bila izvedena v sodelovanju z Muzejem novejše zgodovine Slovenije in Tehniškim muzejem Slovenije, pri čemer so bili obiski depoja za obiskovalce Parka brezplačni.

5.9. INOVATIVEN PROJEKT VZDRŽEVANJA ZELENIH POVRŠIN

V letu 2020 smo nadaljevali z inovativnim projektom vzdrževanja zelenih površin v turističnem kompleksu. V okviru projekta je bil že leto pred tem skupaj z lokalnim rejcem drobnice Gregom Česnikom z Ekološke kmetije Pod Kerinom na delu zelenih površin v kompleksu Parka vojaške zgodovine vzpostavljen pašnik, kjer se je tudi lani od spomladi do jeseni pasla čreda koz. S takšno trajnostno naravnano pobudo skušamo v Parku vojaške zgodovine doseči čim bolj sonaraven način vzdrževanja zelenih površin ter nenazadnje znižati stroške vzdrževanja. Na tak način smo obenem tudi povečali

privlačnost Parka kot turističnega kompleksa, saj pašniki s čredo drobnice vnašajo med orožje in razstavljeno težko vojaško tehniko nekaj topline in domačnosti.

6. SPONZORSTVO IN DONATORSTVO

V letu 2020 smo veliko pozornosti namenili tudi iskanju sponzorjev in donatorjev. Kot že vrsto let velja na tem mestu izpostaviti naše velike podpornike, podjetje Cem-Tir d.o.o., kjer nam vsako leto zagotovijo vse potrebne prevoze eksponatov. Pri transportu eksponatov veliko pomaga tudi podjetje DVIg d.o.o., ki se vedno izkaže pri vseh izrednih transportih za potrebe Parka.

Kot sponzor voznega dela zbirke se odlikuje podjetje Orodja Prebil d.o.o., saj tako s finančnimi vložki kot z lastnim delom skrbi za vzdrževanje vozniških eksponatov.

Naš vsakoletni sponzor je Pivka perutninarstvo d.o.o., katerih sponzorska sredstva namenjamo razvoju in urejanju Parka.

Tudi v letu 2020 smo donacijo v obliki materiala dobili od podjetja Helios d.d., ki je doniralo barvo in premaze za obnovo lesenih ter kovinskih objektov.

Donacijska sredstva za razvoj Parka je v letu 2020 nakazalo tudi gradbeno podjetje Godina d.o.o.

Na razpis Zavarovalnice Triglav d.d. smo uspešno kandidirali za sponzorstvo Spomladanskih tematskih vikendov. Kljub temu, da so vsi dogodki lani zaradi koronavirusa odpadli, se je Zavarovalnica Triglav odločila sredstva vseeno nakazati.

Ob gostovanju razstave *»Za življenja in varnost ljudi«* je veleposlaništvo Ljudske republike Kitajske Parku za promocijo doniralo 3.400 EUR z DDV.

7. RAZVOJ IN KAKOVOST TURISTIČNE TER KULTURNE PONUDBE

7.1. PODROČJE DRUŠTVENIH DEJAVNOSTI

Zavod za turizem Pivka je tudi v letu 2020 svoje delovanje usmerjal v spodbujanje in koordinacijo dejavnosti turističnih, kulturnih idr. s turizmom in kulturo povezanih društev. Društvom smo nudili administrativno-tehnično in strokovno-organizacijsko pomoč. Društvom pri njihovi dejavnosti pomagamo na različne načine, največ pa pri pripravi dogodkov in prireditev ter pri pripravi projektov za različne razpise.

V letu 2020 smo sodelovali z:

- Društvom podmorničarjev Slovenije,
- Turističnim društvom Pivka,
- Območnim združenjem slovenskih častnikov Pivka,
- Čebelarskim društvom Pivka,
- Društvom Bilečanci,
- Društvom za razvoj podeželja med Snežnikom in Nanosom,
- društvu Gasilske zveze Postojna,
- Kulturnim društvom Lipa,
- Klubom študentov občin Postojna in Pivka,
- Balinarskim klubom Košana,
- KUD-om Šmihel
- idr.

7.2. PRIPRAVA IN IZVAJANJE PROJEKTOV

Javni zavod za upravljanje dediščine in turizem Pivka (v nadaljevanju Zavod) je v letu 2020 sodeloval pri izvedbi 2 operacij, prijavljenih na javni razpis za izbor operacij za uresničevanje ciljev Strategije lokalnega razvoja LAS med Snežnikom in Nanosom:

1. »**PROMOCIJA REJE DROBNICE KOT TURISTIČNI PRODUKT**«. Operacija predstavlja na eni strani inovativen projekt vzdrževanja zelenih površin ob javnih in turističnih objektih s pašo drobnice, na drugi strani pa promocijski pašnik, ki bo obiskovalce seznanjal s tradicionalno rejo drobnice ter z izdelki, ki izhajajo iz nje, kot denimo mlečni izdelki, kateri bi bili naprodaj tudi v muzejski trgovini Parka vojaške zgodovine. Slednje bi prispevalo k spodbujanju podjetniške iniciative na podeželju. S projektnimi aktivnostmi smo pričeli v aprilu 2019, zaključili pa smo jih v avgustu 2020. V letu 2019 je bil kupljen hladilnik za mlečne izdelke, ki je v muzejski trgovini, prav tako je bil postavljen prvi del pašnika v Parku vojaške zgodovine. Drugi del pašnika je bil postavljen poleti 2020. Projekt je bil kot primer dobre prakse predstavljen v medijih, med drugim je bil na to temo pripravljen tudi prispevek v oddaji Ljudje in zemlja. V operaciji sta sodelovala 2 partnerja (Zavod za turizem Pivka – vodilni partner, Grega Česnik, nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji – projektni partner). Vrednost operacije je znašala 16.195,26 eur z DDV. Delež sofinanciranja je znašal 13.364,76 eur. Operacija je bila izbrana na 3. javnem pozivu za izbor operacij za uresničevanje ciljev Strategije lokalnega razvoja LAS med

Snežnikom in Nanosom v letih 2017-2019, financiranih iz sredstev Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja.

2. **»IGRA NAS POVEZUJE«** je operacija 4 partnerjev (DO-RE-MI življenja, Jerneja Sojer Smerdu s.p. – vodilni partner, Javni zavod za upravljanje dediščine in turizem Pivka, Zavod Znanje Postojna in Športno kulturno in izobraževalno društvo Gibalnice). V okviru operacije je bilo postavljenih več otroških igral, športno igrišče, razvite so bile tematske poti. Projektne aktivnosti Zavoda so zajemale postavitev »otroškega kotička« oziroma »prostora za počitek« znotraj muzejskega kompleksa Park vojaške zgodovine. Postavljeno je bilo večje otroško igralo in miza s klopmi. Vrednost operacije je znašala 65.259,52 €eur z DDV. Naš delež je znašal 7.382,20 eur z DDV, od tega znesek sofinanciranja 4.966,05 EUR. Operacija je bila izbrana na 4. javnem pozivu za izbor operacij za uresničevanje ciljev Strategije lokalnega razvoja LAS Med Snežnikom in Nanosom za programsko obdobje 2014-2020 v letih 2019 - 2020, financiranih iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj.

V letu 2020 bi moral Zavod pričeti z izvajanjem še dveh drugih operacij, ki sta bili izbrani na 4. javnem pozivu za izbor operacij za uresničevanje ciljev Strategije lokalnega razvoja LAS Med Snežnikom in Nanosom za programsko obdobje 2014-2020 v letih 2019 - 2020, financiranih iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj, vendar smo vse projektne aktivnosti prestavili v leto 2021 zaradi situacije v povezavi s korona virusom:

3. **»REVITALIZACIJA GRAJSKEGA PARKA HAASBERG«** je operacija 5 partnerjev (Občina Postojna – vodilni partner, Javni zavod za upravljanje dediščine in turizem Pivka, Studio Proteus d.o.o., Foto klub Sušec, Vrtec Postojna). Namen operacije je revitalizacija okolice grajskega poslopja Haasberg, jo opremiti z urbano opremo in s tem ustvariti nov prireditveni in vzgojno-izobraževalni prostor. V okviru operacije je načrtovan tudi razvoj treh inovativnih programov, in sicer kino na prostem, fotografska razstava Gradovi Zelenega krasa in vzgojno-izobraževalni program Pravljичni gozdovi. Zavod bo kot projektni partner prevzel organizacijo dogodka v okviru programa kino na prostem. Vrednost operacije znaša 77.294,13 eur z DDV, od tega naš delež 2.093,20 eur z DDV (znesek sofinanciranja 1.397,68 eur, lastna udeležba 695,52 eur).
4. **»KULINARIČNA DOŽIVETJA MED SNEŽNIKOM IN NANOSOM«** je operacija 4 partnerjev (Javni zavod za upravljanje dediščine in turizem Pivka – vodilni partner, Občina Pivka, Zavod Znanje Postojna in Turistično informacijski center Ilirska Bistrica). Operacija vzpostavlja podporno okolje za razvoj kulinaričnega turizma na našem območju. Cilj je povezati deležnike iz različnih sektorjev, vzpostaviti pogoje za krepitev podjetniških znanj in razviti sodobno turistično ponudbo, ki bo temeljila na osnovi tradicionalnih lokalnih živilih, v novi obliki – nove turistične produkte (lokalni prehranski spominki) in storitve (degustacije lokalne hrane). V okviru

aktivnosti bo poskrbljeno za promocijo lokalne hrane, organizirane bodo različne delavnice in kulinarčni dogodki, nastala bo promocijska trganka, kupilo se bo degustacijsko opremo, v Parku vojaške zgodovine pa bo vzpostavljena pripravljalnica hrane. Celotna vrednost operacije znaša 63.280,19 eur z DDV, od tega naš delež 17.777,27 eur z DDV (znesek sofinanciranja 12.654,06 eur, lastna udeležba 5.123,21 eur).

V letu 2020 je Zavod kot projektni partner nadaljeval tudi s projektnimi aktivnostmi v okviru strateškega projekta na programu Interreg V-A Italija-Slovenija za obdobje 2014-2020, s katerimi je pričel že v letu 2019.

5. »Trajnostni razvoj dediščine prve svetovne vojne med Alpami in Jadranom« - **WALKofPEACE** (Prednostna os 3: Varstvo in spodbujanje naravnih in kulturnih virov; Specifični cilj: 3.1. ohranjanje, varstvo, obnavljanje in razvoj naravne in kulturne dediščine) je projekt 10 partnerjev (Posoški razvojni center – vodilni partner, Regione del Veneto, Ustanova "Fundacija Poti miru v Posočju", Associazione Gal Venezia Orientale, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, PromoTurismo FVG, Mestna Občina Nova Gorica, Ente regionale per il patrimonio culturale della Regione Autonoma Friuli Venezia Giulia – ERPAC, Javni zavod za upravljanje dediščine in turizem Pivka, Občina Ragogna). Projekt bo prispeval k spremembi obstoječega stanja s skupnimi čezmejnimi aktivnostmi za dolgoročno ohranjanje dediščine prve svetovne vojne ter krepitev njene uporabe za razvoj trajnostnega kulturnega turizma. Izvedene bodo študijske aktivnosti, pripravljene nove razstave, kulturni in spominski dogodki za krepitev splošnega znanja in ozaveščenosti o dediščini prve svetovne vojne. Izvedene bodo aktivnosti usmerjenega izobraževanja in mreženja za turistične ponudnike, organizacije in druge deležnike, namenjene spodbujanju razvoja nove turistične ponudbe. Za okrepitev skupne promocije in trženja dediščine prve svetovne vojne bo uvedena krovna destinacijska znamka Poti miru s smernicami za trženje, spletna stran in druga promocijska gradiva. Nadgrajene in urejene bodo nove tematske poti, informacijske točke in središča s sodobnimi inovativnimi in interaktivnimi predstavitvami dediščine. Zavod je v okviru projekta že pričel z izvajanjem raziskovalnih aktivnosti, na podlagi katerih se pripravlja obsežna študija o transportu med prvo svetovno vojno. Študija se bo pri obravnavi prevoza vojakov, orožja, streliva in druge opreme za potrebe vojne osredotočila na različne oblike transporta na soški fronti, kar bo služilo kot osnova za postavitve nove muzejske razstave v Parku vojaške zgodovine. Kot del projektnih aktivnosti bo do zaključka projekta v letu 2021 v sodelovanju z zgodovinarji in logističnimi strokovnjaki na temo transporta med prvo svetovno vojno organiziran tudi simpozij, kjer bodo predstavljeni izsledki študije. V sklopu predvidenih izobraževalnih vsebin bo ob zaključku organizirana še strokovna študijska ekskurzija, namenjena seznanjanju s tematiko prevoza in logistike v prvi svetovni

vojni. V letu 2019 in 2020 smo v sodelovanju z zunanjimi strokovnjaki, zgodovinarji, pripravili obsežno študijo. Postavitev razstave, simpozij in študijska ekskurzija pa so predvideni za konec pomladi 2021. Projekt traja med 1.11.2018 in 31.10.2021, njegova vrednost pa znaša 2.941.176,00 eur z DDV, od tega naš delež 118.000,00 eur z DDV (znesek sofinanciranja 100.300,00 eur, lastna udeležba 17.700,00 eur).

V letu 2020 je Zavod kot pridružen partner začel tudi s projektnimi aktivnostmi v okviru strateškega projekta na programu Interreg V-B Podonavje za obdobje 2014-2020.

6. »**ARHEOLOŠKE E-KRAJINE PODONAVJA**« (Interreg V-B Podonavje 2014–2020) je projekt 12 partnerjev (Universalmuseum Joanneum – vodilni partner, Universität Wien, Narodni muzej Slovenije, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Magyar Nemzeti Múzeum, Muzeul National de Istorie a Romaniei, Národní muzeum, Arheološki muzej u Zagrebu, Landesamt für Denkmalpflege im Regierungspräsidium Stuttgart, Gradski Muzej Vršac, Регионален исторически музей – Пыце in Technická univerzita v Košicach), Zavod za ohranjanje dediščine in turizem Pivka- Park vojaške zgodovine pa je eden od enajstih pridruženih partnerjev. Glavni cilj projekta je narediti arheološko dediščino Podonavja regionalno, nacionalno in mednarodno vidnejšo in s tem privlačnejšo za vključevanje v trajnostni kulturni turizem. Hrbtenica partnerstva so glavni muzeji regije, ki se osredotočajo na najbolj izpostavljene arheološke pokrajine Podonavja. Z vključevanjem najsodobnejših tehnologij, kot sta virtualna resničnost (VR) in razširjena resničnost (AR), bodo muzeji, ki jih obiskuje glavni tok turistov, obiskovalce spodbudili, da dediščino izkusijo v njenih izvornih pokrajinah. Ne le v lastnih državah, ampak tudi v državah drugih projektnih partnerjev. Cilj ni samo podpreti eno največjih mrež velikih institucij z arheološkimi zbirkami in znanjem, temveč se tudi osredotočiti na dolgoročno križno promocijsko kampanjo arheološke kulturne dediščine v regiji. Projekt s promocijo nove kulturne poti »Iron Age Danube route« nadaljuje delo projekta Iron Age Danube, finalista izbora RegioStars 2018, hkrati pa bo ustvaril nove mednarodne arheološke poti, kot eno od orodij za ohranjanje dediščine. Vrednost projekta znaša 2.517.612,44 eur in traja od 01. 07. 2020 do 31. 12. 2022.

7. Park vojaške zgodovine je skupaj z Narodnim muzejem Slovenije in Univerzo Oshkosh iz Wisconsin-a v Združenih državah Amerike zasnoval program **poletne arheološke šole** v okviru katere bodo potekala arheološka izkopavanja pivških gradišč. V okviru šole bo na Pivko vsako leto za tri tedne prišla skupina približno dvajsetih študentov z omenjene univerze ter pod vodstvom skupine arheologov Narodnega muzeja Slovenije izvajala izkopavanja in druge arheološke raziskave na pivških gradiščih. Parku vojaške zgodovine se s tem odpira pomembna perspektiva postopnega razvoja arheološkega parka na območjih v zaledju muzejskega kompleksa.

8. RAČUNOVODSKO POROČILO ZA LETO 2020

Računovodsko poročilo je namenjeno notranjim in zunanjim uporabnikom računovodskih izkazov. Vsebuje računovodske podatke, informacije in vsa potrebna razkritja, razlage ter pojasnila posameznih računovodskih postavk. Javni zavod za upravljanje dediščine in turizem (v nadaljevanju: Zavod) Pivka je pričel s poslovanjem dne 1. 1. 2016.

Obvezni izkazi so naslednji:

1. **Bilanca stanja**, ki izkazuje stanje sredstev in obveznosti do njihovih virov na dan 31. 12. 2020 s prilogama:
 - 1a. **Stanje in gibanje neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev** in
 - 1b. **Stanje in gibanje dolgoročnih kapitalskih naložb in posojil.**
2. **Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov**, kjer se izkazujejo prihodki in odhodki po računovodskih standardih.
3. **Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti**, kjer ločeno izkazujemo prihodke in odhodke iz javne službe in tiste, ki so ustvarjeni na trgu.
4. **Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka**, kjer so prikazani prihodki in odhodki po Zakonu o računovodstvu s prilogama:
 - 4a. **Izkaz terjatev in naložb določenih uporabnikov**, ki je sestavni del izkaza po načelu denarnega toka in
 - 4b. **Izkaz računa financiranja določenega uporabnika**, ki je sestavni del izkaza po načelu denarnega toka.

Vsi zneski za leto 2020 so izkazani v evrih brez centov. Poslovno leto je enako koledarskemu in je trajalo od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020.

Javni zavod za upravljanje dediščine in turizem Pivka je po Zakonu o računovodstvu in v skladu s Pravilnikom o enotnem kontnem načrtu za proračun in proračunske uporabnike razvrščen med določene uporabnike enotnega kontnega načrta. Pri vodenju poslovnih knjig se upoštevajo določbe iz:

- Zakona o javnih financah (Ur. l. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 56/02, 110/02, 127/06, 14/07, 64/08, 109/08, 49/09, 38/10, 11/11. pop. 14/13 in pop. 101/13, 55/15-ZFis, 96/15-ZIPRS1617, 13/18 in 195/10-odl. US)
- Zakona o računovodstvu (Ur. l. 23/99, 30/02 in 114/06 in 86/16),
- Pravilnika o računovodstvu,
- Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in osebe javnega prava (Ur. l. 115/02, 21/03, 134/03, 126/04, 120/07, 124/08, 58/10, 60/10, 104/10 in 104/11, 86/16 in 80/19),
- Pravilnika o načinu usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu Zakona o računovodstvu (Ur. l. 117/02 in 134/03, 108/13),
- Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Ur. l. 115/02, 21/03,

134/03, 126/04, 120/07, 124/08, 58/10, 60/10-popr., 104/10,104/11,8614/16 in 80/19),

- Pravilnika o opredelitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti (Ur. l. 109/07, 68/09),
- Pravilnika o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov oseb javnega prava (Ur. l. 134/03, 34/04, 13/05, 114/06, 138/06, 120/07, 112/09, 58/10 97/12,100/15,75/17 in 82/18),
- Pravilnika o pripravi konsolidirane premoženjske bilance države in občin (Ur. l. 26/03, 117/05, 120/07, 32/08 in 106/13, 94/14,
- Odredbe o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov,
- Navodila o spremembah in dopolnitvah Navodila o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna (Ur. l. 102/10),
- Navodila za uskladitev računovodskih evidenc za uporabnike enotnega kontnega načrta z Zakonom o računovodstvu (Ur. l. 110/99, 26/00, 27/00-popr.),
- Navodila o načinu odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Ur. l. 45/04, 114/06, 138/06, 120/07, 48/09 in 58/10),
- Slovenskih računovodskih standardov.

1. Pojasnila k bilanci stanja

AKTIVA

A.) Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju

Opredmetena in neopredmetena sredstva se v poslovnih knjigah izkazujejo po nabavni vrednosti. Med dolgoročnimi sredstvi izkazujemo v tej postavki:

- neopredmetena sredstva in njihov popravek vrednosti in
- opremo in druga opredmetena osnovna sredstva ter njihov popravek vrednosti.

Med dolgoročnimi sredstvi in sredstvi v upravljanju so zajeta samo tista sredstva, ki so bila na Zavodu nabavljena od 01.01.2016 dalje. Preostala sredstva s katerimi razpolaga Zavod niso zajeta v poslovnih knjigah Zavoda zaradi zahtev, ki izhajajo iz operacije pridobivanja sredstev za projekt »Celovita ureditev kompleksa Parka vojaške zgodovine« in projektov, pred začetkom samostojnega poslovanja Zavoda. Sredstva se bodo ustrezno prenesla v upravljanje v skladu s Pogodbo o upravljanju med občino Pivka in Zavodom.

Neopredmetena sredstva predstavljajo premoženjske pravice in programsko opremo. Nabavna vrednost neopredmetenih sredstev znaša na dan 31. 12. 2020 9.850 eur, popravek vrednosti pa 4.671 eur.

Opredmetena osnovna sredstva predstavljajo zgradbe, oprema in drobni inventar. Na dan 31. 12. 2020 znaša nabavna vrednost opredmetenih osnovnih sredstev 109.701 eur, popravek vrednosti pa 41.626 eur.

V letu 2020 so bila nabavljena osnovna sredstva v višini 24.609 eur. Od tega je bilo iz projektov financirana nabava osnovnih sredstev v višini 10.686 eur, preostala sredstva pa so bila nabavljena iz presežkov Zavoda iz preteklih let.

Osnovna sredstva se amortizirajo po metodi enakomernega časovnega amortiziranja. Pri obračunu amortizacije so bile upoštevane amortizacijske stopnje, ki so usklajene z Navodilom o načinu odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Ur. l. 58/10). Med drobni inventar so zajeta sredstva, ki imajo dobo koristnosti daljšo od enega leta, vrednost posameznega sredstva pod 500 eur in ki so ob nabavi prenesena v uporabo s takojšnjim odpisom celotne vrednosti sredstva.

Osnovna sredstva v upravljanju se knjigovodsko vodijo ločeno od ostalih osnovnih sredstev financiranih iz prejetih donacij ali iz projektov, kar je razvidno iz registra osnovnih sredstev.

Popis sredstev je potekal ročno in v skladu z navodili o popisu. Inventurna komisija ni predlagala nobenega sredstva za odpis.

B.) Kratkoročna sredstva in aktivne časovne razmejitve

Med kratkoročnimi sredstvi izkazujemo:

- denarna sredstva v blagajnah,
- dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah,
- kratkoročne terjatve do kupcev,
- kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta,
- druge kratkoročne terjatve in
- aktivne časovne razmejitve.

Zavod ima na dan 31. 12. 2020 za 73.393 eur kratkoročnih sredstev ter aktivnih časovnih razmejitev in jih sestavljajo:

- denarna sredstva v blagajnah iz naslova blagajniških minimumov v višini 850 eur,
- denarna sredstva na računu, odprtem pri Upravi RS za javna plačila v višini 28.084 eur,
- kratkoročne terjatve do kupcev v višini 1.487 eur,
- kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta v višini 17.872 eur,
- druge kratkoročne terjatve iz naslova vstopnega ddv ter terjatev za davek od preplačil davka od dohodkov pravnih oseb v višini 1.479 eur,
- aktivne časovne razmejitve v višini 23.621 eur.

Terjatve do kupcev in proračunskih uporabnikov so na dan 31. 12. 2020 usklajene in potrjene z obrazci IOP. Inventurna komisija za popis terjatev in obveznosti ni ugotovila nobenih spornih terjatev. Nobena terjatev ni bila predlagana za odpis. Zavod na dan 31. 12. 2020 ne izkazuje terjatev do tujine.

Aktivne časovne razmejitve predstavljajo nezaračunani prihodki, ki smo jih pripoznali v povezavi z odobrenimi sredstvi iz naslova projektov, ki pa še niso bila plačana. Za njihovo knjiženje obstaja namreč razumno zagotovilo, da jih bo Zavod prejel, kar je razvidno iz ustreznih sklenjenih pogodb in drugih dokumentov. Ker smo kot določeni uporabniki izpolnili pogoje za pripoznavanje prihodkov, izkazujemo terjatev v obliki prehodno nezaračunanih prihodkov.

Na dan 31.12.2020 izkazuje Zavod 11.866 eur nezaračunanih prihodkov iz projekta »Promocija reje drobnice« in 11.755 eur nezaračunanih prihodkov iz projekta »Walk of peace«.

C.) Zaloge

Zavod izkazuje na dan 31.12.2020 za 28.891 eur zalog trgovskega blaga v muzejski trgovini Magazin in v trgovini v Ekomuzeju. V postavki zalog so vsebovane zaloge na centralnih skladiščih, vrednost komisijskega blaga v skladiščih se vodi na izvenbilančnih kontih skupine 999. Zaloge v centralnih skladiščih se vodijo po nabavni ceni po metodi FIFO. Inventurno stanje je bilo na dan 31.12.2020 usklajeno z knjigovodskim stanjem zalog. Od ugotovljenega inventurnega primanjkljaja je bil odveden ustrezen davek na dodano vrednost.

PASIVA

D.) Kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve

Med kratkoročnimi obveznostmi izkazujemo:

- kratkoročne obveznosti do zaposlenih,
- kratkoročne obveznosti do dobaviteljev,
- druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja in
- kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta.

Zavod ima na dan 31. 12. 2020 za 59.078 eur kratkoročnih obveznosti in jih sestavljajo:

- kratkoročne obveznosti do zaposlenih iz naslova plač, prispevkov delojemalcev in dohodnine za plačo za mesec december ter dodatka za delo v nevarnih razmerah od 19.10.2020 do 31.12.2020 v višini 30.970 eur,
- kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v višini 21.102 eur,
- kratkoročne obveznosti za prispevke delodajalca za plačo za mesec december v višini 4.908 eur,
- kratkoročne obveznosti za plačilo ddv v višini 561 eur,
- kratkoročne obveznosti za premije dodatnega pokojninskega zavarovanja v višini 275 eur,
- kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta v višini 694 eur ter
- kratkoročne pasivne časovne razmejitve iz naslova vračunanih odhodkov za stroške zalog v višini 568 eur.

E.) Lastni viri in dolgoročne obveznosti

Med lastnimi viri in dolgoročnimi obveznostmi izkazujemo:

- dolgoročne pasivne časovne razmejitve in
- ugotovljeni presežek prihodkov nad odhodki tekočega poslovnega leta in preteklega poslovnega leta z upoštevanjem porabe presežka.

Zavod ima na dan 31. 12. 2020 za 116.460 eur lastnih virov in dolgoročnih obveznosti in jih sestavljajo:

- dolgoročne pasivne časovne razmejitve v skupni višini 37 eur iz naslova prejete donacije v obliki železniških tirov za postavitev lokomotive in vagonov, ki je ovrednotena, vendar neodplačna; vrednost donacije je ustrezno zmanjšana za znesek obračunanih amortizacij sredstev, ki se pokriva v breme postavke dolgoročnih pasivnih časovnih razmejitev,
- obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v višini 65.242 eur,
- ugotovljeni presežki prihodkov nad odhodki po izvzemu davka od dohodka v višini 51.181 eur.

2. Pojasnila k izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov

Izkaz prihodkov in odhodkov je sestavljen na podlagi Odredbe o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava in Računovodskih standardov. Pri sestavitvi tega izkaza določeni uporabniki upoštevamo računovodsko načelo nastanka poslovnega dogodka.

V svojih poslovnih knjigah vodi Zavod odhodke po naravni vrsti stroškov, in sicer:

- stroški materiala,
- stroški storitev,
- stroški dela,
- stroški amortizacije,
- drugi stroški,
- finančni odhodki in
- drugi odhodki.

Prihodki so razdeljeni na:

- prihodke iz poslovanja, kamor so vključeni prihodki proračunov, javne službe in prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu,
- finančne prihodke in
- druge prihodke.

PRIHODKI

A.) Prihodki od poslovanja

Prihodki iz poslovanja znašajo za leto 2020 679.902 eur in so za 9 odstotkov nižji kot preteklo poslovno leto. Sestavljajo jih:

1. prihodki iz občinskega proračuna v višini 109.753 eur, ki so namenjeni pokrivanju stroškov plač, stroškov materiala ter storitev in predstavljajo 16 odstotkov vseh doseženih poslovnih prihodkov,
2. prihodki iz državnega proračuna v višini 200.000 eur in so razdeljeni po resornih ministrstvih v skladu s Sklepom Vlade RS št. 41100-8/2020/2 z dne 23. 7. 2020 in predstavljajo v strukturi 29 odstotkov vseh prihodkov iz poslovanja,

3. prihodki iz državnega proračuna za financiranje dodatkov za delo v nevarnih razmerah zaradi Covid-19 v višini 37.966 eur (dodatki za drugi val epidemije še niso bili izplačani, vendar so vkalkulirani v poslovne izkaze),
4. prihodki od oddajanja premoženja v najem v višini 2.164 eur, ki pa so bili v skladu z Zakonom o stvarnem premoženju prenešeni na ustanoviteljico Občino Pivka v celoti,
5. prihodki iz projekta »Walk of peace« v višini 16.485 eur,
6. prihodki iz projekta »Promocija reje drobnice« v višini 1.379 eur,
7. prihodki iz projekta »Igra nas povezuje« v višini 695 eur (projekt je bil v letu 2020 zaključen),
8. prihodki od prodaje storitev iz opravljanja javne službe v višini 207.432 eur, kjer so zajeti prihodki od vstopnin in prijavnin na dogodke, ki se nanašajo na javno službo po Odloku o ustanovitvi ter predstavljajo 31 odstotkov vseh poslovnih prihodkov,
9. prihodki od prodaje blaga v muzejski trgovini Magazin v višini 73.458 eur, prihodki od prodaje v trgovini v Ekomuzeju v višini 144 eur, prihodki od zaračunanih skupnih stroškov v objektu Komanda v višini 3.405 eur,
10. ostali prihodki, pridobljeni na trgu (sponzorska sredstva, prihodki od prodaje storitev na simulatorju letenja Mig21, prihodki od nakupa vstopnic za Kino Pivka, najem plakatnih mest, vodenja izven muzeja, izvajanje promocije na dogodkih ter razne provizije) v višini 27.021 eur, ki predstavljajo 14 odstotkov vseh doseženih poslovnih prihodkov. Zavod je prevzel vodenje Kina Pivka z oktobrom 2019.

Tabela: Prihodki od storitev opravljanja javne dejavnosti po odloku o ustanovitvi za leto 2020, 2019, 2018 in 2017 (vrednosti v eur)

	2020	2019	2018	2017
vstopnine v PVZ (od tega samo podmornica)	205.774 (20.108)	363.297 (55.737)	326.515 (53.194)	295.353 (50.265)
prijavnine na dogodke v PVZ		115	17.154	13.974
dodatno vodenje po muzeju	588	1.319	797	592
vstopnine v Ekomuzej	889	3.594	4.615	45.556
dodatna ponudba	181	500	1.032	420
Skupaj	207.432	368.825	350.113	314.895

B.) Finančni prihodki

Zavod je imel v letu 2020 za 12 eur finančnih prihodkov.

C.) Drugi prihodki

Zavod je imel v letu 2020 za 3.253 eur drugih prihodkov. V njih so zajete prejete donacije pravnih oseb ter izplačilo zavarovalne premije Zavarovalnice Triglav.

Č.) Prevrednotovalni poslovni prihodki

Zavod v letu 2020 ne izkazuje prevrednotovalnih poslovnih prihodkov.

ODHODKI

D.) Stroški blaga, materiala in storitev

Stroški blaga, materiala in storitev znašajo za leto 2020 370.146 eur in so za 16 odstotkov nižji kot preteklo poslovno leto. Sestavljajo jih:

1. nabavna vrednost prodanega materiala in blaga višini 35.622 eur,
2. stroški materiala v višini 61.244 eur in
3. stroški storitev v višini 273.280 eur.

Tabela: Stroški materiala za 2020, 2019, 2018 in 2017 (vrednosti v eur)

	2020	2019	2018	2017
električna energija in omrežnina	21.309	24.016	23.413	24.096
gorivo za vozila, eksponate in kosilnice	1.094	2.908	1.951	1.371
kurivo za ogrevanje	4.414	5.358	5.471	6.379
nadomestni deli	861	949	1.203	242
material za tekoče vzdrževanje	11.196	20.733	15.402	13.083
pisarniški material	2.448	2.086	1.982	2.221
strokovna literatura	384	363	411	207
drugi stroški materiala	19.538	8.399	5.731	2.702
Skupaj	61.244	64.812	55.564	50.298

Tabela: Stroški storitev za 2020, 2019, 2018 in 2017 (vrednosti v eur)

	2020	2019	2018	2017
storitve čiščenja		1.594	166	2.542
organizacija dogodkov v Krpanovem domu	1.178			
prevozne storitve cestnega prometa	1.944	9.825	256	1.723
varnost pri delu	429	434	606	437
storitve v zvezi z delavnicami in razstavami	20.465	11.552	22.129	7.294
razne storitve ob dogodkih v PVZ	2.552	18.217	8.853	11.509
poštne storitve	1.443	995	784	993
stroški provizije pri najemu simulatorja	6.758	11.735	9.040	
telefon in optika	2.626	2.897	2.392	2.040
storitev oblikovanja spletne razstave	2.797			
oblikovanje priprava pedagoških pr.	820			
stroški udeležbe na sejnih, simpozijih	10	2.274	2.360	1.542
varovanje zgradb in prostorov	4.604	3.331	2.779	3.559
turistično vodenje zunanjih izvajalcev	2.211	7.624	1.504	1.280
tiskarske storitve	18.530	18.737	17.874	17.386
st. zunanjih izvajalcev na muzejskih razst.	7.161			
vzdrževanje poslovnih prostorov	19.521	16.402	18.180	20.705
investicijsko vzdrževanje	15.861			
vzdrževanje okolice	5.827	1.814	3.569	8.082
vzdrževanje programske opreme	14.199	13.505	10.837	12.680
vzdrževanje opreme in sredstev	29.061	10.323	8.932	9.204

najemnine računalniške opreme	1.464	1.959	1.551	1.041
najemnine za reklamiranje-Petelinje	1.096			
najemnine poslovnih prostorov	717	812	799	622
najemnine kinoprojektor	1.490	1.800		
najemnine filmov	1.775	2.953		
najem. po zakonu o stvarnem premoženju	2.578			
provizije poslovne banke in UJP	3.107	4.212	3.440	2.984
zavarovalne premije za opremo	4.071	5.179	3.716	3.011
zavarovalne premije za obiskovalce	2.630	9.697	8.444	7.640
zavarovalne premije za vozila	1.318	3.472	322	1.408
izobraževanje zaposlenih	532	458	1.615	495
pregled požarne varn., priprava ocene tv.			489	
svetovalne, revizorske, intelektualne stor.	10.466	3.891	4.953	11.930
stroški pogostitev ob dogodkih	182	6.873		
komunalne storitve – voda	4.534	5.127	5.258	4.668
komunalne storitve – odvoz odpadkov	1.976	1.657	1.497	1.425
povračila stroškov prevoza v državi	663	1.723	3.991	4.292
zdravstvene storitve	603	953	193	135
stroški nočitev tujina in doma		130	407	
prevozi oseb, letalske vozovnice			1.537	
stroški podjemnih pogodb		4.571	166	
storitve reprezentance	4.109	4.289	12.499	11.411
oglaševalske storitve	18.329	45.175	46.291	32.542
študentsko delo	52.990	74.714	63.215	51.938
načrti in projektna dokumentacija		560		
dejavnost gasilcev na prireditvah		1.695	1.560	800
stroški za službena oblačila	653	1.074	50	121
drugi stroški			111	63
Skupaj	273.280	314.233	272.365	237.502

E.) Stroški dela

Višina plač je usklajena z določili Kolektivne pogodbe za kulturne dejavnosti, Zakonom o sistemu plač javnih uslužbencev in Zakonom o urejanju javnih financ. Stroški dela zajemajo:

- bruto plače,
- prispevke delodajalca in
- druge stroške dela.

V letu 2020 je bilo na Zavodu doseženih za 275.839 eur stroškov dela in jih sestavljajo:

1. Plače in nadomestila plač v višini 233.518 eur. V znesku so zajete plače zaposlenih za redno delo, praznike, letni dopust, boleznine, nadure in delovno uspešnost zaradi povečanega obsega dela kot posledice nezasedenosti delovnih mest po sprejeti sistematizaciji delovnih mest.
2. Prispevki delodajalca za socialno varnost v višini 19.058 eur. Podatek zajema prispevke delodajalca za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

3. Drugi stroški dela v višini 23.263 eur. Podatek zajema povračila stroškov za prevoz na delo, prehrano na delu, regres in premije KPZJU.

Stroški dela so se v letu 2020 povečali glede na preteklo poslovno leto za 1 odstotek, predstavljajo pa 42 odstotkov vseh odhodkov Zavoda. V letu začetku leta 2020 je iztekla pogodba o zaposlitvi za določen čas dvema sodelavcema. Novih zaposlitev zaradi izpada prihodkov nismo realizirali. V poslovnem letu je bilo glede na opravljene ure povprečno 9 zaposlenih. Konec novembra je odšla ena sodelavka na porodniški dopust in zanj zaenkrat ni nadomestne zaposlitve.

F.) Stroški amortizacije

Amortizacija je obračunana po metodi enakomerne časovne amortizacije, tako da so stopnje amortizacije enake ves čas uporabe sredstva. Amortizacija je obračunana v skladu z zakonskimi stopnjami, ki jih je potrdilo pristojno ministrstvo. Vključuje stroške takojšnjega odpisa drobnega inventarja in opreme, katere posamična nabavna vrednost ne presega 500 eur. Amortizacija se obračuna ločeno za sredstva v upravljanju in ločeno za sredstva, pridobljena iz drugih virov.

Stroški amortizacije znašajo za leto 2020 8.338 eur. Celotna amortizacija se pokrije v breme ustreznih virov med lastnimi viri in dolgoročnimi obveznostmi.

Vsi popravki bremenijo tekoče poslovno leto 2020 in so knjiženi kot zmanjšanje popravkov vrednosti osnovnih sredstev.

G.) Drugi stroški

Med drugimi stroški izkazujemo vplačane članarine združenj, stroške dddv-ja od ugotovljenih primanjkljajev pri inventuri, stroške poslovnih daril ter stroške zavarovanj pri opravljanju družbeno koristnega dela. Skupaj je bilo v letu 2020 za 2.187 eur drugih stroškov.

H.) Finančni odhodki

Postavka finančnih odhodkov v skupnem znesku 1.164 eur zajema zamudne obresti od dobaviteljev in prevrednotovalne odhodke iz naslova priznanih provizij pri prodaji darilnih bonov podjetja Zvezdar d.o.o..

L.) Drugi odhodki

Zavod izkazuje v letu 2020 za 3.738 eur drugih odhodkov. Odhodki se nanašajo na povečanje odhodkov zaradi poročila odbitnega deleža za celotno leto 2020. Pri dveh stroškovnih mestih je namreč dokončni odbitni delež manjši, kot je bil začasni odbitni delež. V skladu s SRS povečanje odhodkov iz tega naslova knjižimo med druge odhodke.

I.) Presežek prihodkov

Za leto 2020 je bil ugotovljen presežek prihodkov nad odhodki po načelu nastanka poslovnega dogodka v višini 30.092 eur. Zavod ima iz naslova ugotovljenega presežka za 3.354 eur obveznosti za davek od dohodkov pravnih oseb. Presežek prihodkov nad odhodki po odbitku davka od dohodkov pravnih oseb v višini 26.738 eur se prenaša med

nerazporejeni presežek prihodkov nad odhodki med lastne vire in dolgoročne obveznosti Zavoda. Presežek se razporedi v skladu s sklepom Sveta Zavoda.

3. Pojasnila k izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po dejavnosti

Po 22. členu Zakona o zavodih se kot javne službe opravljajo z zakonom oz. odlokom občine ali mesta na podlagi zakona določene dejavnosti, katerih trajno in nemoteno opravljanje zagotavlja v javnem interesu republika, občina ali mesto. Tržna dejavnost se nanaša na prodajo storitev, opravljenih za trg. V poslovnih knjigah za leto 2020 zagotavljamo ločeno evidenco prihodkov (po izbranih kontih), ki so nastali z opravljanjem javne službe, in prihodkov, ki so nastali na trgu.

V letu 2020 je bilo ustvarjenih za 577.257 eur prihodkov iz naslova opravljanja javne službe in 105.910 eur prihodkov od prodaje blaga in storitev na trgu. Opravljanje dejavnosti na trgu predstavlja 16 odstotkov vseh ustvarjenih prihodkov Zavoda.

Pri razporejanju odhodkov na tržno dejavnost smo uporabili sodilo, ki smo ga upoštevali pri pripravi finančnega načrta za leto 2020. Med odhodke iz tržne dejavnosti so neposredno uvrščeni odhodki iz naslova nabavne vrednosti prodanega materiala in blaga trgovine ter polovica zneska plače in vseh pripadajočih stroškov dela zaposlenega vodje trgovine.

Pri razporejanju ostalih stroškov materiala, storitev, amortizacije, drugih stroškov, finančnih odhodkov ter prevrednotovalnih odhodkov smo upoštevali sodilo deleža prihodkov na trgu v celotnih prihodkih Zavoda, vendar samo od tistih stroškov, ki jih niso financirala posamezna resorna ministrstva v skladu s Sklepom Vlade RS št. 41100-8/2020/2 in po pogojih, ki so bili navedeni v pogodbah posameznih ministrstev.

V izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti izkazujemo za leto 2020 137 eur presežka prihodkov nad odhodki iz izvajanja javne službe po odbitku davka od dohodkov, ter 26.601 eur presežka prihodkov nad odhodki od prodaje na trgu po odbitku davka od dohodkov.

4. Pojasnila k izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka je evidenčni izkaz, v katerega se vpisujejo podatki o prilivih in odlivih, ki jih določeni uporabniki izkazujejo v poslovnih knjigah po drugem odstavku 11. člena Odredbe o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov. Določeni uporabniki moramo izkazovati prihodke in odhodke po načelu denarnega toka – plačane realizacije. Takšno izkazovanje naj bi zagotavljalo primerljive podatke, ki so potrebni za spremljanje gibanja sredstev javnih financ na ravni države in občin. Pri evidenčnem izkazovanju podatkov se upoštevajo pravila, ki veljajo za druge uporabnike, ne pa pravila iz Slovenskih računovodskih standardov. Podatki, izkazani v tem izkazu, niso primerljivi s podatki, izkazanimi na kontih skupine 46 – zaračunani odhodki določenih uporabnikov in 76 – zaračunani prihodki določenih uporabnikov. Po načelu denarnega toka se prihodke pripozna, ko sta izpolnjena dva pogoja:

1. poslovni dogodek je nastal oz. storitev je bila opravljena in
2. prišlo je do prejema ali izplačila denarja oz. njegovega ekvivalenta.

Pri pripravi izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka smo upoštevali spremembo Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava, ki so bila podana s strani RS Ministrstva za finance (410-11/2020-3).

V tem obrazcu izkazujemo sredstva, pridobljena iz občinskega proračuna in državnega proračuna za tekočo porabo po načelu denarnega toka, ločeno od lastnih pridobljenih sredstev, ustvarjenih z javno službo in tistih, ki so ustvarjena na trgu.

V letu 2020 je imel Zavod 690.273 eur prilivov iz naslednjih virov:

- sredstev iz občinskega proračuna za tekočo porabo v višini 109.753 eur,
- sredstev iz državnega proračuna za tekočo porabo po Sklepu Vlade RS št. 41100-8/2020/2 v višini 200.000 eur,
- sredstev iz državnega proračuna za financiranje stroškov dela, kot posledica epidemije Covid-19 (financiranje čakanja na delo ter dodatkov za delo v nevarnih razmerah) v višini 21.242 eur,
- sredstev iz proračuna EU za sofinanciranje stroškov po projektu »Igra nas povezuje« v skupni višini 4.965 eur,
- sredstev iz proračuna EU za sofinanciranje stroškov po projektu »Walk of peace« v višini 32.200 eur,
- sredstev iz javnih skladov za tekočo porabo v višini 121 eur,
- sredstev iz najemnin premoženja v upravljanju (najem dvorane) v višini 98 eur,
- sredstev iz naslova izvajanja javne službe (vstopnine, prijavnine na dogodke, vodenje po muzeju) v višini 209.847 eur,
- sredstev iz naslova prejetih donacij iz domačih virov v višini 1.250 eur in
- sredstev, pridobljenih s prodajo blaga in storitev na trgu v višini 110.797 eur.

Sredstva iz občinskega proračuna predstavljajo 16 odstotkov vseh prilivov, pridobljena sredstva iz naslova vstopnin in prijavnin na dogodke 30 odstotkov vseh prilivov, sredstva pridobljena na trgu pa 16 odstotkov vseh prilivov.

V letu 2020 je imel Zavod za 691.469 eur odlivov za naslednje izdatke:

- plače in druge izdatke zaposlenim v višini 217.110 eur,
- prispevke delodajalcev za socialno varnost v višini 34.684 eur,
- izdatke za blago in storitve za izvajanje javne službe v višini 344.567 eur,
- investicije v osnovna sredstva v višini 24.407 eur ter
- skupne izdatke iz naslova prodaje storitev na trgu v višini 70.701 eur.

Zavod ima na dan 31. 12. 2020 ustvarjeni presežek odlivov nad prilivi v višini 1.196 eur.

Tabela: Primerjava doseženih prilivov in odlivov 2020 s finančnim načrtom za 2020 (vrednosti v eur)-upoštevan denarni tok

Postavka	2020	Plan 2020	2020/Plan
----------	------	-----------	-----------

Skupaj prihodki	690.273	736.000	0,94
1.Prihodki za izvajanje javne službe	579.476	568.000	1,02
- prihodki iz državnih proračunov	221.242		
- prihodki iz občinskih proračunov	109.753	130.000	0,84
- prihodki iz državnega proračuna iz sredstev EU			
- prihodki iz javnih skladov/agencij	121		
- prihodki od najemnin	98		
- drugi prihodki za izvajanje javne službe	209.847	370.000	0,57
- prejete donacije	1.250		
- prejeta sredstva projekti EU	37.165	68.000	0,55
2.Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	110.797	168.000	0,66
Skupaj odhodki	691.469	736.000	0,94
3.Odhodki za izvajanje javne službe	620.768	577.400	1,08
- plače in drugi izdatki zaposlenim	217.110	239.470	0,91
*plače in dodatki	196.007	202.800	0,97
*regres za letni dopust	7.736	9.220	0,84
*povračila in nadomestila	10.907	15.700	0,69
*sredstva za druge izdatke			
*sredstva na nadurno delo	1.717	11.750	0,15
*drugi izdatki zaposlenim	743		
- prispevki delodajalcev za socialno varnost	34.684	35.530	0,98
- izdatki za blago in storitve	344.567	302.400	1,14
*pisarniški in splošni material in storitve	114.896	65.500	1,75
*posebni material in storitve	19.983	3.000	6,66
*energija, voda, komunalne storitve, komunikacije	31.111	32.600	0,95
*prevozni stroški in storitve	3.552	3.100	1,15
*izdatki za službena potovanja	682	4.000	0,17
*tekoče vzdrževanje	103.778	51.300	2,02
*poslovne najemnine in zakupnine	10.410	13.100	0,79
*kazni in odškodnine			
*drugi operativni odhodki	60.155	60.800	0,99
*odhodki za izvajanje projektov		69.000	
- investicijski odhodki	24.407		
4.Odhodki iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	70.701	158.600	0,45
- plače in izdatki zaposlenim	9.166	8.700	1,05
- prispevki delodajalcev za soc. varnost	1.447	1.300	1,11
- izdatki za blago in storitve	60.088	148.600	0,40
Presežek odhodkov nad prihodki	1.196	0	

5. Izračun presežka po Zakonu o fiskalnem pravilu

Posredni uporabniki proračuna morajo po Zakonu o fiskalnem pravilu (Ur. l. 55/15) izračunavati presežek, ki pa je drugačen kot presežek, izračunan po računovodskih pravilih. Presežek se izračuna tako, da se presežek po denarnemu toku na dan 31. 12. 2020 zmanjša za neplačane obveznosti (konti skupine 21, 22, 23 in 24), neporabljena namenska sredstva, ki so namenjena za financiranje izdatkov v prihodnjem obdobju in so evidentirana na kontih časovnih razmejitev, ter za neporabljena sredstva za investicije. Izračunan presežek po fiskalnem pravilu za leto 2020 je negativen, zato se celoten

presežek, izračunan po računovodskih pravilih, porabi v skladu s predpisi in akti o ustanovitvi Zavoda.

6. Druga razkritja v skladu z 27. členom Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava

Ob upoštevanju 27. člena Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava, podajamo naslednja druga razkritja:

6.1. Sodilo za razmejevanje prihodkov in odhodkov na dejavnost javne službe ter dejavnost prodaje blaga in storitev na trgu

Pri razporejanju dela odhodkov na tržno dejavnost smo uporabili sodilo, ki smo ga upoštevali pri pripravi finančnega načrta za leto 2020. Med odhodke iz tržne dejavnosti so neposredno uvrščeni celotni stroški nabavne vrednosti prodanega blaga v trgovini (konto 466000) ter polovica celotnega zneska plače in vseh pripadajočih stroškov dela zaposlenega sodelavca, ki vodi trgovino. Poleg teh so na tržno dejavnost zavoda prerazporejeni ostali odhodki v deležu, ki smo ga izračunali na podlagi celotnih prihodkov iz tržne dejavnosti glede na celotne prihodke Zavoda. Osnova za prerazporeditev dela odhodkov na tržno dejavnost pa je bila zmanjšana za stroške, ki so jih direktno financirala posamezna ministrstva po pogodbah po Sklepu Vlade RS št. 41100-8/2020/2 zaradi preprečevanja dvojnega financiranja stroškov. Vse nastale stroške, ki so jih financirala ministrstva, smo dokazovali z dokumenti in izplačili računov. Celotni tržni prihodki Zavoda predstavljajo 16 odstotkov celotnih prihodkov Zavoda. Po izračunanem deležu smo ustrezno preračunali stroške materiala, stroške storitev, stroške amortizacije, druge stroške, finančne odhodke ter druge odhodke in jih razporedili v tržno dejavnost Zavoda.

Konto 46 (vrednosti v eur)	Skupni stroški	Stroški razporejeni na ministrstva po pogodbah o sofinanciranju	Stroški ostale javne dejavnosti	Stroški tržne dejavnosti
460- stroški materiala	61.244	22.982	32.140	6.122
461- stroški storitev	273.280	134.106	116.906	22.268
462- stroški amortizacije				
464- stroški plač	275.839	62.709	202.321	10.809
465- drugi stroški	2.187		1.837	350
466- str. nabavne vr. blaga	35.622			35.622
467- finančni odhodki	1.164		978	186
468- drugi odhodki	3.738		3.140	598
469-prevrednotovalni odh.	1		1	
Skupaj	653.075	219.797	357.323	75.955

6.2. Nameni, za katere so bile oblikovane dolgoročne rezervacije, ter oblikovanje in porabe dolgoročnih rezervacij po namenih

Zavod nima oblikovanih dolgoročnih rezervacij za poslovno leto 2020.

6.3. Vzroki za izkazovanje presežka prihodkov nad odhodki v bilanci stanja ter izkazu prihodkov in odhodkov

V izkazu prihodkov in odhodkov Zavoda za leto 2020 je bil izkazan presežek prihodkov nad odhodki v višini 30.092 eur pred obdavčitvijo davka od dohodkov pravnih oseb, ki znaša 3.354 eur. Čisti presežek prihodkov nad odhodki leta 2020 v višini 26.738 eur se prenaša na postavko presežka v bilanci stanja (konto 985). Presežek se bo ustrezno prerazporedil v skladu s sklepom Sveta Zavoda.

6.2. Rezultati poslovanja za enoti Ekomuzej Pivških presihajočih jezer in Kino Pivka po načelu nastanka poslovnega dogodka

Postavka (vrednosti v eur)	Ekomuzej	Kino Pivka
Stroški:	3.383	6.274
460- stroški materiala	659	
461- stroški storitev	2.724	6.274
462- stroški amortizacije		
464- stroški plač		
465- drugi stroški		
466- str. nabavne vr. blaga		
467- finančni odhodki		
468- drugi odhodki		
Skupaj stroški	3.383	6.274
Prihodki:	889	4.353
Skupaj prihodki	889	4.353
Rezultat poslovanja	-2.494	-1.921

Tabela vsebuje poslovne dogodke, ki so neposredno vezani na posamezno stroškovno mesto. V prihodnjem poslovnem letu bo potrebno oblikovati sodila za razporejanje posrednih stroškov (kot so stroški plač in tudi drugih) na stroškovni mesti Ekomuzeja in Kina Pivka.

6.4. Metoda vrednotenja zalog gotovih izdelkov v trgovini ter postavke na izvenbilančnih kontih

Zaloge v centralnih skladiščih (trgovina Magazin in trgovina Ekomuzej) se vodijo po nabavni ceni po metodi FIFO. Nabavna vrednost v obeh centralnih skladiščih (konto 363000) je podana v bilanci stanja med postavko zalog. Zaloge v komisijskih skladiščih (trgovina Magazin in trgovina Ekomuzej) so knjižene izvenbilančno na kontih 999.

Centralno skladišče	Konto na dan 31.12.2020	Vrednost v eur
	363000- Zaloga	28.891
Komisijsko skladišče		
	999000- Blago v komisijski prodajalni po prodajnih cenah	-26.049
	999001-obveznost do lastnika blaga	14.968
	999002- vrednost marže v prodajni vrednosti zaloge	8.068
	999003- vrednost 22 % ddv v prodajni vrednosti zaloge	2.406
	999004-vrednost 9,5 % ddv v prodajni vrednosti zaloge	4
	999005- vrednost 5 % ddv v prodajni vrednosti zaloge	603

6.5. Podatki o stanju neporavnanih terjatev ter ukrepih za njihovo poravnavo oziroma razlogih neplačila

Zavod izkazuje na dan 31.12.2020 za 1.487 eur terjatev do domačih kupcev.

Postavka na dan	Vrednost v eur
nezapadle	373
zapadle nad 90 dni	806
zapadle do 90 dni	
zapadle do 60 dni	
zapadle do 30 dni	308
Skupne terjatve (konto 120000)	1.487

Pri terjatvah do kupcev deluje Zavod v skladu s skrbnostjo dobrega gospodarja. S kupci, ki zamujajo s plačili preko valute, se takoj vzpostavi kontakt in pošlje pisni opomin. Pri pregledu terjatev na dan 31.12.2020 je inventurna komisija presodila, da nobena terjatev ni neizterljiva in potrebna odpisa, tako da se pri kupcih nadaljuje s postopki izterjave.

Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta znašajo na zadnji bilančni dan 17.872 eur.

Postavka na dan	Vrednost v eur
Nezapadle	16.864
zapadle nad 90 dni	
zapadle do 90 dni	
zapadle do 60 dni	938
zapadle do 30 dni	70
Skupne terjatve (konto 14)	17.872

Druge kratkoročne terjatve v višini 1.479 eur se nanašajo na terjatve za vstopni ddv (ddv od prejetih faktur v januarju, po vsebini pa predmet poslovnega leta 2020), terjatve za preplačilo davka od dohodkov pravnih oseb za leto 2020 ter terjatev iz naslova povračil nadomestil plače za spremstvo otroka.

6.6. Podatki o obveznostih, ki so zapadle v plačilo do konca poslovnega leta, oziroma razlogih za neplačilo

Zavod izkazuje na dan 31.12.2020 za 21.004 eur obveznosti do domačih dobaviteljev.

Postavka na dan 31.12.2020	Vrednost v eur
nezapadle	20.810
zapadle nad 90 dni	11
zapadle do 90 dni	80
zapadle do 60 dni	
zapadle do 30 dni	103
Skupne obveznosti (konto 220000)	21.004

Zavod izkazuje na dan 31.12.2020 za 98 eur obveznosti do tujih dobaviteljev.

Postavka na dan	Vrednost v eur
nezapadle	
zapadle nad 90 dni	
zapadle do 90 dni	
zapadle do 60 dni	
zapadle do 30 dni	98
Skupne obveznosti (konto 221000)	98

Zavod izkazuje na dan 31.12.2020 za 5.744 eur drugih kratkoročnih obveznosti iz poslovanja.

Postavka na dan	Vrednost v eur
nezapadle	5.744
zapadle nad 90 dni	
zapadle do 90 dni	
zapadle do 60 dni	
zapadle do 30 dni	
Skupne obveznosti (konto 23)	5.744

Vse druge kratkoročne obveznosti, ki zajemajo obveznost za prispevke delodajalca na plačo, obveznosti za ddv ter obveznosti za premije kolektivnega prostovoljnega zavarovanja javnih uslužbencev na zadnji bilančni dan, so v celoti nezapadle.

Zavod izkazuje na dan 31.12.2020 za 694 eur obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta.

Postavka na dan	Vrednost v eur
nezapadle	602
zapadle nad 90 dni	
zapadle do 90 dni	92
zapadle do 60 dni	
zapadle do 30 dni	
Skupne obveznosti (konto 24)	694

Vse obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta so bile poravnane v začetku leta 2021.

6.7. Viri sredstev, uporabljeni za vlaganje v opredmetena osnovna sredstva, neopredmetena sredstva ter dolgoročne finančne naložbe (kapitalske naložbe)

V letu 2020 je bilo nabavljenih za 24.609 eur osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev.

Nabava sredstev po viru	Vrednost v eur
Sredstva, nabavljena iz presežkov preteklih let po sklepih Sveta Zavoda	13.923
- <i>neopredmetena sredstva</i>	1.478
- <i>oprema in druga opredmetena osnovna sredstva</i>	12.445
sredstva iz projekta »Promocija reje drobnice« ter »Igra nas povezuje«	10.686
- <i>neopredmetena sredstva</i>	
- <i>oprema in druga opredmetena sredstva</i>	10.686
Skupaj	24.609

Sredstva se v registru osnovnih sredstev vodijo ločeno glede na vir nabave.

6.8. Naložbe prostih denarnih sredstev

Na dan 31.12.2020 izkazuje Zavod za 28.934 eur prostih denarnih sredstev.

Postavka na dan 31.12.2020	Vrednost v eur
denarna sredstva v blagajni iz naslova blagajniškega minimuma (konto 100001)	850
- <i>blagajna vstopnine PVZ</i>	300
- <i>blagajna trgovina Magazin</i>	300
- <i>blagajna Ekomuzej vstopnine</i>	50
- <i>blagajna Ekomuzej trgovina</i>	50
- <i>blagajna Kino Pivka</i>	150
sredstva na računu UJP (konto 110000)	28.084
Skupaj	28.934

6.9. Razlogi za pomembnejše spremembe stalnih sredstev

Med stalnimi sredstvi Zavoda je za 56.983 eur dolgoročnih sredstev in sredstev v upravljanju. Vsa stalna sredstva Zavoda so nabavljena v poslovnih letih 2016, 2017, 2018, 2019 in 2020. Inventurna komisija ni ugotovila nobenih sredstev, ki bi bila uničena ali poškodovana in potrebna odpisa. Zmanjšanje vrednosti sredstev je zato posledica obračunane amortizacije sredstev.

Sredstva po registrih (vrednosti v eur)	Sedanja vrednost 1.1.2020	Nove nabave	Amortizacija 2020	Popravki vrednosti	Sedanja vrednost 31.12.2020
lastna sredstva	20.867		2.396		18.471
sredstva v upravljanju	34.296		3.880		30.416
drobni inventar					
sredstva iz donacij	87		50		37
sredstva iz projektov	1.733	10.686	1.347		11.072
sredstva iz presežkov		13.923	665		13.258
Skupaj	56.983	24.609	8.338		73.254

7. Predlog razporeditve presežka prihodkov nad odhodki iz izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov

Svetu Zavoda predlagamo, da se presežek prihodkov nad odhodki leta 2020 v skupni višini 26.738 eur nameni za pokrivanje investicij v naslednjih letih.

PRILOGE

- **Priloga 1:** Bilanca stanja na dan 31. 12. 2020
- **Priloga 2:** Stanje gibanja neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev
- **Priloga 3:** Stanje in gibanje dolgoročnih kapitalskih naložb in posojil
- **Priloga 4:** Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov
- **Priloga 5:** Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti
- **Priloga 6:** Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka
- **Priloga 7:** Izkaz terjatev in naložb določenih uporabnikov
- **Priloga 8:** Izkaz računa financiranja določenega uporabnika

Priloga 1: Bilanca stanja na dan 31. 12. 2020

Skupine kontov	Naziv skupine kontov	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnj. leta
1	2	3	4	5
	A) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU (002-003+004-005+006-007+008+009+010+011)	001	73.254	56.983
00	NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	002	9.850	8.372
01	POPRAVEK VREDNOSTI NEOPREDMETENIH SREDSTEV	003	4.671	3.363
02	NEPREMIČNINE	004	0	0
03	POPRAVEK VREDNOSTI NEPREMIČNIN	005	0	0
04	OPREMA IN DRUGA OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	006	109.701	86.570
05	POPRAVEK VREDNOSTI OPREME IN DRUGIH OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV	007	41.626	34.596
06	DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	008	0	0
07	DOLGOROČNO DANA POSOJILA IN DEPOZITI	009	0	0
08	DOLGOROČNE TERJATVE IZ POSLOVANJA	010	0	0
09	TERJATVE ZA SREDSTVA DANA V UPRAVLJANJE	011	0	0
	B) KRATKOROČNA SREDSTVA; RAZEN ZALOG IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (013+014+015+016+017+018+019+020+021+022)	012	73.393	80.966
10	DENARNA SREDSTVA V BLAGAJNI IN TAKOJ UNOVČLJIVE VREDNOSTNICE	013	850	650
11	DOBROIMETJE PRI BANKAH IN DRUGIH FINANČNIH USTANOVAH	014	28.084	35.112
12	KRATKOROČNE TERJATVE DO KUPCEV	015	1.487	2.054
13	DANI PREDUJMI IN VARŠČINE	016	0	0
14	KRATKOROČNE TERJATVE DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	017	17.872	2.712
15	KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	018	0	0
16	KRATKOROČNE TERJATVE IZ FINANCIRANJA	019	0	0
17	DRUGE KRATKOROČNE TERJATVE	020	1.479	5.388
18	NEPLAČANI ODHODKI	021	0	0
19	AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	022	23.621	35.050
	C) ZALOGE (024+025+026+027+028+029+030+031)	023	28.891	42.080
30	OBRAČUN NABAVE MATERIALA	024	0	0
31	ZALOGE MATERIALA	025	0	0
32	ZALOGE DROBNEGA INVENTARJA IN EMBALAŽE	026	0	0
33	NEDOKONČANA PROIZVODNJA IN STORITVE	027	0	0
34	PROIZVODI	028	0	0

35	OBRAČUN NABAVE BLAGA	029	0	0
36	ZALOGE BLAGA	030	28.891	42.080
37	DRUGE ZALOGE	031	0	0
	I. AKTIVA SKUPAJ (001+012+023)	032	175.538	180.029
99	AKTIVNI KONTI IZVENBILANČNE EVIDENCE	033	0	0
	D) KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (035+036+037+038+039+040+041+042+043)	034	59.078	89.148
20	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI ZA PREJETE PREDUJME IN VARŠČINE	035	0	0
21	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO ZAPOSLENIH	036	30.970	19.558
22	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO DOBAVITELJEV	037	21.102	58.926
23	DRUGE KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ POSLOVANJA	038	5.744	8.389
24	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	039	694	1.707
25	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO FINANCERJEV	040	0	0
26	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ FINANCIRANJA	041	0	0
28	NEPLAČANI PRIHODKI	042	0	0
29	PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	043	568	568
	E) LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI (045+046+047+048+049+050+051+052-053+054+055+056+057+058-059)	044	116.460	90.881
90	SPLOŠNI SKLAD	045	0	0
91	REZERVNI SKLAD	046	0	0
92	DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	047	37	87
93	DOLGOROČNE REZERVACIJE	048	0	0
940	SKLAD NAMENSKEGA PREMOŽENJA V JAVNIH SKLADIH	049	0	0
9410	SKLAD PREMOŽENJA V DRUGIH PRAVNIH OSEBAH JAVNEGA PRAVA, KI JE V NJIHOVI LASTI, ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	050	0	0
9411	SKLAD PREMOŽENJA V DRUGIH PRAVNIH OSEBAH JAVNEGA PRAVA, KI JE V NJIHOVI LASTI, ZA FINANČNE NALOŽBE	051	0	0
9412	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	052	0	0
9413	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	053	0	0
96	DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	054	0	0
97	DRUGE DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	055	0	0
980	OBVEZNOSTI ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	056	65.242	48.921
981	OBVEZNOSTI ZA DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	057	0	0
985	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	058	51.181	41.873
986	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	059	0	0

	I. PASIVA SKUPAJ (034+044)	060	175.538	180.029
99	PASIVNI KONTI IZVENBILANČNE EVIDENCE	061	0	0

Priloga 2: Stanje in gibanje neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev

Naziv	Oznaka za AOP	Nabavna vrednost (1.1.)	Popravek vrednost (1.1.)	Povečanje nabavne vrednosti	Povečanje popravka vrednosti	Zmanjšanje nabavne vrednosti	Zmanjšanje popravka vrednosti	Amortizacija	Neodpisana vrednost (31.12.)	Prevrednotenje zaradi okrepitve	Prevrednotenje zaradi oslabitve
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 (3-4+5-6-7+8-9)	11	12
I. Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v upravljanju (701+702+703+704+705+706+707)	700	43.497	7.467	24.609	0	0	0	5.894	54.745	0	0
A. Dolgoročno odloženi stroški	701	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročne premoženjske pravice	702	5.346	1.082	1.478	0	0	0	703	5.039	0	0
C. Druga neopredmetena sredstva	703	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Zemljišča	704	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E. Zgradbe	705	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F. Oprema	706	38.151	6.385	23.131	0	0	0	5.191	49.706	0	0
G. Druga opredmetena osnovna sredstva	707	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II. Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v lasti (709+710+711+712+713+714+715)	708	51.443	30.490	0	0	0	0	2.444	18.509	0	0
A. Dolgoročno odloženi stroški	709	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročne premoženjske pravice	710	3.025	2.281	0	0	0	0	605	139	0	0
C. Druga neopredmetena sredstva	711	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

D. Zemljišča	712	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E. Zgradbe	713	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F. Oprema	714	48.418	28.209	0	0	0	0	1.839	18.370	0	0
G. Druga opredmetena osnovna sredstva	715	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
III. Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v finančnem najemu (717+718+719+720+721+722+723)	716	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A. Dolgoročno odloženi stroški	717	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročne premoženjske pravice	718	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Druga neopredmetena sredstva	719	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Zemljišča	720	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E. Zgradbe	721	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F. Oprema	722	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
G. Druga opredmetena osnovna sredstva	723	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Priloga 3: Stanje in gibanje dolgoročnih kapitalskih naložb in posojil

v EUR (brez centov)

Naziv	Oznaka za AOP	Znesek naložb in danih posojil (1.1.)	Znesek popravkov naložb in danih posojil (1.1.)	Znesek povečanja naložb in danih posojil	Znesek povečanj popravkov naložb in danih posojil	Znesek zmanjšanja naložb in danih posojil	Znesek zmanjšanja popravkov naložb in danih posojil	Znesek naložb in danih posojil (31.12.)	Znesek popravkov naložb in danih posojil (31.12.)	Knjigovodska vrednost naložb in danih posojil (31.12.)	Znesek odpisanih naložb in danih posojil
1	2	3	4	5	6	7	8	9 (3+5-7)	10 (4+6-8)	11 (9-10)	12
I. Dolgoročne finančne naložbe (801+806+813+814)	800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A. Naložbe v delnice (802+803+804+805)	801	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Naložbe v delnice v javna podjetja	802	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Naložbe v delnice v finančne institucije	803	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Naložbe v delnice v privatna podjetja	804	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Naložbe v delnice v tujini	805	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Naložbe v deleže (807+808+809+810+811+812)	806	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Naložbe v deleže v javna podjetja	807	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Naložbe v deleže v finančne institucije	808	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Naložbe v deleže v privatna podjetja	809	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Naložbe v deleže državnih družb, ki imajo obliko d.d.	810	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Naložbe v deleže državnih družb, ki imajo obliko d.o.o.	811	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Naložbe v deleže v tujini	812	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

C. Naložbe v plemenite kovine, drage kamne, umetniška dela in podobno	813	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Druge dolgoročne kapitalske naložbe (815+816+817+818)	814	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Namensko premoženje, preneseno javnim skladom	815	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Premoženje, preneseno v last drugim pravnim osebam javnega prava, ki imajo premoženje v svoji lasti	816	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Druge dolgoročne kapitalske naložbe doma	817	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Druge dolgoročne kapitalske naložbe v tujini	818	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II. Dolgoročno dana posojila in depoziti (820+829+832+835)	819	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A. Dolgoročno dana posojila (821+822+823+824+825+826+827+828)	820	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Dolgoročno dana posojila posameznikom	821	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Dolgoročno dana posojila javnim skladom	822	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Dolgoročno dana posojila javnim podjetjem	823	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Dolgoročno dana posojila finančnim institucijam	824	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Dolgoročno dana posojila privatnim podjetjem	825	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Dolgoročno dana posojila drugim ravnem države	826	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7. Dolgoročno dana posojila državnemu proračunu	827	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8. Druga dolgoročno dana posojila v tujino	828	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

B. Dolgoročno dana posojila z odkupom vrednostnih papirjev (830+831)	829	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Domačih vrednostnih papirjev	830	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Tujih vrednostnih papirjev	831	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Dolgoročno dani depoziti (833+834)	832	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Dolgoročno dani depoziti poslovnim bankam	833	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Drugi dolgoročno dani depoziti	834	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Druga dolgoročno dana posojila	835	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
III. Skupaj (800+819)	836	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Priloga 4: Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov

Členitev podskupin kontov	Naziv podskupine konta	Oznaka za AOP	Znesek v EUR (brez centov)	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA (861+862-863+864)	860	679.902	750.185
760	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV IN STORITEV	861	602.895	613.406
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	862	0	0
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	863	0	0
761	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN MATERIALA	864	77.007	136.779
762	B) FINANČNI PRIHODKI	865	12	0
763	C) DRUGI PRIHODKI	866	3.253	6.005
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI (868+869)	867	0	3.637
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	868	0	0
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	869	0	3.637
	D) CELOTNI PRIHODKI (860+865+866+867)	870	683.167	759.827
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (872+873+874)	871	370.146	442.047
del 466	NABAVNA VREDNOST PRODANEGA MATERIALA IN BLAGA	872	35.622	63.002
460	STROŠKI MATERIALA	873	61.244	64.812
461	STROŠKI STORITEV	874	273.280	314.233
	F) STROŠKI DELA (876+877+878)	875	275.839	274.228
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	876	233.518	227.248
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	877	19.058	18.829
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	878	23.263	28.151
462	G) AMORTIZACIJA	879	0	695
463	H) REZERVACIJE	880	0	0
465	J) DRUGI STROŠKI	881	2.187	3.734
467	K) FINANČNI ODHODKI	882	1.164	2.289
468	L) DRUGI ODHODKI	883	3.738	0
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI (885+886)	884	1	660

del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	885	0	0
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	886	1	660
	N) CELOTNI ODHODKI (871+875+879+880+881+882+883+884)	887	653.075	723.653
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV (870-887)	888	30.092	36.174
	P) PRESEŽEK ODHODKOV (887-870)	889	0	0
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	890	3.354	5.990
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (888-890)	891	26.738	30.184
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (889+890) oz. (890-888)	892	0	0
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	893	0	0
	Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju (celo število)	894	9	11
	Število mesecev poslovanja	895	12	12

Priloga 5: Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti

Členitev podskupin kontov	Naziv podskupine konta	Oznaka za AOP	Znesek v EUR (brez 1centov)	
			ZNESEK-Prihodki in odhodki za izvajanje javne službe	ZNESE0K-Prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA (661+662-663+664)	660	575.874	104.028
760	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV IN STORITEV	661	575.874	27.021
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	662	0	0
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	663	0	0
761	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN MATERIALA	664	0	77.007
762	B) FINANČNI PRIHODKI	665	12	0
763	C) DRUGI PRIHODKI	666	1.371	1.882
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI (668+669)	667	0	0
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	668	0	0
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	669	0	0
	D) CELOTNI PRIHODKI (660+665+666+667)	670	577.257	105.910
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (672+673+674)	671	306.134	64.012
del 466	NABAVNA VREDNOST PRODANEGA MATERIALA IN BLAGA	672	0	35.622
460	STROŠKI MATERIALA	673	55.122	6.122
461	STROŠKI STORITEV	674	251.012	22.268
	F) STROŠKI DELA (676+677+678)	675	265.030	10.809
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	676	224.579	8.939
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	677	18.349	709
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	678	22.102	1.161
462	G) AMORTIZACIJA	679	0	0
463	H) REZERVACIJE	680	0	0
465	J) DRUGI STROŠKI	681	1.837	350
467	K) FINANČNI ODHODKI	682	978	186

468	L) DRUGI ODHODKI	683	3.140	598
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI (685+686)	684	1	0
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	685	0	0
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	686	1	0
	N) CELOTNI ODHODKI (671+675+679+680+681+682+683+684)	687	577.120	75.955
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV (670-687)	688	137	29.955
	P) PRESEŽEK ODHODKOV (687-670)	689	0	0
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	690	0	3.354
5.331 del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (688-690)	691	137	26.601
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (689+690) oz. (690-688)	692	0	0
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	693	0	0

Priloga 6: Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek v EUR (brez centov)	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	I. SKUPAJ PRIHODKI (402+431)	401	690.273	727.849
	1. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (403+420)	402	579.476	510.094
	A. Prihodki iz sredstev javnih financ (404+407+410+413+418+419)	403	331.116	133.093
	a. Prejeta sredstva iz državnega proračuna (405+406)	404	221.242	0
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo	405	221.242	0
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za investicije	406	0	0
	b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov (408+409)	407	109.753	132.000
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za tekočo porabo	408	109.753	123.061
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za investicije	409	0	8.939
	c. Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja (411+412)	410	0	0
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za tekočo porabo	411	0	0
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za investicije	412	0	0
	d. Prejeta sredstva iz javnih skladov in agencij (414+415+416+417)	413	121	93
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za tekočo porabo	414	121	93
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za investicije	415	0	0
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij za tekočo porabo	416	0	0
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij za investicije	417	0	0
del 740	e. Prejeta sredstva iz proračunov iz naslova tujih donacij	418	0	0
741	f. Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije	419	0	1.000
	B) Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe (421+422+423+424+425+426+427+ 428+429+430)	420	248.360	377.001
del 7102	Prejete obresti	422	0	0
del 7100	Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki	423	0	0
7103	Prihodki od najemnin, zakupnin in drugi prihodki od premoženja	487	98	500
7141	Drugi tekoči prihodki iz naslova izvajanja javne službe	424	209.847	369.491
72	Kapitalski prihodki	425	0	0

730	Prejete donacije iz domačih virov	426	1.250	4.861
731	Prejete donacije iz tujine	427	0	0
732	Donacije za odpravo naravnih nesreč	428	0	0
782	Prejeta sredstva iz proračuna EU iz strukturnih skladov	488	0	0
783	Prejeta sredstva iz proračuna EU iz Kohezijskega sklada	489	0	0
784	Prejeta sredstva iz proračuna EU za izvajanje centraliziranih in drugih programov EU	490	0	0
786	Ostala prejeta sredstva iz proračuna Evropske unije	429	37.165	2.149
787	Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij in iz drugih držav	430	0	0
	2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU (432+433+434+435+436)	431	110.797	217.755
7130	Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	432	110.797	217.755
del 7102	Prejete obresti	433	0	0
	II. SKUPAJ ODHODKI (438+481)	437	691.469	721.832
	1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (439+447+453+464+465+466+467+468+469+470)	438	620.768	532.930
	A. Plače in drugi izdatki zaposlenim (440+441+442+443+444+445+446)	439	217.110	224.671
del 4000	Plače in dodatki	440	196.007	188.451
del 4001	Regres za letni dopust	441	7.736	9.104
del 4002	Povračila in nadomestila	442	10.907	14.254
del 4003	Sredstva za delovno uspešnost	443	0	0
del 4004	Sredstva za nadurno delo	444	1.717	12.684
del 4005	Plače za delo nerezidentov po pogodbi	445	0	0
del 4009	Drugi izdatki zaposlenim	446	743	178
	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost (448+449+450+451+452)	447	34.684	36.113
del 4010	Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	448	17.275	17.909
del 4011	Prispevek za zdravstveno zavarovanje	449	13.811	14.321
del 4012	Prispevek za zaposlovanje	450	117	150
del 4013	Prispevek za starševsko varstvo	451	197	201
del 4015	Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU	452	3.284	3.532
	C. Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe (454+455+456+457+458+459+460+461+462+463)	453	344.567	260.006

del 4020	Pisarniški in splošni material in storitve	454	114.896	92.115
del 4021	Posebni material in storitve	455	19.983	8.376
del 4022	Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	456	31.111	29.432
del 4023	Prevozni stroški in storitve	457	3.552	9.945
del 4024	Izdatki za službena potovanja	458	682	1.390
del 4025	Tekoče vzdrževanje	459	103.778	51.920
del 4026	Poslovne najemnine in zakupnine	460	10.410	2.781
del 4027	Kazni in odškodnine	461	0	0
del 4028	Davek na izplačane plače	462	0	0
del 4029	Drugi operativni odhodki	463	60.155	64.047
403	D. Plačila domačih obresti	464	0	0
404	E. Plačila tujih obresti	465	0	0
410	F. Subvencije	466	0	0
411	G. Transferi posameznikom in gospodinjstvom	467	0	0
412	H. Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam	468	0	0
413	I. Drugi tekoči domači transferji	469	0	0
	J. Investicijski odhodki (471+472+473+474+475+476+477+ 478+479+480)	470	24.407	12.140
4200	Nakup zgradb in prostorov	471	0	0
4201	Nakup prevoznih sredstev	472	0	0
4202	Nakup opreme	473	22.929	5.192
4203	Nakup drugih osnovnih sredstev	474	0	3.990
4204	Novogradnja, rekonstrukcija in adaptacije	475	0	0
4205	Investicijsko vzdrževanje in obnove	476	0	0
4206	Nakup zemljišč in naravnih bogastev	477	0	0
4207	Nakup nematerialnega premoženja	478	1.478	2.958
4208	Študije o izvedljivosti projektov, projektna dokumentacija, nadzor, investicijski inženiring	479	0	0
4209	Nakup blagovnih rezerv in intervencijskih zalog	480	0	0
	2. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU (482 + 483+ 484)	481	70.701	188.902

del 400	A. Plače in drugi izdatki zaposlenim iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	482	9.166	9.769
del 401	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	483	1.447	1.587
del 402	C. Izdatki za blago in storitve iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	484	60.088	177.546
	III/1 PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI (401-437)	485	0	6.017
	III/2 PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI (437-401)	486	1.196	0

Priloga 7: Izkaz terjatev in naložb določenih uporabnikov

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek v EUR (brez centov)	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
750	IV. PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL (501+502+503+504+505+506+507+508+509+510+511)	500	0	0
7500	Prejeta vračila danih posojil od posameznikov in zasebnikov	501	0	0
7501	Prejeta vračila danih posojil od javnih skladov	502	0	0
7502	Prejeta vračila danih posojil od javnih podjetij in družb, ki so v lasti države ali občin	503	0	0
7503	Prejeta vračila danih posojil od finančnih institucij	504	0	0
7504	Prejeta vračila danih posojil od privatnih podjetij	505	0	0
7505	Prejeta vračila danih posojil od občin	506	0	0
7506	Prejeta vračila danih posojil-iz tujine	507	0	0
7507	Prejeta vračila danih posojil-državnemu proračunu	508	0	0
7508	Prejeta vračila danih posojil od javnih agencij	509	0	0
7509	Prejeta vračila plačanih poroštev	510	0	0
751	Prodaja kapitalskih deležev	511	0	0
440	V. DANA POSOJILA (513+514+515+516+517+518+519+520+521+522+523)	512	0	0
4400	Dana posojila posameznikom in zasebnikom	513	0	0
4401	Dana posojila javnim skladom	514	0	0
4402	Dana posojila javnim podjetjem in družbam, ki so v lasti države ali občin	515	0	0
4403	Dana posojila finančnim institucijam	516	0	0
4404	Dana posojila privatnim podjetjem	517	0	0
4405	Dana posojila občinam	518	0	0
4406	Dana posojila v tujino	519	0	0
4407	Dana posojila državnemu proračunu	520	0	0
4408	Dana posojila javnim agencijam	521	0	0
4409	Plačila zapadlih poroštev	522	0	0
441	Povečanje kapitalskih deležev in naložb	523	0	0

	VI/1 PREJETA MINUS DANA POSOJILA (500-512)	524	0	0
	VI/2 DANA MINUS PREJETA POSOJILA (512-500)	525	0	0

Priloga 8: Izkaz računa financiranja določenega uporabnika

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek v EUR (brez centov)	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
50	VII. ZADOLŽEVANJE (551+559)	550	39.000	0
500	Domače zadolževanje (552+553+554+555+556+557+558)	551	39.000	0
5001	Najeti krediti pri poslovnih bankah	552	39.000	0
5002	Najeti krediti pri drugih finančnih institucijah	553	0	0
del 5003	Najeti krediti pri državnem proračunu	554	0	0
del 5003	Najeti krediti pri proračunih lokalnih skupnosti	555	0	0
del 5003	Najeti krediti pri skladih socialnega zavarovanja	556	0	0
del 5003	Najeti krediti pri drugih javnih skladih	557	0	0
del 5003	Najeti krediti pri drugih domačih kreditodajalcih	558	0	0
501	Zadolževanje v tujini	559	0	0
55	VIII. ODPLAČILA DOLGA (561+569)	560	39.000	0
550	Odplačila domačega dolga (562+563+564+565+566+567+568)	561	39.000	0
5501	Odplačila kreditov poslovnim bankam	562	39.000	0
5502	Odplačila kreditov drugim finančnim institucijam	563	0	0
del 5503	Odplačila kreditov državnemu proračunu	564	0	0
del 5503	Odplačila kreditov proračunom lokalnih skupnosti	565	0	0
del 5503	Odplačila kreditov skladom socialnega zavarovanja	566	0	0
del 5503	Odplačila kreditov drugim javnim skladom	567	0	0
del 5503	Odplačila kreditov drugim domačim kreditodajalcem	568	0	0
551	Odplačila dolga v tujino	569	0	0
	IX/1 NETO ZADOLŽEVANJE (550-560)	570	0	0
	IX/2 NETO ODPLAČILO DOLGA (560-550)	571	0	0
	X/1 POVEČANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (485+524+570)-(486+525+571)	572	0	6.017
	X/2 ZMANJŠANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (486+525+571)-(485+524+570)	573	1.196	0

Datum in kraj nastanka letnega poročila: Pivka, 12. 2. 2021

Datum sprejetja letnega poročila: 19. 2. 2021

Podpisi oseb, ki so odgovorni za sestavo letnega poročila:

Poslovno poročilo so pripravili mag. Janko Boštjančič, Lorena Iskra, Andreja Požar Vadnjal in Teja Morelj.

Računovodsko poročilo je pripravila računovodkinja Marta Penko.

Pivka, 12. 2. 2021

Direktor: mag. Janko Boštjančič

